

 AccessBank
Sizin Yerli Avrupa Bankınız

İLLİK HESABAT 2011

ACCESSBANK – AZƏRBAYCANIN ETİBARLI AVROPA BANKI

- Bankın missiyası mikro - və kiçik biznesmenlər, eləcə də aşağı və orta gəlirli ailələr üçün çalışan Azərbaycan bankı olmaqdan ibarətdir
- 2002-ci ilin oktyabr ayında Azərbaycan Mikromaliyyələşdirmə Bankı qismində təsis edilib və 2008-ci ilin sentyabrında adı AccessBank olaraq dəyişdirilib
- Tam əhatəli bank əməliyyatları lisenziyası əsasında fəaliyyət göstərərək geniş çeşidli bank xidmətləri göstərir
- Bankın səhmdarları: Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı (20%), Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyası (20%), Qara Dəniz Ticarət və İnkişaf Bankı (20%), KfW (20%), Access Microfinance Holding (16,53%) və LFS Financial Systems (3,47%)
- Azərbaycanda mikromaliyyələşdirmə üzrə liderdir, bazarda 30%-dən artıq paya sahibdir, 120000-dən artıq müştəriyə xidmət göstərir
- Bankın ölkə üzrə 29 filialı və 1300 əməkdaşı fəaliyyət göstərir
- 2011-ci ilin sonuna bankın ümumi aktivləri 488 milyon ABŞ dolları, kredit portfeli isə 378 milyon ABŞ dolları həcmindədir
- Fitch Ratings Agentliyi tərəfindən Azərbaycan bankları arasında ən yüksək reytingli (BB+) bank adına layiq görülüb

“Azərbaycanın ən yaxşı bankı”
2010 Euromoney
Awards for Excellence

“Azərbaycanın ən yaxşı bankı”
2011 Euromoney
Awards for Excellence

**“İnkişaf etmiş bazarlarda
Azərbaycanın ən yaxşı Bankı”**
2011 Global Finance

“Azərbaycanda ilin Bankı”
2011 The Banker

MÜNDƏRİCAT

- 2 ƏSAS NƏTİCƏLƏR
- 3 MİSSİYANIN ŞƏRHİ
- 4 MÜŞAHİDƏ ŞURASI SƏDRİNİN MƏKTUBU
- 5 İDARƏ HEYƏTİNİN MƏKTUBU
- 6 SƏHMDARLAR
- 8 ACCESSBANK-IN TARİXİ

11 BİZNES İCMALI

- 11 SİYASİ VƏ İQTİSADİ MÜHİT
- 14 MALİYYƏ NƏTİCƏLƏRİ
- 15 KREDİT PORTFELİNİN İNKİŞAFI
- 16 BİZNES BANKÇILIĞI
- 20 PƏRAKƏNDƏ BANKÇILIQ VƏ ƏMƏLİYYATLAR
- 23 TƏKRAR MALİYYƏLƏŞDİRMƏ
- 24 İNFRASTRUKTUR
- 24 RİSKLƏRİN İDARƏ OLUNMASI
- 26 PERSPEKTİV

28 KORPORATİV İDARƏETMƏ, TƏŞKİLAT VƏ İŞÇİ HEYƏTİ

34 SOSIAL, ƏTRAF MÜHİT VƏ KORPORATİV ETİKA MƏSULİYYƏTİ

36 AUDİTOR RƏYİ

FİLİAL ŞƏBƏKƏSİ ARXA QABIĞIN DAXİLİNDƏ

ƏSAS NƏTİCƏLƏR

	2010	2011	Dəyişiklik
	ABŞ dolları	ABŞ dolları	
Balans cədvəlinin elementləri	(‘000)	(‘000)	
Ümumi Aktivlər	458,733	487,686	6.3%
Likvid Aktivlər	81,763	68,704	-16.0%
Kredit portfelinin cəmi (ümumi)	340,671	378,074	11.0%
Biznes Kredit Portfeli	312,591	338,309	8.2%
Mikro Kreditlər (< 10,000\$)	159,205	157,358	-1.2%
Etibarlı və kiçik Kreditlər (> \$10,001 <\$100,000)	84,809	88,216	4.0%
Orta Həcmli Kreditlər (> 100,000\$)	68,577	92,735	35.2%
İstehlak Krediti Portfeli	21,412	31,740	48.2%
Əməkdaş kreditləri	6,668	8,025	20.4%
Toplanmış faizlər və ödənilən komissiyalar	2,504	2,747	9.7%
Kreditlərdən yaranan xərclərin ödənilməsi üzrə ehtiyatlar	9,568	9,938	3.9%
Xalis Kredit Portfeli	333,607	370,883	11.2%
Əsas və əlavə aktivlər	43,363	48,100	10.9%
Müştəri Depozitləri (toplanmış faizlər çıxılmaqla, xalis)	152,066	178,811	17.6%
Borc vəsaitləri (toplanmış faizlər çıxılmaqla, xalis)	200,047	184,268	-7.8%
Şəxsi kapital	93,314	108,484	16.3%
	ABŞ dolları	ABŞ dolları	
Mənfəət və itki hesabı	(‘000)	(‘000)	
Əməliyyat gəlirləri	77,582	76,643	-1.2%
Əməliyyat xərcləri	44,684	53,842	20.5%
Vergi tutulmazdan əvvəlki mənfəət	32,898	22,801	-30.7%
Vergi tutulduqdan sonrakı mənfəət	32,799	21,955	-33.1%
Əmsallar			
Şəxsi kapitalın gəlirliliyi (ilin sonu üzrə)	35.1%	20.2%	
Aktivlərin orta gəlirliliyi	7.8%	4.7%	
Xərc / Mənfəət nisbəti	57.6%	70.3%	
Kapital adekvatlığı	26.5%	28.9%	
Digər elementlər			
Ödənilməmiş kreditlərin sayı	122,519	119,501	-2.5%
Biznes kreditlərinin sayı	92,135	82,583	-10.4%
Mikro kreditlərin sayı	87,654	77,477	-11.6%
ABŞ dolları ilə verilmiş mikro kreditlərin orta həcmi	3,029	3,076	1.6%
Etibarlı, kiçik və orta həcmli kreditlərin sayı	4,481	5,106	13.9%
ABŞ dolları ilə verilmiş etibarlı, kiçik və orta həcmli kreditlərin orta həcmi	51,287	48,901	-4.7%
Aqrokreditlərin sayı	33,802	30,899	-8.6%
ABŞ dolları ilə verilmiş aqrokreditlərin orta həcmi	2,300	2,538	10.3%
Depozit hesablarının sayı	181,635	220,594	21.4%
Filialların sayı	28	29	3.6%
Əməkdaşların sayı	1,243	1,372	10.4%
Riskli portfel (30 gün)	1.00%	0.76%	-24.0%

MISSIYANIN ŞƏRHİ

AccessBank-ın missiyası Azərbaycanda mikro və kiçik biznesmenlərin, eləcə də aşağı və orta gəlirli ailələrin maliyyə xidmətlərindən istifadə etmələrinə imkan yaratmaqdan ibarətdir.

AccessBank öz müştərilərinə tam çeşidli maliyyə xidmətləri, o cümlədən, kredit məhsulları, cari hesablar, əmanətlərin qorunub saxlanması, plastik kartlar, ticari maliyyələşdirmə, pulköçürmə və ödəmə xidmətləri göstərmək niyyətindədir. AccessBank-ın məqsədi, xüsusən, bank əməliyyatlarının effektivliyi, şəffaflığı, müştərilərin tələbatlarının ödənilməsi, məsuliyyət, dəqiqlik və insan resurslarının inkişafı yönündə ən yüksək bank standartlarına nail olmaqdan ibarətdir. Tam əhatəli bank əməliyyatları lisenziyasına malik kommersiya bankı olan AccessBank, həmçinin, digər kateqoriyalara mənsub müştərilərə, o cümlədən daha iri müəssisələrə və beynəlxalq təşkilatlara, xüsusilə AccessBank-ın əsas missiyasını bölüşən şirkətlərə maliyyə xidmətləri göstərir.

AccessBank mikro və kiçik biznes fəaliyyətinə xüsusi diqqət yetirir, çünki bu sahə Azərbaycan iqtisadiyyatının inkişafı və genişləndirilməsi, yeni iş yerlərinin yaradılması və yoxsulluğun azaldılması baxımından həyati əhəmiyyət daşıyır. Əksər mikro və kiçik biznes müəssisələri mənfəətlə işləsə də, onların fəaliyyətinin elastikliyi iqtisadi gözlənilməzlikləri qəbul etməyə imkan versə də, onların inkişafı,

çox zaman, maliyyə xidmətlərindən faydalanmaq imkanının olmaması ilə məhdudlaşır. AccessBank məhz bu çatışmazlığı aradan qaldırmaq üçün yaranmışdır: bank, bütün mikro və kiçik biznes müəssisələrinə, o cümlədən qrup halında bu cür biznes sahələri ilə məşğul olan ailələrə Avropa standartlarına uyğun maliyyə xidmətləri təklif edir və geniş əhatəli maliyyə sistemi yaradır. AccessBank-ın xüsusi məhsulları, eləcə də bu sektorlara xidmət göstərmək məqsədi ilə işlənib hazırlanmış risk idarəçiliyi texnologiyası bu işləri uğurla həyata keçirməyimizə imkan verir. AccessBank-ın mənfəətililik səviyyəsi bankın uzunmüddətli sabitliyini və sürətlə genişlənməsini təmin edir.

AccessBank-ın səhmdarları maraqlarını inkişaf yönündə birləşdirərək AccessBank-ın xidmət çeşidlərinin artırılmasına və qısamüddətli mənfəətlərə diqqət yetirməməklə uzunmüddətli və sabit fəaliyyət üçün möhkəm bünövrə yaratmağa imkan verir. AccessBank öz müştərilərinə yüksək səviyyədə xidmət göstərilməsi və AccessBank-ın durmadan genişlənməsi məqsədi ilə öz gənc və yüksək perspektivli işçi heyətinin təlimatlandırılmasına böyük sərmayələr qoyur.

MÜŞAHİDƏ ŞURASI SƏDRİNİN MƏKTUBU

Yetkinlik və yeni problemlər

2012-ci ildə AccessBank-ın fəaliyyətinin 10 ili tamam olur. Bu onillik ərzində AccessBank fəaliyyətə yenicə qədəm qoymuş bir bankdan Azərbaycanın aparıcı kiçik biznes bankına çevrilib və hal-hazırda bütün dünyada 80,000-dən artıq sahibkara maliyyə xidmətləri göstərir. İndi AccessBank, həmçinin, kiçik və orta gəlirli ailələrə maliyyə vəsaitləri təqdim edən aparıcı təşkilatdır – bu yolla o, ailələrə öz büdcəsini və əmanətlərini idarə etməkdə kömək edir. Bu gün AccessBank geniş əhatəli maliyyə sektorunun yaradılmasında və Azərbaycan iqtisadiyyatının, xüsusən də ölkənin regionlarının və kənd təsərrüfatı sektorunun diversifikasiyasında və inkişafında əhəmiyyətli rol oynayaraq ailələrə yardım göstərilməsinə, iş yerlərinin yaradılmasına və yoxsulluğun azaldılmasına kömək edir.

Bu gün AccessBank 250,000 nəfərdən artıq müştəriyə 2 milyard ABŞ dollarından artıq maliyyə vəsaiti təqdim edib; o, həmçinin, Azərbaycanın maliyyə sektoru üçün “qabaqcıl təcrübə” modelində çıxış edir. 2011-ci ildə AccessBank Fitch Ratings Agentliyi tərəfindən Azərbaycan bankları üçün təyin olunmuş ən yüksək reytingə (BB+ Sabit) layiq görülüb, Euromoney, Global Finance və The Banker nəşrləri isə öz illik buraxılışlarında AccessBank-ı “Ən yaxşı Bank” adı ilə təltif edib. AccessBank-ın uğuru Azərbaycanın bir çox maliyyə təşkilatlarını onun təcrübəsindən faydalanmağa sövq edib, KOBK və mikromaliyyə bazarında AccessBank-ı müşayiət edərək bu vacib segmentlər üçün maliyyə xidmətlərindən istifadəni genişləndiriblər.

Fəaliyyətinin ilk onilliyini başa vuran AccessBank öz yetkinliyinin yeni mərhələsinə qədəm qoyur, amma yeni mərhələ də yeni çətinliklərlə əlaqədardır. Bank yetkinləşdikcə, onun artımı səngiyir, məhsul çeşidlərinin diversifikasiyasında, müştəri xidmətlərinin təkmilləşdirilməsində, effektivliyin və risk idarəçiliyinin yüksəldilməsində zərurət artır. Azərbaycanın maliyyə sektoru inkişaf etdikcə və daha çox təşkilat mikro və KOBK bazarına qədəm qoyduqca, müştərilərin ifrat borclanması ilə əlaqədar risk də yüksəlir. AccessBank-ın işçi heyəti, rəhbərliyi və səhmdarları həmin çətinlikləri aradan qaldırmaq və bizim məsul bankçılıq üzrə nüfuzumuzu qoruyub saxlamaq üçün çalışırlar.

6 il ərzində AccessBank-ın Baş Meneceri vəzifəsində çalışmış Andrei Pospelovsky yeni çətinliklərin qarşısını almağa səy göstərmişdir. 2012-ci ildə rəhbərlikdə dəyişiklik aparılması planlaşdırılır. Mən Müşahidə Şurasının adından, AccessBank-ın uğurlu fəaliyyətinə verdiyi əvəzsiz töhfəyə görə Andrei Pospelovskiye öz minnətdarlığımı bildirirəm və onun davamçısına – Mixael Hoffmanna öz yeni və məsuliyyətli vəzifəsində uğurlar arzulayıram.

Orhan Aytemiz
Müşahidə Şurasının Sədri

Məsul Bankçılıq

2011-ci ildə AccessBank artımın səngiməsi ilə yeni mərhələyə qədəm qoyub. Fərsətdən istifadə edərək bildirmək istədik ki, biz öz missiyamızı məsuliyyətlə yerinə yetirmişik və müştəri bazamız üçün həqiqətən faydalı olan maliyyə xidmətlərindən istifadə üçün imkan yaratmışıq. Azərbaycanda daha çox təşkilat Mikro və KOBK bazarına daxil olduqca, biz ifrat borclanma riskinin artmasının şahidi oluruq. 6 ildən artıq bir müddətdə sürətlə inkişaf etdikdən sonra, 2011-ci ildə biz, daha çox, portfelin keyfiyyətini yüksəltmək və risk səviyyəsini azaltmaq üçün kredit və biznes təcrübələrimizi və portfəllərimizi araşdırır, əldə etdiyimiz nəticələri nəzərdən keçirirdik. AccessBank olaraq biz inanırıq ki, defolt göstəricilərinin aşağı olması məsul bankçılığın ən obyektiv ölçüsüdür – bizim məhsullarımız və xidmətlərimiz həqiqətən də faydalıdır və biz öz müştərilərimizi, onların biznesinə və ailə büdcəsinə xələl gətirəcək ifrat borclanmaya məruz qoymuruq. Əgər otuz gündən artıq ümumi qalıq portfeli (PAR > 30) ilin əvvəlində bizim ümumi portfelimizin 1.0%-i həcmində idisə, ilin sonunadək biz bu göstəricini 0.76%-dək endirməyə nail olmuşuq. Pərakəndə kreditləşmə portfelinin keyfiyyəti (PAR > 30) də yüksəlib – bu göstərici 0.565-dən 0.27%-ə enib ki, bəzən hətta bu cür səviyyəni təsəvvür etmək belə qeyri-mümkün olur.

2011-ci ildə biz, həmçinin, debitorlarımızdan irəli gələn valyuta riskinin azaldılmasında böyük irəliləyişlərə nail olmuşuq. İlin sonunadək kreditlərimizin 91%-i yerli valyuta ilə – manatla denominasiya olunub. Eyni zamanda, biz maliyyələşdirmə bazamızın diversifikasiyasında da böyük nailiyyət əldə etmişik – depozitləri artıraraq və xarici borclanmadan asılılığı azaldaraq bu iki amil arasında bərabərliyi təmin etmişik. İlin sonunda həm depozitlərdən, həm də beynəlxalq borclanmalardan bizim ümumi aktivlərimizin 38%-i maliyyələşib.

Beləliklə, AccessBank-ın həm rəhbərliyi, həm də əməkdaşları əmindirlər ki, biz 2012-ci ilə güclü bünövrə ilə qədəm qoymağımızdan əlavə, biznesimizdə də hər şey qaydasındadır. Bütün bunlar 2012-ci ildə böyük əhəmiyyət kəsb edir, çünki bu il Bankın rəhbərliyində dəyişikliyin aparılması planlaşdırılır – altı illik fəaliyyətimdən sonra mən öz yerimi təcrübəli davamçıma ötürürəm və əminəm ki, o, Bankımıza yeni ruh və enerji gətirəcək. Fərsətdən istifadə edərək, öz davamçım Mixael Hoffmanı salamlayıram və bütün səhmdarlarımıza, Müşahidə Şurasına, İdarə Heyətinə və bütün əməkdaşlarımıza göstərdikləri köməyə görə öz minnətdarlığımı bildirirəm.

Dr Andryu Pospilovski
Baş Menecer

SƏHMDARLAR

“AccessBank” Qapalı Səhmdar Bankı 29 oktyabr 2002-ci il tarixində Azərbaycan Mikromaliyyələşdirmə Bankı qismində təsis olunub. 2008-ci ilin sentyabr ayında bankın adı “AccessBank” olaraq dəyişdirilib. O, Azərbaycanın və mikromaliyyə sahəsinin inkişafı naminə çalışan beynəlxalq təşkilatların rəhbərliyi altında fəaliyyət göstərən 6 səhmdara məxsusdur. 2011-ci ilin sonunda səhm kapitalı, hər birinin nominal dəyəri 3.39 AZN olan 20 milyon səhmdən

ibarət olmaqla, 67.8 milyon AZN təşkil edib. 2010-cu ilin mart ayında, bölüşdürülməmiş mənfəətin kapitallaşdırılması nəticəsində səhm kapitalı 26 milyon AZN həcmində artıb. 2012-ci ilin mart ayında isə səhm kapitalı yenidən bölüşdürülməmiş mənfəətin kapitallaşdırılması nəticəsində daha 17.2 milyon AZN həcmində artaraq 85 milyon AZN-ə çatıb. Səhmlərin nominal dəyəri 4.25 AZN həcmində yüksəlib, səhmlərin paylaşdırılması və sayı isə dəyişməz qalıb.

Qara Dəniz Ticarət və İnkişaf Bankı (AccessBank-nın səhm kapitalının 20%-i)

Qara Dəniz Ticarət və İnkişaf Bankı (QDTİB), Qara Dəniz regionunun 11 ölkəsi tərəfindən yaradılmış beynəlxalq maliyyə təşkilatıdır. Bankın missiyası təsisçi ölkələrin inkişafının sürətləndirilməsinə və onların arasında əməkdaşlığın yaradılmasına kömək etməkdən ibarətdir. 3,5 milyard Avro həcmində nizamnamə kapitalına malik olan bu bank, üzv ölkələrdəki dövlət və özəl müəssisələrin inkişafına yönəlmiş layihələrə zəmanət verilməsi, ticarət və layihə maliyyələşməsi istiqamətində iqtisadi və regional əməkdaşlığa yardım göstərir. (www.bstdb.org)

Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı (20%)

Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı, Mərkəzi Avropadan Mərkəzi Asiyaya qədər həyata keçirilən layihələri dəstəkləyən beynəlxalq maliyyə təşkilatıdır. İlk növbədə, tələbatları bazarla tam ödənilə bilməyən özəl sektor müştərilərinə maliyyə yardımı göstərən bu bank açıq və demokratik bazar iqtisadiyyatına keçid üçün şərait yaradır. Həyata keçirdiyi bütün əməliyyatlarda AYİB korporativ idarəetmə və davamlı inkişaf üzrə ən yüksək standartlara riayət edir. 63 ölkəyə və iki hökumətlərarası təşkilata məxsus olan AYİB hökumətlərlə, dövlət orqanları ilə və vətəndaş cəmiyyətlərinin nümayəndələri ilə sıx siyasi dialoq apararaq onların məqsədlərinin həyata keçirilməsinə yardım göstərir. (www.ebrd.org)

Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyası (20%)

Dünya Bankı Qrupuna üzv olan BMK yoxsulluq səviyyəsinin azaldılmasına və əhalinin həyat şəraitinin yaxşılaşdırılmasına imkan yaradır. O, özəl sektorun inkişafına yardım etməklə, şəxsi kapitalı səfərbər etməklə, hökumət və biznes müəssisələrinə məsləhətçilik və risklərin azaldılması üzrə xidmət göstərməklə ölkələrin sabit iqtisadi inkişafına kömək edir. 2011-ci maliyyə ilində, bütün dünyada mövcud olan iqtisadi qeyri-müəyyənlik şəraitində bu korporasiya iş yerlərinin yaradılmasında, ətraf mühitin mühafizəsinin gücləndirilməsində və öz yerli icmalarına yardım göstərilməsində öz müştərilərinə kömək edib – bu müddətdə korporasiyanın investisiyaları yüksək həddə qalaraq təxminən 19 milyard ABŞ dolları təşkil edib. (www.ifc.org)

KfW - Kreditanstalt für Wiederaufbau (20%)

Yardımcı bank qismində fəaliyyət göstərən KfW İnkişaf Bankı Almaniya, Avropada və bütün dünyada həyata keçirilən dəyişiklikləri və uzaqgörən ideyaları dəstəkləyir. KfW İnkişaf Bankı Federal Hökumətin adından Afrikanın, Asiyanın, Cənubi və Mərkəzi Amerikanın, Yaxın Şərqi və Qafqazın inkişaf etməkdə olan 100-dən artıq ölkəsində Almaniyanın rəsmi Maliyyə Kooperasiyasını idarə edir. Onun əsas fəaliyyət sahəsi yoxsulluğun azaldılması və iqtisadi inkişaf, müvafiq idarəetmə, təhsil və səhiyyə, iqlimin və ətraf mühitin mühafizəsi məsələlərini əhatə edir. KfW İnkişaf Bankı bütün dünyada məsuliyyətli və əhatəli mikromaliyyələşdirmə üzrə liderdir. 2011-ci ildə mühasibat balansı 495 milyard Avro təşkil edən bu bank Moody's, Standard & Poor's və Fitch Ratings agentlikləri tərəfindən AAA reytinginə layiq görülüb. (www.kfw.de)

Access Microfinance Holding Ag (16.53%)

AccessHolding mikromaliyyələşdirmə sənayesində strateji investordur. O, 2006-cı ildə LFS Financial Systems (16.12%) tərəfindən yaradılıb və hər birinin payı 14.12% olmaqla, beynəlxalq özəl və dövlət investorlar qrupuna məxsusdur – bu qrupa CDC Group plc (Böyük Britaniya hökumətinə məxsus olan və iqtisadiyyatın inkişafına və güclənməsinə investisiya qoyulan fond) AİB – Avropa İnvestisiya Bankı (Avropa İttifaqının maliyyə institutu), BMK, KfW İnkişaf Bankı, Omidyar Tafts Mikromaliyyələşdirmə Fondu (EBay təsisçisi tərəfindən yaradılıb), FMO (Niderland İnkişaf Bankı – 10.03%) və MicroAssets (LFS-in əməkdaş investisiyası proqramı – 3,26%) daxildir. AccessHolding mikromaliyyələşdirmə institutlarına investisiya qoymaq və səhm maliyyələşdirməsinin, xidmət və idarəetməyə yardım əməliyyatlarının bir araya gətirilməsi hesabına həmin investisiyaları inkişaf etdirmək, eləcə də ümumi brend fərdiliyinə malik qlobal mikromaliyyələşdirmə bankları şəbəkəsi yaratmaq məqsədi ilə fəaliyyət göstərir.

(www.accessholding.com)

LFS FINANCIAL SYSTEMS GMBH (3.47%)

LFS Berlin şəhərində yaradılmış və inkişaf etməkdə olan ölkələrdə həyata keçirilən maliyyə sektoru layihələri və keçid iqtisadiyyatı üzrə ixtisaslaşan məsləhətləşmə şirkətidir. 1997-ci ildə yaradılmış LFS, mikro və kiçik biznes maliyyələşmə sahəsində aparıcı məsləhətləşmə şirkətindən birinə çevrilib. LFS şirkətinin tətbiq etdiyi və daimi məsləhətçilərdən ibarət böyük bir qrupun həyata keçirdiyi borc texnologiyaları və təcrübi yanaşmalar sayəsində bu şirkət beynəlxalq donorların və investorların faydalı tərəfdaşına çevrilib.

Ənənəvi məsləhətləşmə fəaliyyəti çərçivəsindən kənara çıxaraq, LFS həm menecer və həm də investor qismində çıxış etməklə mikromaliyyələşdirmə təşkilatlarına investisiya qoyur. Bu növ investisiyaların ilk dəfə qoyulmasında qazanan təcrübəyə əsaslanaraq, LFS hal-hazırda AccessBank brendi əsasında beynəlxalq mikromaliyyələşdirmə bankları şəbəkəsini yaradır. (www.lfs-consulting.de)

ACCESSBANK-IN TARİXİ

2002

- Oktyabrın 29-da Qara Dəniz Ticarət və İnkişaf Bankı, Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı, Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyası, KfW and LFS Financial Systems tərəfindən Azərbaycan Mikromaliyyələşdirmə Bankı qismində təsis olunub.

2003

- AYİB-dən 5 milyon ABŞ dolları məbləğində ilk təkrar maliyyələşmə krediti alınıb.

2004

- Müştəri hesabları və pulköçürmə sistemləri işə salınıb.

2005

- Müddətli depozitlərin açılmasına başlanıb və AccessBank SWIFT, Western Union və PrivatMoney kimi beynəlxalq pulköçürmə şəbəkələrinə qoşulub;
- Global Microfinance Facility, Blue Orchard, Deutsche Bank, Incofin və Triodos şirkətlərindən ilk qeyri-səhmdar kreditləri alınıb;
- Gəncə şəhərində ilk regional filial açılıb.

2006

- Əlavə depozit məhsullarının, pərakəndə kreditləşmənin, kredit kartlarının işə salınması, ilk bankomatların quraşdırılması, eləcə də VISA kart şəbəkəsinə və bir neçə digər pulköçürmə şəbəkələrinə qoşulma sayəsində pərakəndə biznes inkişaf edib.

2007

- AccessHolding yeni səhmdar qismində qoşulub;
- Pərakəndə və “çarpaz sektor” məhsulları inkişaf etdirilib, o cümlədən: VISA kredit kartları buraxılıb; əməkhaqqı layihələrinin işə salınması sayəsində işəgötürənlər

üçün əməkhaqqının bilavasitə işçilərin bank hesablarına ödənilməsi üçün şərait yaradılıb; ilk POS terminallar və filiallardan kənar bankomatlar quraşdırılıb;

- Xüsusi aqrokredit məhsulları işlənilib hazırlanaraq işə salınıb;
- Mikromaliyyələşdirmə üzrə M-CRIL reyting agentliyindən, Alpha reytingi alınıb.
- Ümumilikdə 50 milyon ABŞ dollarından artıq həcmdə təkrar maliyyələşdirmə haqqında müqavilələr bağlanıb: buraya AccessBank-ın buraxdığı və beynəlxalq kapital bazarlarında Azərbaycan şirkəti tərəfindən buraxılan ilk istiqraz olan debüt istiqrazı; beynəlxalq özəl investor olan SNS Institutional Microfinance Fondundan alınan AZN denominasiyalı ilk istiqraz və Deutsche Bank-dan alınmış 10 milyon ABŞ dolları həcmində subordinasiyalı kredit daxildir.

2008

- Daha güclü və dəqiq brend yaratmaq məqsədi ilə Azərbaycan Mikromaliyyələşdirmə Bankının adı dəyişilərək “Access-Bank” olub;
- Fitch Ratings tərəfindən BB+ reytingi verilib - bu, Azərbaycanda özəl banklara verilməsi mümkün olan ən yüksək reytingdir;
- İl ərzində yeni təkrar maliyyələşdirmə kreditləri 80 milyon ABŞ dollarını ötüb - buraya AccessBank-ın debüt istiqrazlarının ikinci buraxılışı və bankın AYİB tərəfindən təyin olunan ilk sindikatlaşdırılmış kreditinin imzalanması daxildir;
- AccessBankın aqrokredit məhsulu Azərbaycan Mikromaliyyə Assosiasiyası tərəfindən “Ən yaxşı kredit məhsulu” adına layiq görüldü;
- AccessBank BMT-nin Global Compact qrupuna qoşulub.

2009

- AccessBank “2009 Financial Times Sustainable Banking Awards” tərəfindən Şərqi Avropanın üç ən sabit bankından biri kimi tanınıb;
- AccessBank Müştərilərin Mühafizəsi üzrə “SMART” Kampaniyasına qoşulan ilk Azərbaycan bankı olub.

2010

- Səhmdarlara 5 milyon AZN məbləğində ilk dividend ödənilib;
- AccessBank Azərbaycan Futbol Federasiyaları Assosiasiyasının (AFFA) baş sponsoru olaraq Azərbaycanda futbolun inkişafını dəstəkləyir və kişilərdən, qadınlardan və yeniyetmələrdən ibarət yığma komandaları maliyyələşdirir;
- AccessBank-ın Baş Meneceri Azeri Business Awards buraxılışında “İlin Bankiri” adına layiq görülüb;
- Microfinance Information Exchange (Mikromaliyyələşdirmə Məlumatlarının Mübadiləsi) agentliyi tərəfindən “5 brilyant” dərəcəsinə layiq görülüb – bu, ən yüksək mümkün dərəcədir;
- Mikromaliyyələşdirmə Mərkəzi (MFC) AccessBank-ı müştərilərin mühafizəsində və ifrat borclanmanın qarşısının alınmasında əldə etdiyi mükəmməl təcrübəyə görə mükafatlandırır – AccessBank Qaf-

qazda bu mükafata layiq görülmüş yeganə mikromaliyyə təşkilatıdır;

- Euromoney təşkilatı özünün “Yüksək keyfiyyətə görə mükafatlar” buraxılışında AccessBank-ı “Azərbaycanın ən yaxşı Bankı” adına layiq görüb;
- Standard & Poor’s reyting agentliyi AccessBank-ı “Azərbaycanın ən şəffaf Bankı” adına layiq görüb;
- Mikromaliyyə Assosiasiyası AccessBank-ı “Ən yaxşı məşğulluq təşkilatı” adına layiq görüb.

2011

- Fitch reyting agentliyi AccessBank-ın Azərbaycan maliyyə sektorunda ən yüksək reyting olan “BB+ Sabit” reytingini təkrarən təsdiqləyib;
- AccessBank Global Finance agentliyinin “Azərbaycanda inkişaf etməkdə olan bazarların ən yaxşı bankı” mükafatına layiq görülüb;
- Euromoney təşkilatı ardıcıl olaraq ikinci dəfə özünün “Yüksək keyfiyyətə görə mükafatlar” buraxılışında AccessBank-ı “Azərbaycanın ən yaxşı Bankı” adına layiq görüb;
- The Banker nəşri özünün “İlin Bankı” buraxılışında AccessBank-ı “Azərbaycanda ilin bankı” adına layiq görüb.

İl	Aktivlərin cəmi (milyon ABŞ dolları)	Kredit portfel		Depozit portfel (milyon ABŞ dolları)	Filialların sayı
		Həcmi (milyon ABŞ dolları)	Müştərilərin sayı		
2002	4.9	0.1	117	-	1
2003	5.7	3.3	2,000	-	4
2004	8.9	6.5	3,000	-	5
2005	22	18	5,500	0.6	6
2006	55	47	16,000	4	10
2007	133	115	46,000	14	14
2008	242	208	69,000	27	20
2009	375	297	98,000	82	23
2010	459	341	120,000	152	28
2011	488	378	118,000	179	29

Siyasi-iqtisadi mühit

Mövcud siyasi vəziyyət 2011-ci il ərzində dəyişməz qalıb, ölkə daxilində heç bir seçki, yaxud ciddi bir problem baş verməyib və bu sabitliyin 2012-ci ildə də, sonrakı illərdə də qorunub saxlanacağı gözlənilir. Dekabr ayında Azərbaycanın təbii qazının Avropa bazarlarına ixrac edilməsi üçün 2 000 km-lik qaz boru kəmərinin çəkilməsi ilə əlaqədar Türkiyə ilə Azərbaycan arasında müqavilə imzalanıb. Qazın ilk tədarükünün 2017-ci ilədək baş tutacağı gözlənilməsə də, neft hasilatının zəifləyəcəyinin ehtimal edildiyi bir şəraitdə bu müqavilə ən azı növbəti onillik ərzində Azərbaycanın geosiyasi əhəmiyyətini və iqtisadi sabitliyini təmin edir. Neft hasilatının zəifləməsi artıq 2011-ci ildə hiss olunub – hasilat 11% azalıb və Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına əsasən, ÜDM-n artımı 2010-cu ildəki 5%-lə müqayisədə 2011-ci ildə 0.1% təşkil edib. 2011-ci ildə qeyri-neft ÜDM-də 9.4%-lik güclü artım müşahidə olunub. 2010-cu ildə müşahidə olunan zəif məhsuldarlıqdan sonra 2011-ci ildə məhsuldarlığın artması sayəsində kənd təsərrüfatı sahəsində 5.8%-lik artım qeydə alınıb və bu, bir çox kəndli təsərrüfatlarına müsbət təsir göstərib. Nominal ÜDM-də 20.4%-lik artım qeydə alınaraq 2010-cu ildəki 41.6 milyard manatdan (52.9 milyard ABŞ dollarından) 50.1 milyard manata (63.7 milyard ABŞ dollarına) yüksəlib. Bu, ümumdünya neft qiymətlərinin artaraq neft hasilatının azalmasını kompensasiya etməsi ilə əlaqədardır. Dövlət büdcəsinin gəlirləri 2010-cu ildəki 11.4 milyard manatla (14.5 milyard ABŞ dolları ilə) müqayisədə 37.7% artaraq 15.7 milyard manata (20.0 milyard ABŞ dollarına) çatıb, xərclər isə 2010-cu ildəki 11.8 milyard manatla (15.0 milyard ABŞ dolları ilə) müqayisədə 2011-ci ildə 30.8% artaraq 15.4 milyard manat (19.6 milyard ABŞ dolları) təşkil edib. Rəsmi istehlak xərcləri indeksinə əsasən, inflyasiya 2009-cu ildəki 1.5%-dən və 2010-cu ildəki 5.7%-dən 7.9%-ə yüksəlib.

Aktiv ticarət balans 2010-cu ildəki 14.8 milyard ABŞ dolları ilə müqayisədə artaraq 16.8 milyard ABŞ dolları, ixracat 26.6 milyard ABŞ dolları, idxal isə 9.8 milyard ABŞ dolları təşkil edib. Bu, valyuta sabitliyinə imkan yaradıb və yerli istinad valyutasına, yəni ABŞ dollarına nisbətə faktiki surətdə dəyişməz qalaraq 2010-cu ildəki 0.7979 manatla müqayisədə 0.7865 manat təşkil edib. Enerji ixracatı ortamüddətli iqtisadi sabitliyi təmin etməlidir, amma həm enerji qiymətlərinə xas olan dəyişkənlik, həm də neft hasilatının zəifləməsi iqtisadi diversifikasiyaya olan tələbatı artırır. Digər tələbatlar isə inflyasiya təzyiqlərinə nəzarət, biznes mühitinin yaxşılaşdırılması və neft gəlirlərindən

əldə olunan mənfəətin genişləndirilməsi ilə bağlıdır.

Bank sektorunun inkişafı iqtisadi inkişafı təzahür etdirib və bir sıra bankların fəaliyyəti digərlərindən daha yaxşı olub. Bank aktivlərinin cəmi 2011-ci ildə 7.3% (13.3 milyard manatdan 14.3 milyard manatadək) artıb – kredit portfelinin cəmi 5% (8.6 milyard manatdan 9.0 milyard manatadək) artaraq 2010-cu ildə müşahidə olunan 14%-lik artım göstəricisini geridə qoyub. Depozitlərin artımı isə daha sürətlə cərəyan edərək 29%-lik artımla 6.7 milyard manat təşkil edib. ÜDM-n payı qismində ümumi bank aktivləri 2010-cu ildəki 32%-dən 28%-ə, kredit portfelinin cəmi 2010-cu ildəki 21%-dən 18%-ə düşüb, depozitlər isə 2010-cu ildəki 12%-dən 13%-ə yüksələrək bankın təsir səviyyəsinin nisbətən aşağı olduğunu göstərib. Səhmlərinin əksər hissəsi dövlətə məxsus olan Azərbaycan Beynəlxalq Bankı öz üstünlüyünü davam etdirsə də, 2011-ci ildə onun ümumi aktivlərinin cəmində 9.3%-lik, kredit portfelində isə 15%-lik azalma müşahidə olunub və nəticədə onun ümumi Bank Aktivlərinin bazardakı payı 35%-ə və Kredit Portfelinin payı da 35%-ə düşüb (2010-cu illə müqayisədə, müvafiq olaraq, 42% və 43% azalma).

Bank sektorunu gücləndirmək məqsədi ilə, kapitallaşdırılmış mənfəətin 3 il müddətinə vergidən azad olunması haqqında 1 yanvar 2009-cu il tarixdə qəbul edilmiş qərardan bank sektoru 2011-ci ildə də faydalanıb. Mərkəzi Bank uzun illər bank sektorunda konsolidasiyanı dəstəkləsə də, konsolidasiyanın həcmi aşağı olub və 2011-ci ilin sonunda bankların sayı 44 olub (2010-cu ilin sonunda 45 bank fəaliyyət göstərib).

AccessBank bu sektorda üstün mövqe tutmaqda davam etsə də, iqtisadiyyatın aşağı pillələrinin iqtisadi səngimənin təsirinə məruz qalması səbəbindən 2011-ci ildə bu üstünlük əvvəlki illərə nisbətən zəif olub. Ümumi bank aktivləri ilə hesabladıqda, AccessBank-ın bazardakı payı 2010-cu ilin sonundakı 2.8%-dən 2.7%-ə enib və 44 bank arasında AccessBank tutduğu 7-ci yerdən 8-ci yerə düşüb. Eyni zamanda, ümumi kredit portfelilə hesabladıqda, Bankın bazardakı payı 3.0%-dən 3.1%-ə yüksəlsə də, mövqeyi 6-cı yerdən 7-ci yerə enib. Kənd təsərrüfatı kreditlərində 30 000 müştəriyə malik AccessBank, Azərbaycanın bank sektorunda ümumi aqrokredit portfelində 7%-lik paya sahib olmaqla, bazarın lideri olaraq qalır. Banklardan əlavə, təxminən 17 qeyri-bank kredit təşkilatı da mikromaliyyələşdirmə ilə məşğul olur. Azərbaycan Mikromaliyyə Assosiasiyası (AMFA) mikromaliyyə fəaliyyəti ilə məşğul olan 30 təşkilat (18 qeyri-bank maliyyə təşkilatı və 12 bank, o cümlədən AccessBank) haqqında məlumat toplayıb.

BİZNESİN TƏHLİLİ

Həmin təşkilatların mikro kredit portfeli 2011-ci ilin sonunda 646 milyon ABŞ dolları həcmində qalıb və nəticədə AccessBank-ın bazardakı payı 2010-cu ilin sonundakı 36%-dən 28%-ə enib. Beləliklə, AccessBank, xüsusən, kiçik fermer təsərrüfatlarına xidmət göstərilməsi sahəsində Azərbaycandakı mikromaliyyə təşkilatları arasında qeyd-şərtsiz liderdir.

Bankçılıq və mikromaliyyələşdirmə sahəsində rəqabət intensivləşsə də, digər banklar tərəfindən AccessBank-ın məqsədli müştəri qruplarına effektiv maliyyə xidmətlərinin göstərilməsi məhdud olaraq qalır. Eyni zamanda, qeyri-bank mikromaliyyələşdirmə təşkilatları ilə müqayisədə AccessBank-ın üstünlüyü ondan ibarətdir ki, o, əsas maliyyə mənbələrindən əlavə, öz müştərilərinə

tam çeşidli bank xidmətləri, o cümlədən, əmanət məhsulları təqdim edir. AccessBank öz xidmətlərini maksimal effektivlik və şəffaflıqla həyata keçirməklə, müştərilərin vaxtına və puluna qənaət etməklə mikro və kiçik biznesin maliyyələşdirilməsi sahəsində özünün bazardakı aparıcı mövqeyini qoruyub saxlayır. Bununla belə, rəqabətin intensivləşməsi müştərilərin ifrat borclanması riskini də artırır, çünki bir çox müştərilər bir neçə kreditordan kredit almağa çalışırlar. AccessBank rəhbərliyi bu riski ciddi qəbul edərək digər təşkilatlara borcu çox olan müştərilərə kreditin verilməsini azaldır və ifrat borclanmanın qarşısının alınması istiqamətində AMFA ilə fəal əməkdaşlıq edir (bax: "Məsul bankçılıq yolunda AccessBank-ın qabaqcıl mövqeyi" məqaləsi).

MƏSUL BANKÇILIQ YOLUNDA ACCESSBANK-İN QABAQCIL MÖVQEYİ

AccessBank Məsul Bankçılıq prinsipi əsasında, öz müştəriləri üçün etibarlı və şəffaf fəaliyyət göstərən, faydalı və əlverişli xidmətlər təklif edən uzunmüddətli tərəfdaş olmaq məqsədi ilə yaradılıb. AccessBank öz müştərisinin biznesini və ödəniş imkanlarını ətraflı araşdıraraq sahibkarlara üzləşdikləri riskləri qiymətləndirməkdə və öhdəsindən gələ bilməyəcəkləri yüksək borclanma yükünün qarşısının alınmasında kömək edir. Bu prinsip pərakəndə kreditləşməyə şamil edilir – burada AccessBank-ın kredit məhsullarının müştərilər üçün faydalı olması və müştəriləri həddən artıq borcla yükləməməsi üçün həmin məhsullar ətraflı şəkildə təhlil olunur. Bütün bu məhsulları təqdim edərkən AccessBank xidmət prosedurlarını mümkün qədər şəffaf və sadə şəkildə qurmağa və müştərilərə müsbət təsir göstərməyə çalışır. Buna misal olaraq, manat resurslarının yüksək xərclərlə bağlı olmasına rəğmən, AccessBank-ın öz müştərilərini valyuta riskinə məruz qoymamaq məqsədi ilə yerli valyuta ilə verilən kreditlərin həcmi artırıldığını göstərmək olar (bax: "AccessBank-ın mənfəətliliyinin müştəri üçün faydası" məqaləsinə). 2009-cu ildə AccessBank Müştərilərin Mühafizəsi üzrə SMART Kampaniyasına qoşulmaqla özünün Məsul Bankçılıq missiyasını rəsmiləşdirib və Azərbaycanda bu kampaniyaya qoşulan ilk bank olub. Bu, bütün müştərilərə şəffaf, dəqiq və vicdanlı maliyyə xidmətləri göstərməkdə mikromaliyyə liderlərinə kömək edən global kampaniyadır. 2011-ci ildə AccessBank Azərbaycanda müştərilərin mühafizə

olunması təcrübəsi üzrə Smart Assessment kampaniyasına könüllü şəkildə qoşulan ilk təşkilat olub, çünki AccessBank bu sahədə bazarın lideri olmağa çalışır. 2010-cu ildə AccessBank MFTransparency şirkətinin Şəffaf Qiymətləndirmə Təşəbbüsünə qoşulan aparıcı təşkilatlardan biri olaraq, müqayisəli illik Faiz Dərəcələrini MFTransparency şəbəkə saytında dərc etdirib və Müştərilərin Mühafizəsi və İfrat Borclanmanın Qarşısının Alınması sahəsində əldə etdiyi uğurlara görə Mikromaliyyə Mərkəzinin (MFC) illik konfransında SMART Kampaniyası və MFC tərəfindən mükafata layiq görülüb. İfrat borclanma riskinin artması şəraitində öz missiyasına sadıq qalan AccessBank AMFA-nın Müştərilərin Mühafizəsi üzrə Kampaniyasını fəal şəkildə dəstəkləyir. Biz müştəri borclarının səviyyəsinin müəyyən edilməsində və hətta ən yaxşı kredit tarixçəsinə malik müştərilərin bir neçə kreditordan kredit alması hallarını azaltmaqda köməklik göstərmək üçün Mərkəzi Bankın Kredit Reyestrindən istifadə edirik. Bu, 2011-ci ildə mikro kredit müştərilərinin sayının 9,000 nəfər azalması ilə nəticələnib. Bununla belə, AccessBank-ın Məsul Bankçılıq prinsiplərinə düzgün yanaşmasının daha aydın və obyektiv göstəricisi Bankın PAR > 30 gün əmsalına malik aşağı borclanma dərəcəsinin 2011-ci ildə daha da yaxşılaşaraq ilin sonunda bütünlüklə portfelin 0.76%-ni təşkil etməsidir (2010-cu ilin sonunda bu rəqəm 1.00% təşkil edib). Hətta Bankın pərakəndə kreditlərində PAR > 30 gün əmsalı ilin sonunda 0.27%-lik aşağı səviyyədə olub.

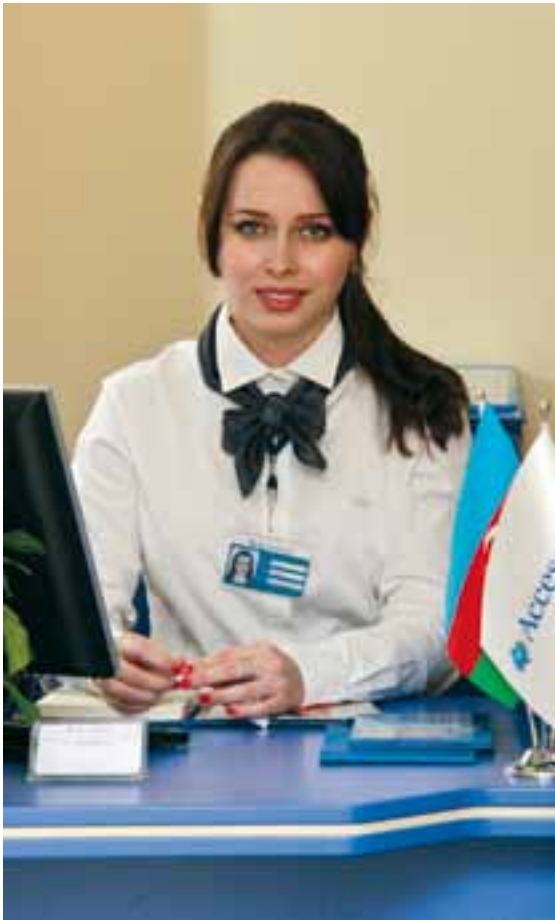
Maliyyə Nəticələri

2011-ci ildə AccessBank-ın ümumi aktivləri 6%-dək artaraq ilin sonunda 488 milyon ABŞ dolları təşkil edib, halbuki, 2010-cu ilin sonunda bu rəqəm 459 milyon ABŞ dolları təşkil edirdi. 29 milyon ABŞ dolları həcmində bu yüksəliş depozitlərin 27 milyon ABŞ dolları həcmində artması (2010-cu ilin sonundakı 152 milyon ABŞ dollarından 18% artaraq 179 milyon ABŞ dolları təşkil edib) və 22 milyon ABŞ dolları həcmində mənfəətlərin əldə edilməsi sayəsində mümkün olub. Kapital adekvatlığı son dərəcə yüksək olub, ilin sonunda Ümumi Kapital Adekvatlığı üzrə 29%, Tier 1 üzrə isə 26% təşkil edib. Bu isə Mərkəzi Bankın tənzimləyici normasını (müvafiq olaraq, 12% və 6%) iki dəfədən də artıq üstələyir.

2011-ci ildə vergidən sonrakı mənfəət 22 milyon ABŞ dollarına çatıb ki, 2010-cu ildə bu rəqəm 33 milyon ABŞ dolları təşkil edirdi. Kreditlər

üzrə faiz dərəcələrinin azaldılması və xərclərin artması səbəbindən mənfəətliliyin aşağı düşməsi gözlənilirdi. Bu, Xərc / Gəlir əmsalına öz təsirini göstərərək və bu əmsal 2010-cu ildəki 58%-lə müqayisədə 2011-ci ilin sonunda 70% təşkil edib, Maliyyə gəliri isə 30.5%-dən 33.0%-ə düşüb. Faiz dərəcələrinin aşağı salınması, həmçinin, Maliyyə Xərclərini də azaldıb, amma bu azalma cüzi olub və 2010-cu ildəki 9.4%-lə müqayisədə 9.1% təşkil edib. Portfelin 11% həcmində artması bu azalmanı qismən də olsa kompensasiya edib. Nəhayət, kapitallaşdırılmış mənfəətin vergidən azad edilməsi sayəsində (yuxarıda göstərilir) mənfəətlilik qorunub saxlanılıb, çünki AccessBank 2011-ci il üzrə qazancının əksər hissəsini kapitallaşdırıb. Sentyabr ayında Bank öz səhmdarlarına 6.4 milyon manat həcmində dividend ödəyib.

ACCESSBANK-IN MƏNFƏƏTLİLİYİNİN MÜŞTƏRİ ÜÇÜN FAYDASI

AccessBank 2007-ci ildən etibarən genişləndikcə və öz effektivliyini artırıdıcə, bankın biznesi də mənfəət gətirməyə başlayıb. AccessBank səhmdarları və rəhbərliyi Bankın mənfəətliliyinin faydasını müştərilərimizlə bölüşdürməyə çalışıb və 2010-2011-ci illərdə Bank bütün kreditlər üzrə faiz dərəcələrini ən azı 3 faiz nöqtəsinə qədər azaldıb. Amma AccessBank-ın mənfəətliliyinin müştərilər üçün faydası tək faiz dərəcələrinin azaldılması ilə məhdudlaşmır. AccessBank tərəfindən qazanılan bütün mənfəətin əksər hissəsi Bankın və filial şəbəkəsinin genişləndirilməsinə yönəldilib. Nəticədə, AccessBank bu gün 2006-cı ilə müqayisədə 20 dəfə artıq sayda müştəriyə maliyyə xidmətləri göstərmək iqtidarındadır. Ən əhəmiyyətli odur ki, bankın mənfəətliliyi yerli valyuta ilə (manatla) verilən kreditlərin qat-qat artmasına və on minlərlə AccessBank müştərisinin üzləşə biləcəyi valyuta riskinin qarşısını almağa şərait yaradıb. Bankın kapitalı manat denominasiyasında olduğundan, bu, AccessBank-ın əsas manat resurslarından birini yaradıb. Bölüşdürülməmiş mənfəət bankın kapitalına daxil edildiyindən, AccessBank-ın manat resursları da artıb. 2011-ci ilin sonunda AccessBank 110,000 müştəriyə manat denominasiyalı kreditlər verib (ümumi kreditlərin 91%-i), 2006-cı ilin sonunda isə bu göstərici 4,300 nəfər (33%) təşkil edirdi. 2011-ci ilin sonunda AccessBank-ın manat portfeli 178 milyon ABŞ dolları ekvivalentinə (biznes portfelinin 47%-i) çatıb, 2006-cı ilin sonunda isə bu göstərici 4,5 milyon ABŞ dolları (biznes portfelinin 10%-i) təşkil edirdi.

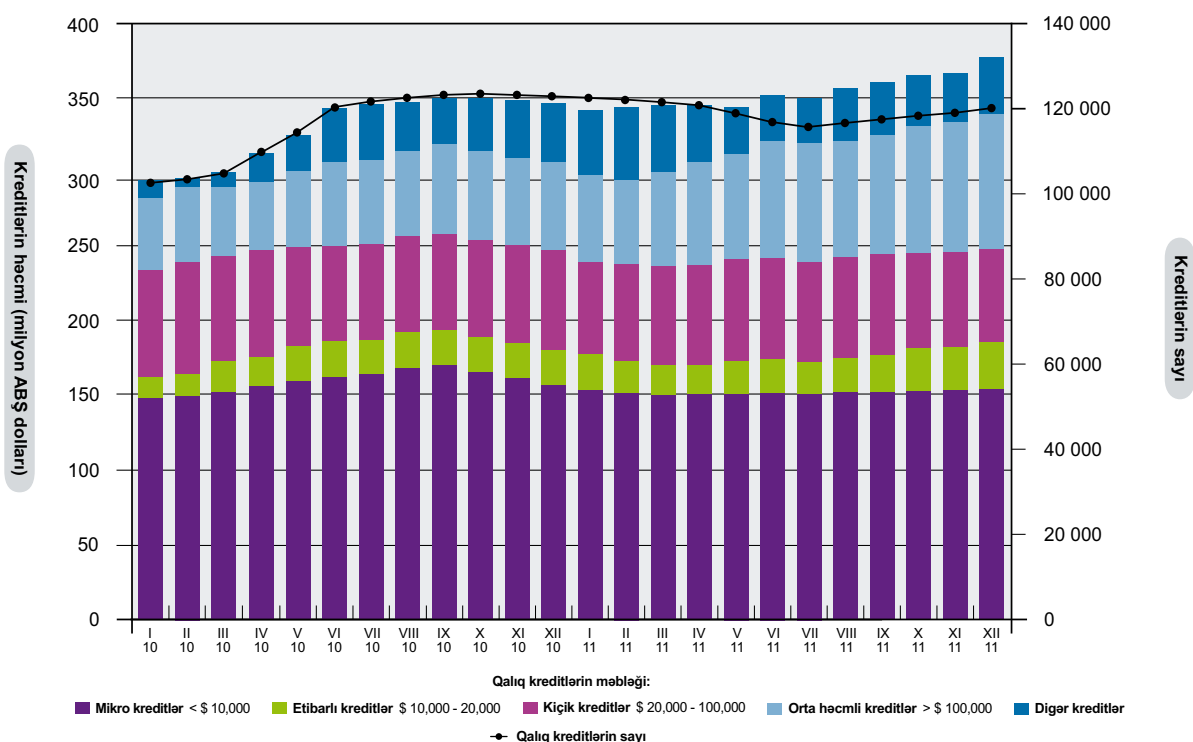

Kredit Portfelinin inkişafı

2011-ci ildə AccessBank-ın ödənilməmiş kredit portfelinin cəmi 11% artıb və 378 milyon ABŞ dollarına çatıb, 2010-cu ilin sonunda isə bu, 341 milyon ABŞ dolları təşkil edirdi. 2011-ci ildə ümumilikdə 470 milyon ABŞ dolları məbləğində 120,000 kredit verilib (2010-cu ildə 436 milyon ABŞ dolları məbləğində 123,000 kredit verilib) və orta kredit həcmi 3,900 ABŞ dolları (2010-cu ildə 3,554 ABŞ dolları) təşkil edib. İlin sonunadək AccessBank-da 269,000-dən artıq müştəriyə 1.8 milyard ABŞ dolları məbləğində 520,000 kredit verilib. Portfelin keyfiyyəti yüksək səviyyədə qalıb, Riskli portfel > 30 gün əmsalı il ərzində 0.76%, 2010-cu ilin sonunda isə 1.00%

təşkil edib. Müstəsna dərəcədə aşağı olan bu borc səviyyəsi AccessBank-ın məsul kreditləşmə və müştərilərin ifrat borclanmasının qarşısının alınması prinsiplərinə riayət etdiyini göstərir (bax: "Məsul bankçılıq yolunda AccessBank-ın qabaqcıl mövqeyi" adlı məqalə). 2011-ci ildə ümumilikdə 1.9 milyon ABŞ dolları həcmində kredit hesabdan silinib və bu kreditlərin əksəriyyətinin hələ də bərpa ediləcəyi gözlənilir, amma onların məhkəmə yolu ilə bərpa edilməsi bir neçə il vaxt apara bilər. Övvəllər hesabdan silinmiş kreditlərin bərpası 2011-ci ildə 430,000 ABŞ dolları təşkil edib.

2010-2011-ci illərdə ümumi kredit portfelinin inkişafı

Biznes Bankçılığı

BİZNES PORTFELİNİN İNKİŞAFI

2011-ci ilin sonunadək ödənilməmiş biznes kreditləri portfeli 8% artaraq 338 milyon ABŞ dollarına çatıb (83,000 kredit), 2010-cu ilin sonunda isə bu rəqəm 313 milyon ABŞ dolları təşkil edib (92,000 kredit). Ümumilikdə, 2011-ci ildə 409 milyon ABŞ dolları məbləğində 79,523 biznes krediti verilib, 2010-cu ildə isə 397 milyon ABŞ dolları məbləğində 90,262 biznes krediti verilmişdi. Bütün biznes kreditlərinin orta həcmi 5,139 ABŞ dolları təşkil edib və bütün biznes kreditlərinin 32%-i AccessBank-dan ilk dəfə kredit almış müştərilərə verilib.

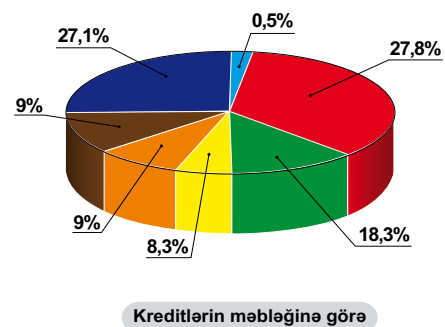
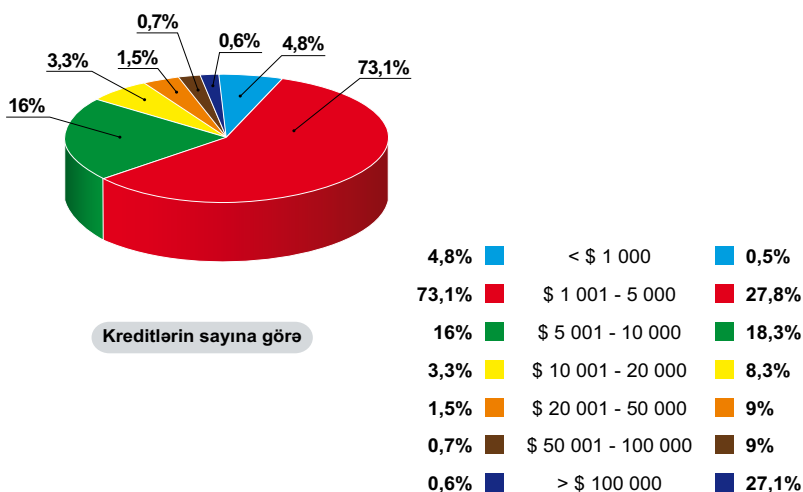
100 – 10 000 ABŞ dolları civarında dəyişən Mikrokreditlərin həcmi 2011-ci il ərzində cüzi şəkildə - 1%, yaxud 2 milyon ABŞ dolları həcmində azalaraq 157 milyon ABŞ dollarına düşüb (77,500 kredit). Bu segment həm kreditlərin sayında – bütün biznes kreditlərinin 94%-i 10,000, 78%-i isə 5000 ABŞ dollarından az olub – həm də məbləğində üstünlük təşkil edib və ümumi biznes portfelinin 47%-nə bərabər olub. 2011-ci ildə ümumilikdə 234 milyon ABŞ dolları həcmində 76,000, yəni il ərzində KOB müştərilərinə verilən kreditlərdən təxminən 60% artıq mikro krediti verilib. Bu, AccessBank-ın Mikro segmentinə yetirdiyi diqqətin təzahürüdür. AccessBank-ın risk idarəçiliyinin gücü mikro portfel üzrə Riskli portfel > 30 gün göstəricisinin son dərəcə aşağı olması ilə təzahür edir – ilin sonunda bu göstərici 0,96%

təşkil edib. 2011-ci ildə 1.2 milyon ABŞ dolları həcmində 425 mikrokredit hesabdan silinib.

Göstərilən dövrdə ən əhəmiyyətli artım, 10,001-20,000 ABŞ dolları civarında dəyişən Etibarlı Kredit segmentində qeyd olunub. İl ərzində qalıq portfeli 40% artaraq 26 milyon ABŞ dollarına çatıb (2,500 kredit) və il ərzində 28 milyon ABŞ dolları həcmində 1,851 etibarlı kredit verilib. Mikrokreditləşmə texnologiyasından istifadə etməklə effektivliyin gələcək artımına və daha çox kreditin verilməsinə nail olmaq məqsədi ilə 2008-ci ildə bu segment differensiallaşdırılıb. Yerli valyuta ilə verilən Mikro və Etibarlı kreditlərin payının artırılması yolu ilə həm bank, həm də müştərilər üçün mövcud olan risk səviyyəsi azaldılıb. Əgər manatla verilən kreditlərin həcmi 2008-ci ildə 64%, 2010-cu ildə isə 85% təşkil edirdisə, 2011-ci ildə manatla verilən Mikro və Etibarlı kreditlərin həcmi 92%-ə çatıb (77,793 kreditin 71,421-i manatla verilib).

2011-ci ildə KOBK portfeli (20,000 ABŞ dollarından artıq kreditlər) 15%, yaxud 20 milyon ABŞ dolları həcmində artaraq 155 milyon ABŞ dollarına çatıb və il ərzində 147 milyon ABŞ dolları həcmində 1,730 kredit verilib (orta kredit həcmi 84,774 ABŞ dolları). KOBK portfeli üzrə Riskli portfel > 30 gün göstəricisi ilin sonunda 0.66% təşkil edib və 588,231 ABŞ dolları həcmində 25 kredit hesabdan silinib.

31 DEKABR 2009-CU İL TARİXİNƏ, QALIQ KREDİTLƏRİ ÜZRƏ BİZNES PORTFELİNİN VERİLMİŞ KREDİTLƏRİN MƏBLƏĞLƏRİ ƏSASINDA PAYLAŞDIRILMASI

ACCESSBANK KƏND TƏSƏRRÜFATINI MALİYYƏLƏŞDİRİR

AccessBank kənd təsərrüfatını hər zaman maliyyələşdirsə də, 2007-ci ilədək Bankda bu sahə üçün xüsusi məhsul hazırlanmayıb. Nəticədə, 2007-ci ilin əvvəlində kənd təsərrüfatı bizim biznes portfelimizin yalnız 1.3%-ni təşkil edib, halbuki, bizim hesablamalarımıza görə, əksər Azərbaycan ailələri bir neçə gəlir mənbəyinə malik olsa da, onların 40%-nin büdcəsini məhz kənd təsərrüfatından əldə olunan gəlir təşkil edir. Bundan əlavə, kənd təsərrüfatı Azərbaycanın maliyyə sektorunun diqqətindən kənarda qalmışdı və biz bu sahədə geniş imkanların mövcud olduğunu gördük. Kənd təsərrüfatının tələbatının ödənilməsi üçün xüsusi məhsula ehtiyac olduğunu dərk edərək biz 2007-ci ilin ortalarında aqrokreditləri işə saldıq. Bizim standart mikrokredit məhsulumuz yalnız cari nağd pul axını qismində təzahür edir. Kənd təsərrüfatı ilə məşğul olan ailələr çox zaman gəlir mənbələrinin olmadığı, yaxud son dərəcə aşağı olduğu bir şəraitdə əkib-biçmək üçün maliyyə vəsaitlərinə ehtiyac duyurlar. Buna görə də aqrokredit məhsulları üçün biz, borc xidməti əmsalını müəyyən etmək məqsədi ilə gələcək nağd pul axını təhlil etmək üçün nümunələr və metodologiyalar işləyib hazırladıq. Biz, həmçinin, kənd təsərrüfatından

əldə olunan gəlir axınının dəyişkenliyini nəzərə alaraq, kreditdən tədricən istifadə olunması və qaytarılması ilə əlaqədar qrafiklər də tətbiq etdik – bizim mövcud məhsulumuz bərabər aylıq ödənişlərə malik idi və mümkün girovların siyahısına mal-qara, kənd təsərrüfatı mexanizmləri və avadanlığı, balıq və digər məhsullar da daxil edilmişdi. Nəhayət, biz kənd təsərrüfatı sahəsini başa düşməyi və təhlil etməyi öyrətmək üçün kredit mütəxəssislərimizə təlim keçdik.

Aqrokreditlərin tətbiqi son dərəcə uğurlu oldu. Hal-hazırda AccessBank-ın regional filiallarında bütün biznes kreditlərinin yarısından çoxu bu məhsul əsasında verilir. 2011-ci ilin sonunadək aqrokredit portfeli 53 milyon ABŞ dollarına / 31,000 kreditə çatıb, orta kredit həcmnin cəmi 2,538 ABŞ dolları təşkil edib, həmin məhsul əsasında isə ümumilikdə 235 milyon ABŞ dolları / 101,000 kredit verilib. Hal-hazırda AccessBank kənd təsərrüfatı sahəsində aparıcı investordur və kənd təsərrüfatının əsas sahələrinin maliyyələşdirilməsi məbləğ etibarlı ilə bizim ümumi biznes portfelimizin 15.7%-ni, biznes müştəriləri bazasının isə 37.9%-ni təşkil edir (2007-ci ilin yanvar ayında, müvafiq olaraq, 1.3% və 5%).

BİZNESİN TƏHLİLİ

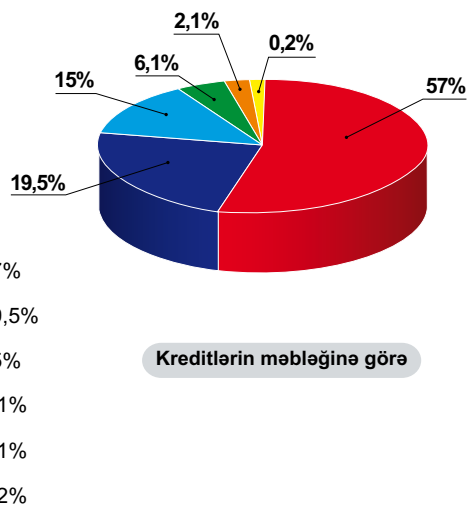
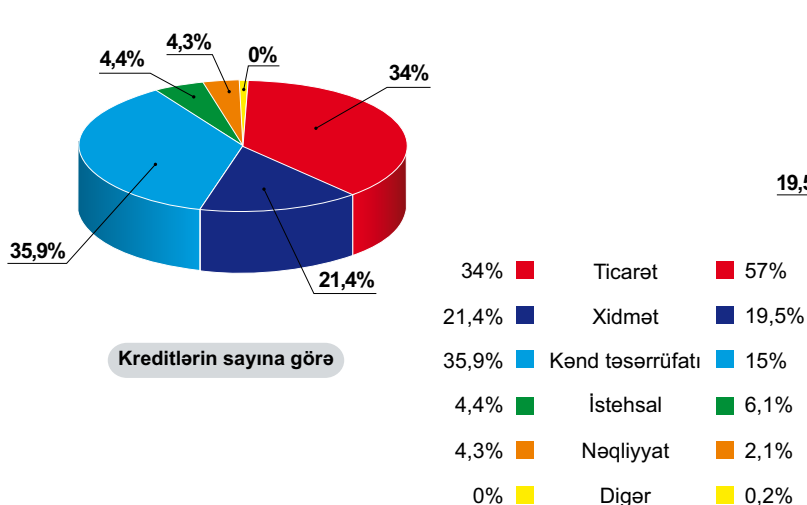
AccessBank-ın kredit portfelinin iqtisadi sektorlar üzrə diversifikasiyası 2011-ci ildə də təkmilləşməkdə davam edib. Özəl sektor iqtisadiyyatı və maliyyə strukturunu əks etdirməklə, pərakəndə və topdansaş ticarətinin payı daha da genişlənərək ilin sonunda qalıq kreditlər üzrə biznes portfelinin 57%-ni təşkil edib (xidmətlər – 19.5%, kənd təsərrüfatı – 15.0%). Ticarət göstəriciləri yüksək olsa da, onlar 2006-cı ilin sonundan 73% aşağı olub. Bu sektorda portfel də, həmçinin, pərakəndə və topdansaş fəaliyyəti üzrə diversifikasiya olunub. Portfelin ticarət üzrə hesablanmış payı kənd təsərrüfatı sektoruna nüfuz edib və bu, 2010-cu ildəki 17.6%-ə nisbətə 2011-ci ildə təxminən 2%-lik artım kimi qeyd olunub. Kreditlərin sayına gəldikdə isə, indi kənd təsərrüfatı sektoru kreditlərin sayında daha böyük paya malikdir – onlar biznes portfelinin cəminin 35%-dən artıq hissəsini təşkil etməklə, sektorda daha kiçik orta kredit həcmi təzahür etdirir. AccessBank-ın portfelində kənd təsərrüfatı sektorunun payının artması 2007-ci ildən aqrokredit məhsulunun uğurlu tətbiqinin nəticəsidir. Hal-hazırda AccessBank-ın regional filiallarında verilən bütün biznes kreditlərinin təxminən yarısı aqrokredit məhsuludur. İlin sonunadək qalıq aqrokredit portfel 53 milyon ABŞ dollarına çatıb (verilən kreditlərin orta həcmi cəmi 2,540 ABŞ dolları təşkil edir). Keyfiyyət yüksək olaraq qalır, Riskli portfel > 30 gün 1.02% həddindədir, 2010-cu ildə isə bu göstərici 1.37% təşkil edirdi. Bu yaxşılaşmanın səbəbi, 2011-ci ildə kənd

təsərrüfatında məhsuldarlığın yüksək olması ilə bağlıdır. Aqrokredit portfelinin cəmi, yuxarıda göstərilən əsas kənd təsərrüfatı sektoru üçün göstəriləndən yüksəkdir, çünki aqrokredit məhsulu, həmçinin, mövsümi gəlir gətirən kənd təsərrüfatı ilə əlaqədar xidmətlərin və təsərrüfatların (məsələn, müvafiq olaraq, ticarət və xidmət sektorları üzrə təsnif olunan, toxum və gübrə satışı və ya baytarlıq xidmətləri göstərən müştərilərin) maliyyələşdirilməsi üçün də istifadə olunur.

KORPORATİV XİDMƏTLƏR

AccessBank-ın müştəriləri inkişaf etdikcə, onların maliyyə xidmətlərinə olan tələbatları da tədricən artır. Həmin tələbatları ödəmək məqsədi ilə Korporativ Xidmətlər Departamenti yaradılıb və Baş Ofis heyəti filial heyətinə müştərilərə xüsusişdirilmiş xidmətlər göstərməkdə kömək edir. Buraya AccessBank vasitəsi ilə Əməkhaqqı Layihəsi və Ticari Maliyyə Əməliyyatları əsasında şirkətin əməkhaqqı cədvəlinə nəzarət edilməsi daxildir. Departament, həmçinin, bank xidmətlərinə ehtiyacı olan, amma heç də mütləq maliyyə axtarışında olmayan daha böyük azərbaycanlı və əcnəbi şirkətlərin və təşkilatların cəlb olunmasına və onlara xidmət göstərilməsinə çalışır. Bu cür təşkilatların və onların əməkdaşlarının cari hesabları və depozit balansları, Accessbank-ın mikro və kiçik müəssisələrə kredit verilməsi fəaliyyətinin genişləndirilməsi və diversifikasiyası kimi strateji məqsədə nail olmaqda kömək edir.

31 DEKABR 2011-CU İL TARİXİNƏ QALIQ BİZNESİ PORTFELİNİN SEKTOR ÜZRƏ BÖLÜŞDÜRÜLMƏSİ

Pərakəndə Bankçılıq və Əməliyyatlar

DEPOZİTLƏR VƏ CARİ HESABLAR

2009-2010-cu illərdə depozitlərin həcmi təxminən 6 dəfə artaraq 26 milyon ABŞ dollarından 152 milyon ABŞ dollarına çatıb. Bu cür güclü artımdan sonra, 2011-ci ildə Bank öz diqqətini xərclərin azaldılmasına və depozit portfelinin diversifikasiyasına yönəldib. Faiz dərəcələri aşağı salınıb, kiçik fərdi əmanətçilərə təklif olunan ən yüksək faiz dərəcələrinə malik iri əmanətlərin qarşısı alınıb. 18%-lik artım qeydə alınıb və depozitlərin cəmi 179 milyon ABŞ dollarına çatıb (220,594 hesab). Depozitlərlə maliyyələşən Ümumi Aktivlərin payı, 2008-ci ildəki 11%-lə və 2010-cu ildəki 33%-lə müqayisədə, 2011-ci ilin sonunda 38%-dək artıb.

HESAB DÖVRIYYƏSİ

Sahibkarların, beynəlxalq pulköçürmələr zamanı vergi orqanlarından və qanuni məhdudiyyətlərdən yayınmaq üçün hələ də qeyri-rəsmi pulköçürmə sistemlərinə üstünlük vermələrinə baxmayaraq, 2011-ci ildə hesab dövrüyyəsi 10% artıb. Qeyri-nağd dövrüyyə 255 milyon ABŞ dollarınadək artıb, nağd dövrüyyə isə 2010-cu ildəki 835 milyon ABŞ dolları ilə müqayisədə 12% artaraq 2011-ci ildə 939 milyon ABŞ dollarına çatıb. Bu biznesi inkişaf etdirərkən AccessBank mükəmməl müştəri xidmətlərinin göstərilməsinə, müştərilərə HÖEKS Azərbaycan banklararası klirinq sistemindən, beynəlxalq pulköçürmələr üçün SWIFT sistemindən

istifadə olunmasının təklif edilməsinə, bankın müxtəlif hesabları şəbəkəsinə girişin təmin olunmasına diqqət yetirir.

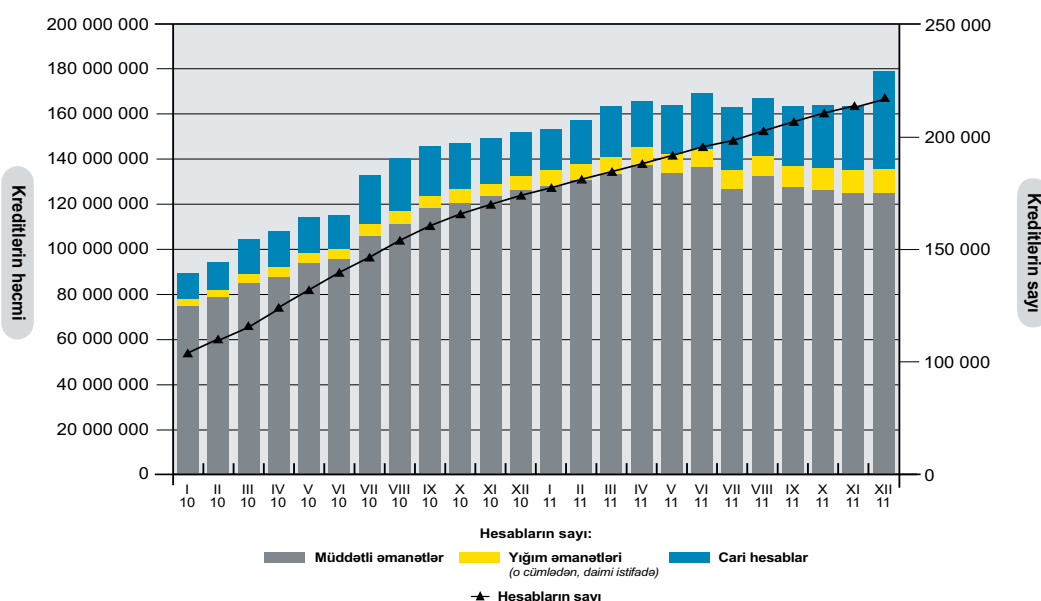
PULKÖÇÜRMƏ SİSTEMLƏRİ

Xaricdə çalışan ailə üzvlərinin həyata keçirdiyi beynəlxalq pulköçürmələr bir çox aşağı gəlirli azərbaycanlı ailələr üçün əsas gəlir mənbəyidir. Bu bazara xidmət göstərmək üçün AccessBank öz müştərilərində hesab və qeyri-hesab sahibkarları üçün bir sıra aparıcı beynəlxalq pulköçürmə sistemləri təklif edir. Buraya Western Union, CoinStar (keçmiş Travelex), Bistraya Pochta, PrivatMoney, Caspian Money, Contact və Zolotaya Korona sistemləri daxildir. Sonuncu beş sistem öz fəaliyyətini, azərbaycanlı mühacirlərin daha çox iş axtardığı MDB ölkələrinə yönəldib. Həmin sistemlər vasitəsi ilə həyata keçirilən əməliyyatların ümumi sayı 2011-ci ildə 4% artaraq 39,173-ə çatıb, köçürülmüş vəsaitlərin ümumi həcmi isə 5% artaraq 23 milyon ABŞ dollarına çatıb.

VİZA KARTLARI

AccessBank Visa debit kartlarını təkcə öz müştəriləri üçün əlverişli məhsul qismində deyil, həm də müştərilərin öz cari hesablarından istifadə edərək nağd vəsaitlərini AccessBank-da əmanət qismində saxlamasına kömək etmək üçün yaradıb. Əməkdaşların öz əməkhaqqlarını AccessBank-ın debit kartları vasitəsi ilə alması məqsədi ilə həyata

2010-2011-Cİ İLLƏR ÜZRƏ ƏMANƏT HESABLARININ ARTIMI

BİZNESİN TƏHLİLİ

keçirilən Əməkhaqqı Layihələri KOB müştərilərinə, korporativ müştərilərə və onların əməkdaşlarına öz cari hesablarından istifadə etməsi və Bankla münasibətlərini möhkəmlətməsi üçün imkan yaradır. AccessBank-ın Viza kartlarının xüsusiyyətlərinə "çoxvalyutalı" seçim daxildir. Bu o deməkdir ki, kartlar AZN, ABŞ dolları və Avro hesablarına qoşularaq istifadəçiyə həm Azərbaycanda, həm də xaricdə valyuta konvertasiyasına görə heç bir komissiya ödəmədən, bu üç valyutadan hər hansı biri ilə alqı-satqı aparmağa imkan verir. Bu, Azərbaycanda ilk bu növ xidmətdir. Digər xidmətlərə kartdan karta pulköçürmələr, eləcə də bankomatlar vasitəsi ilə mobil telefon danışıqlarının ödənilməsi daxildir. Viza debit kartlarının tətbiqində strateji məqsədlərdən biri müştəriləri öz cari hesablarından istifadə etməyə və AccessBank-da daha çox nağd vəsaiti depozit qismində qoymağa sövq etməkdir. 2011-ci ildə AccessBank istifadə olunmamış kartları ləğv etmək üçün özünün Visa debit kartı üzrə müştəri portfelinin səmərələşdirilməsinə başlayıb. Nəticədə, kartların ümumi sayı 2010-cu ilin sonundakı 19,519 ədəddən 4% aşağı düşərək 18,706 ədədə çatıb, amma tranzaksiyaların ümumi həcmi 25% artaraq 52 milyon ABŞ dollarına çatıb. Eyni zamanda, Əməkhaqqı Layihələrinin sayı, 2010-cu ildəki 10,000 kartla və 126 layihə ilə müqayisədə, 2011-ci ildə 8,746 karta və 54 layihəyə enib.

PƏRAKƏNDƏ KREDİTLƏR

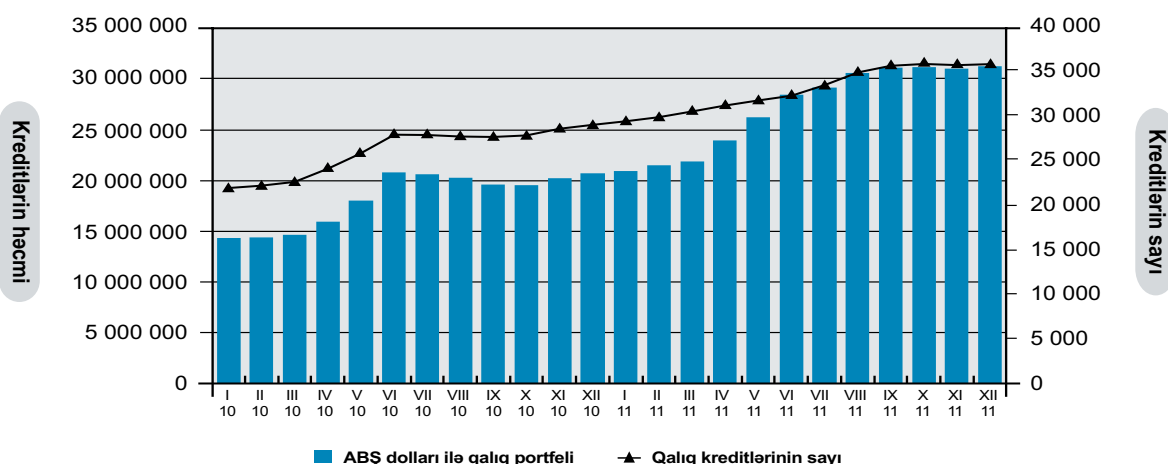
AccessBank pərakəndə kreditləri 3 strateji məqsədi həyata keçirmək üçün inkişaf etdirir: birincisi, kiçik və orta gəlirli təsərrüfatları maliyyə mənbəyi ilə təmin etmək; ikincisi, AccessBank-ın pərakəndə müştəri bazasının artırılmasına şərait yaratmaq; üçüncüsü isə, AccessBank-ın

göstərdiyi xidmət çeşidlərini artırmaqla KOBK və korporativ müştərilərin əlaqələrini gücləndirməkdir. AccessBank-ın Pərakəndə Kredit məhsullarının çeşidlərinə bir neçə kredit növləri daxildir: Məişət avadanlığının pərakəndə satıcılarının müştəriləri üçün nəzərdə tutulmuş Tərəfdaş Kreditləri; Avtokreditlər; seçilmiş sabit peşə sahibləri olan müştərilər üçün nəzərdə tutulmuş nağd kreditlər; və müştərilərə özünün uzunmüddətli əmanətlərini dayandırmadan qısamüddətli maliyyə vəsaitləri əldə etmək imkanı yaradan Əmanət Kreditləridir. 2011-ci ildə AccessBank özünün pərakəndə kredit məhsullarına Daşınmaz əmlak kreditini də əlavə edib və bu kredit daşınmaz əmlakın alınmasını, tikilməsini və təchiz olunmasını nəzərdə tutur. İlin sonunda Daşınmaz əmlak krediti üzrə portfel cəmi 43 kreditdən ibarət olub və qalıq balans 1,0 milyon ABŞ dolları təşkil edib, çünki rəhbərlik, hələ ki, məhsulun sınaqdan keçirilməsi və onunla əlaqədar siyasət və prosedurların işlənilib hazırlanması ilə məşğuldur. Amma bizim fikrimizcə, gələcəkdə Daşınmaz əmlak krediti sürətlə inkişaf edəcək.

2011-ci ildə Pərakəndə Kredit portfeli 48% artaraq ilin sonunda 31.7 milyon ABŞ dolları (36,232 kredit) təşkil edib. Amma bu artım çox kiçik çıxış nöqtəsindən başlanıb və pərakəndə kredit portfeli ümumi portfelin kiçik bir hissəsini – 8,4%-ni təşkil edib.

AccessBank, müştərilərin həddən artıq borclanmaması üçün pərakəndə kreditlərin işlənilib hazırlanmasına məsuliyyətlə yanaşır. Rəhbərlik, bankın çalışdığı pərakəndə tərəfdaşların sayını azaltmaqla, məhdud pərakəndə kredit məhsulları işləyib hazırlamaqla və kredit ərizəçilərinin borc-gəlir əmsallarına ciddi məhdudiyyətlər tətbiq etməklə bu biznesin artımını fəal

2010-2011-Cİ İLLƏRDƏ PƏRAKƏNDƏ KREDİTLƏRİN İNKİŞAFI (ABŞ DOLLARI İLƏ QALIQ PORTFELİ)

Yeni istifadəyə verilən meydançada futbol dərsi

Kimsəsiz uşaqlar arasında futbol üzrə turnirin qalibləri

U17 Caspian Cup çərçivəsində baş tutan Azərbaycan və Gürcüstan arasında görüş

Mingəçevir şəhərində quraşdırılan mobil futbol meydançası

surətdə məhdudlaşdırır. AccessBank-ın məsul kreditləşməni həyata keçirməsinin sübutu olaraq, Riskli Portfel > 30 gün göstəricisinin çox aşağı olduğunu və ilin sonunda cəmi 0.27% təşkil etdiyini göstərmək olar. 2011-ci ildə cəmi 71,000 ABŞ dolları həcmində 91 pərakəndə kredit hesabdan silinib.

MARKETİNG

2010-cu ildə AccessBank Azərbaycan Futbol Federasiyaları Assosiasiyasının (AFFA) rəsmi sponsoru olub. Bu sponsorluq layihəsi 11 milli futbol komandasını, o cümlədən, kişi və qadınlardan ibarət yaşlılar və yeniyetmələr komandasını, eləcə də futzal və çimərlik futbolu komandalarını əhatə edir. AccessBank və AFFA, həmçinin, məktəblərdə və bütünlüklə ölkədə futbolun və ümumiyyətlə, idmanın və sağlam həyat tərzinin dəstəklənməsində birgə çalışır və bu yolla biz, çalışdığımız cəmiyyətdə öz əsas missiyanımdan daha artıq səviyyədə rol oynamağa çalışırıq. 2011-ci ildə həyata keçirilən fəaliyyət növləri məktəblər, qızlar və uşaq evləri üçün futbol yarışlarının təşkilini; U-17 Xəzər Kuboku uğrunda beynəlxalq futbol turnirinə sponsorluq

edilməsini; eləcə də Bakı ətrafında və regional ərazilərdə kişilərdən ibarət milli komanda üçün təqdimat materiallarının işlənilib hazırlanmasında AFFA ilə əməkdaşlığı əhatə edir. Digər marketing fəaliyyətinə, əvvəlki kimi, televiziya, bilbord və avto-bus reklamları; filiallar üçün yerli təqdimat vasitələri və ictimai miqyasda keçirilən tədbirlər daxildir. AccessBank-da fəaliyyət göstərən Zəng Mərkəzində gün ərzində 550-dən artıq zəng qəbul edilir.

TƏKRAR MALİYYƏLƏŞDİRMƏ

2011-ci ildə AccessBank yeni təkrar maliyyə mənbəyi qismində 45.3 milyon ABŞ dolları əldə edib və əlavə 17 milyon ABŞ dollarını konsolidasiya edib. Bu, bankın 2010-cu ildə əldə etdiyi 25.5 milyon ABŞ dollarından qat-qat artıq olsa da, 2008-ci ildə əldə olunan 81 milyon ABŞ dollarından azdır. Borc vəsaitlərinin cəmi, 2009-cu ilin sonundakı 219 milyon ABŞ dolları və 2010-cu ilin sonundakı 200 milyon ABŞ dolları ilə müqayisədə 2011-ci ildə azalaraq 184 milyon ABŞ dollarına düşüb, çünki depozitlərlə maliyyələşən ümumi payı artmaqda davam edərək 2010-cu ildəki 33%-dən ilin sonunda 38%-ə çatıb. Beynəlxalq borc vəsaitləri hesabına

maliyyələşən aktivlərin payı da 2010-cu ildəki 43%-dən aşağı düşərək 38%-ə çatıb, əmanətlərlə beynəlxalq təkrar maliyyələşdirmə vəsaitləri arasında isə bərabərlik əldə olunub. İdarə Heyəti, maliyyələşmə riskini azaltmaq məqsədi ilə Bankın maliyyələşmə strukturundakı diversifikasiyanı davam etdirmək məqsədi ilə bu bərabərliyi qoruyub saxlamağı qərara alıb.

İl ərzində aparılan tranzaksiyalara: FMO-dan alınmış 20 milyon ABŞ dolları; Microfinance Enhancement Facility təşkilatından alınmış 7,5 milyon ABŞ dolları; ResponsAbility SICAV təşkilatından alınmış 7,5 milyon ABŞ dolları; DWM / SNS Mikromaliyyə Fondu tərəfindən manat denominasiyasında 4 milyon ABŞ dolları həcmində yeni maliyyələşdirmə vəsaiti və Cənub-Şərqi Avropa üzrə Avropa Fondu tərəfindən verilən 15 milyon ABŞ dolları məbləğində kreditin 7.5 milyon ABŞ dolları həcmində ilk tranşının tədricən istifadə olunması daxildir. Əlavə olaraq, 2011-ci ildə Minlam Microfinance Offshore Master Fund tərəfindən manat denominasiyasında 5 milyon ABŞ dolları, DWM / SNS Mikromaliyyə Fondu tərəfindən 7 milyon ABŞ dolları və Triodos SICAV II – Triodos Mikromaliyyəşdirmə Fondu tərəfindən 5 milyon ABŞ dolları həcmində vəsaitin təkrar maliyyələşdirilməsi həyata keçirilib.

AccessBank çoxsaylı beynəlxalq təkrar maliyyələşdirmə tərəfdaşları ilə sıx əlaqələri davam etdirir və istər 2012-ci ildə, istərsə də sonrakı illərdə maliyyələşmə tələblərinə tam riayət olunacağına əmindir. Bunun göstəricisi kimi, Fitch Ratings Agentliyi tərəfindən AccessBank-a, Azərbaycanın özəl bankları üçün ən yüksək və ölkə üzrə ali göstəriciyə müvafiq olan “BB+Sabit” Uzunmüddətli Emitent Reytingi verilib.

İNFRASTRUKTUR

2011-ci ildə AccessBank İmişli regional şəhərində yeni filial açılıb və bununla da Bankın filiallarının ümumi sayı 29-a çatıb. 2012-ci ildə Qubada, Maştağada və Sumqayıtda, ümumilikdə daha üç filialın da açılacağı gözlənilir. Bundan əlavə, Sumqayıt filialı yeni binaya köçürülüb. Hal-hazırda AccessBank Azərbaycanın 14 əsas şəhərində fəaliyyət göstərir və müvafiq yaxınlıqdakı ərazilərdə filiallar açmaqla, əhalinin 90%-nə xidmət edir. Həmçinin, Bankın Baş Ofisinin Bakı şəhərinin mərkəzindəki binaya köçürülməsi üçün həmin binada bərpa işləri aparılıb. Bu, Banka bütünlüklə Baş Ofis əməkdaşlarını bir araya gətirmək imkanı yaradacaq. Bankın Baş Ofisinin ehtiyaclarının gələcək 20 il müddətinə ödəniləcəyi ehtimal olunur. Həmin binanın bərpası 2012-ci ildə həyata keçirilən iki əsas infrastruktur layihəsindən biridir – bu layihələrdən ikincisi Bankın əsas

proqram təminatının Temenos T24 sisteminə keçididir. Bu sistem hal-hazırda işlənilib hazırlanma mərhələsindədir və onun işlənilib hazırlanması növbəti iki il müddətində davam edəcək. Bu, Bank üçün həm maliyyə nöqtəyi-nəzərindən, həm də idarəetmə miqyasında ən böyük sərmayə olacaq.

RİSK İDARƏÇİLİYİ

Portfelin keyfiyyətinin yüksək olması AccessBank-da risklərin mükəmməl səviyyədə idarə olunmasından xəbər verir. Amma bu, rəhbərliyi arxayınlaşdırmır, çünki rəhbərlik dərk edir ki, iqtisadi artımın səngiməsi və bankın böyüməsi risklərin də artmasına gətirib çıxara bilər. Risk idarəçiliyinin gücləndirilməsi və nəzarət olunması davamlı, ardıcıl bir prosesdir. AccessBank üçün əsas risk hesab olunan Kredit və Əməliyyat riskləri filial səviyyəsində, dəqiq siyasət və prosedurlara riayət olunması və funksiyaların bölünməsi yolu ilə, hər bir biznes sahəsinə nəzarət edilməsinə görə cavabdeh olan orta səviyyəli menecerlər tərəfindən idarə olunur. Filial heyəti həm öz Filial Menecerləri, həm də Baş Ofisin Biznes və Departament rəhbərləri, təlimatlandırıcı və yardımçı işçi heyəti tərəfindən dəstəklənir. Baş Ofisin biznes menecerlərinin texniki dəstəyi ilə, filial rəhbərinə iyerarxik təbəçilikdən ibarət olan bu nəzarət strukturu effektiv olmaqla bərabər, həyata keçirilən siyasət və prosedurların risk idarəçiliyinə tam müvafiq olduğunu sübut edir.

Gündəlik risk idarəçiliyi, hər rüb Müşahidə Şurasına hesabat verən Risk İdarəçiliyi Komitəsi, Risk, APIK və IT Komitələri tərəfindən həyata keçirilir. Bu departamentlər riskləri bank səviyyəsində, yaxud qlobal səviyyədə nəzərdən keçirir, səciyyəvi risk aspektlərini tədqiq edirlər. 2008-ci ildə yaradılan Risk İdarəçiliyi Departamenti, ilk növbədə, 100,000 ABŞ dollarından artıq məbləğdə verilən bütün yeni kreditlərin nəzərdən keçirilməsi üçün məsuliyyət daşıyır – bu, portfelə müstəqil nəzarət, strateji monitoring və bütün risk aspektlərinin təhlil olunmasını təmin edir.

Valyuta və likvidlik riskinə Xəzinədarlıq Departamenti, Maliyyə Direktoru və Baş Menecer tərəfindən, Müşahidə Şurasının təyin etdiyi məhdudiyyətlər çərçivəsində və Bankın valyuta və likvidlik mövqelərindən nəzarət olunur. Valyuta Riski, Bankın yerli və xarici valyuta resurslarından yerli və xarici valyutada verilən kreditlərin balanslaşdırılması yolu ilə minimuma endirilib (bax: “AccessBank-ın mənfəətiliyinin müştəri üçün faydası”). Daha sonra Valyuta, Likvidlik və Faiz Dərəcələri üzrə risklərin idarə olunması hər ay APIK Komitəsi tərəfindən, eləcə də ən azı hər rübdə Risk Komitəsi və Müşahidə Şurası tərəfindən nəzərdən keçirilir.

BİZNESİN TƏHLİLİ

Qeyri-kredit əməliyyatları artdıqca, çirkli pulların yuyulması və terrorizmin maliyyələşdirilməsi ilə mübarizə prosedurları daha böyük əhəmiyyət kəsb edir. AccessBank hər iki problemin idarə olunması üzrə müfəssəl prosedurlar qəbul edib – bu prosedurlar KYC – ÖMT (Know Your Customer – Öz müştərinə tanı) siyasətinin əsas qayəsidir və Azərbaycan vətəndaşlarının və qanunlarının mühafizəsinə xidmət edir. Bu prosedurlar FATF (Financial Action Task Force) və digər beynəlxalq təvsiyələrə müvafiq surətdə tərtib olunub.

AccessBank-ın biznesinin uğuru gündəlik əməliyyatların aparılması və rəhbərliyin məlumatlandırılması üçün nəzərdə tutulmuş IT sistemə əsaslanır. Bütün filiallar onlayn qaydada birləşib və bütünlüklə biznes tam olaraq mərkəzi məlumatlar bazasında inteqrasiya edilib. Bu, bütün fəaliyyətlər haqqında məlumatların vaxtli-vaxtında rəhbərliyin şəxsi kompüterlərinə daxil edilməsinə və bununla da rəhbərlik tərəfindən nəzarətin

gücləndirilməsinə və risklərin idarə olunmasına imkan yaradır. Uzun illər beynəlxalq nüfuzlu banklar tərəfindən tədqiq olunan Temenos T24 sisteminin tətbiq edilməsi sayəsində bu imkan daha da gücləndiriləcək.

AccessBank-da nəzarət mexanizmlərinin və Risk İdarəçiliyinin effektivliyinə Daxili Audit şöbəsi tərəfindən daim nəzarət olunur. 2011-ci ilin sonunda Audit Departamentində 11 nəfər əməkdaş tam ştatla çalışır və onlar ən azı hər il hər bir filialı və Baş Ofis departamentini yoxlayır. Departamentin işi, bilavasitə Müşahidə Şurasına və Səhmdarların Ümumi Yığıncağına hesabat verən Audit Komitəsi tərəfindən dəstəklənir.

Bankda Risk İdarəçiliyinin texniki inkişafı da, həmçinin, AccessHolding səviyyəsində, LFS-in Berlindəki biznes mütəxəssisləri tərəfindən dəstəklənir.

PERSPEKTİV

2011-ci ildə üstünlük təşkil edən iqtisadi sabitliyinin 2012-ci ildə və daha sonra da davam edəcəyi gözlənilir, xüsusən, neft qiymətlərinə dair proqnozlar da müsbətdir. Bununla belə, bank sektorunda kredit riskləri öz mövcudluğunu davam etdirir və xüsusən, Maliyyə Sektorunda rəqabətin intensivləşməsi bir çox müştərilərin bir neçə təşkilatdan kredit almasına şərait yaradır ki, bu da müştərilərin ifrat borclanmasına səbəb olur.

Azərbaycan iqtisadiyyatının inkişaf etməsi AccessBank-ın inkişafında da öz əksini tapır: Bankın artım göstəriciləri aşağı düşür, çünki dəyişkən iqtisadi mühit maliyyə vəsaitlərinə tələbatı zəiflədir, AccessBank-ın filial şəbəkəsinin genişləndirilməsi isə sona çatmaq üzrədir. Bununla belə, iqtisadi artımın səngiməsi və inflyasiya səviyyəsinin aşağı olması əmanətlərə müsbət təsir göstərərək depozitlərə tələbatı artırır. Bu, AccessBank-a həm öz maliyyə vəsaitlərini diversifikasiya etməkdə, həm də öz yerli valyuta resurslarını artırmaqda kömək edir – bunun üçün Bank mənəfi kreditlərin həcmi artırır ki, bu da həm müştərilər, həm də Bank üçün valyuta riskini azaldır. Bank imkan daxilində riskləri azaltmağa və aradan qaldırmağa səy göstərəcək. Hal-hazırda 2012-ci il üzrə və ortamüddətli miqyasda risklərin idarə olunmasına və artıma nəzarət edilməsinə daha çox diqqət yetirir. Maliyyə sektorunda rəqabətin inkişaf etməsi faiz dərəcələrinin azalmasına şərait yaradır, bu isə AccessBank-ın faiz marjalarının və mənfəətliliyinin aşağı düşməsinə gətirib çıxaracaq. Bu, rəhbərlik üçün gözləniləndir və o inanır ki,

təkrar maliyyələşmə xərclərinin daha az olması sayəsində faiz marjalarının azalması qismən də olsa kompensasiya ediləcək, çünki beynəlxalq borc vəsaitləri və yeni yerli əmanətlər üzrə xalis faiz dərəcələri, onların əvəzlədiyi əmanətlərdən və borc vəsaitlərindən azdır.

Son illər ərzində bu sektordakı rəqabət intensivləşsə də, AccessBank Azərbaycandakı mikro və kiçik sahibkarların və aşağı və orta gəlirli ailələrin tələbatlarını ödəmək məqsədi ilə fəaliyyət göstərən yeganə bank olaraq qalır. Eyni zamanda, o, müvafiq bazar segmentlərinə xidmət göstərmək üçün nəzərdə tutulmuş xüsusi məhsullara, həmin bazarla əlaqədar risklərin idarə olunması üzrə ixtisaslaşmış heyətə və etibarlı texnologiyaya malik olan yeganə bankdır. AccessBank-ın digər mikromaliyyə təşkilatlarından üstünlüyü ondan ibarətdir ki, tam bank lisenziyası əsasında fəaliyyət göstərməklə o, öz müştərilərinə tam çeşidli maliyyə xidmətləri göstərir. 2012-ci ildə AccessBank yüksək kapital adekvatlığı və likvidliyi, portfelin yüksək keyfiyyəti, güclü depozit artımı və çoxsaylı təkrar maliyyə tərəfdaşları sayəsində sabit mövqeyə qədəm qoyub. Mükəmməl xidmət, etibarlılıq və açıqlıq amilləri Azərbaycanın bankçılıq bazarında AccessBank-ın aparıcı mövqeyini daha da möhkəmləndirir. Rəhbərlik və işçi heyəti yeni problemlərin öhdəsindən gəlməyə qadir olduğunu sübut edib və rəhbərlik əmindir ki, səhmdarlarla birlikdə AccessBank 2012-ci ildə də yaranacaq çətinlikləri aradan qaldıra biləcək və Azərbaycanın etibarlı bank tərəfdaşı olaraq qalacaq.

KORPORATİV İDARƏETMƏ, TƏŞKİLAT VƏ İŞÇİ HEYƏTİ

AccessBank yarandığı vaxtdan etibarən onun səhmdarları və İdarə Heyəti Bankın təşkili və Korporativ İdarəetmə sahəsində ən yüksək standartlara və beynəlxalq təcrübələrə riayət etməyə çalışır. Bankın Təşkilatı Strukturu, siyasətlərdə, prosedurlarda və vəzifə təlimatlarında nəzərdə tutulan bütün vəzifələrdə, öhdəliklərdə və proseslərdə aydın şəkildə öz əksini tapır. Həmin siyasət və prosedurların, eləcə də Bankın Korporativ İdarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi və nəzərdən keçirilməsi davamlı və daimi bir prosesdir. AccessBank-ın Korporativ İdarəetmə prinsiplərinə riayət etməsi 2010-cu ildə Standard & Poors Reyting Agentliyi tərəfindən təsdiqlənib və həmin agentlik, Azərbaycanın bank sektorunun müşahidəsi üzrə ilkin Şəffaflıq və Açıqlama Tədqiqatında AccessBank-ı "Azərbaycanın ən şəffaf bankı" adına layiq görüb.

AccessBank-ın peşəkar, təlimatlı və yüksək ixtisaslı işçi heyəti bankın uğurlarının əsasını təşkil edir. AccessBank öz ədalətli, şəffaf və bərabər imkan səviyyəli heyət seçimi və təkmilləşdirilməsi prosesindən qürur duyur. Bank, əsasən, ali məktəb məzunlarını işə cəlb edir və ilkin bank təcrübəsindən daha çox, işgüzar qabiliyyətə və ixtisaslılığa önəm verir. AccessBank yeni işçi heyətinə daxili seminarlarda və iş prosesində peşəkar və bank bilikləri verir. Bankın sürətlə genişlənməsi işçi heyətinə dinamik karyera imkanları təklif edir. Bundan əlavə, ilk əvvəl xarici mütəxəssislərin təyin olunduğu rəhbər vəzifələr indi təşkilat daxilində yerli namizədlərə həvalə olunur və yalnız Baş Menecer vəzifəsini əcnəbi mütəxəssis tutur. Nəticədə, AccessBank öz işçi heyətində özünə inam, loyallıq yaradır, onların sərbəst düşünməsinə və çalışmasına imkan verir.

AccessBank-ın matris əsaslı idarəetmə strukturunda Baş Ofis departamentləri tərəfindən texniki rəhbərlik iyerarxiya strukturu yaradır və bu strukturda filialların işçi heyəti özlərinin müvafiq filial menecerlərinin təbəçiliyindədir. Mikro, KOB və Pərakəndə Kredit, Kredit Bək Ofis, Bank Xidmətləri, Plastik kartlar və Kassirlər üzrə Biznes Menecerləri onların müvafiq fəaliyyətinə filial şəbəkəsi daxilində nəzarət edir və bu yolda filial menecerlərinə və əməkdaşlarına əhəmiyyətli yardım göstərirlər.

SƏHMDARLARIN ÜMUMİ YIĞINCAĞI – AccessBank-ın ən ali qərarverici orqanı olan Səhmdarların Ümumi Yığıncağı 2011-ci ildə 4 dəfə iclas keçirib. Bu iclaslardan üçündə səhmlərin 100%-i fiziki şəkildə iştirak edən nümayəndələr tərəfindən təmsil olunub və yalnız iclaslardan birində AYİB nümayəndəsi iştirak etməyib. Səhmdarların Ümumi Yığıncağı Müşahidə Şurasının və İdarə Heyətinin, eləcə də APİK, Risk, Audit və IT Komitələrinin üzvlərini təyin edir. Səhmdarların Ümumi Yığıncağı, həmçinin, Müşahidə Şurasının və Audit Komitəsinin üzvlərinə mükafatların ödənilməsinə də müəyyən edir. Digər öhdəliklərə kənar auditorun və audit olunmuş maliyyə hesabatlarının təsdiqlənməsi, növbədən kənar audit yoxlamalarının aparılması, filialların açılması və bağlanması daxildir. Digər hüquqlara Bankın səhmləri ilə əlaqədar bütün fəaliyyət növləri, o cümlədən mənfəətin bölüşdürülməsi, nizamnamə kapitalının artırılması, hər hansı tərəfə səhmlərin verilməsi və ya satılması daxildir.

MÜŞAHİDƏ ŞURASI – AccessBank-ın Müşahidə Şurası Səhmdarların Ümumi Yığıncağı tərəfindən təyin olunur və Səhmdarların Ümumi Yığıncağının verdiyi səlahiyyətlər çərçivəsində Bankın biznes siyasətini müəyyən edir, Bankın İdarə Heyətinin və komitələrinin işini müşahidə edir və nəzərdən keçirir. 2011-ci ildə cənab Michael Jainzik Müşahidə Şurasını tərk edib və sədr vəzifəsindən istefa verib, bu işə onun Namibiya köçməsi və bu səbəbdən AccessBank-ın Müşahidə Şurasının tərkibində qalmasının mümkün olmaması ilə bağlıdır. Müşahidə Şurasının sədri vəzifəsində, Bankın yaradılmasından bu günə qədər Müşahidə Şurasının üzvü olmuş cənab Orxan Aytemiz təyin olunub. Eyni zamanda, Müşahidə Şurasının üzvlüyünə xanım Eva Uitt seçilib – o, həmçinin, KfW Bankının Şərqi Avropa, Qafqaz və Mərkəzi Asiya üzrə direktorudur, bundan əvvəl isə AccessHolding-in Şurasında fəaliyyət göstərmiş və bunun sayəsində regionla da, AccessBank-la da yaxşı tanışdır. Müşahidə Şurasının digər üç üzvü cənab Syed Aftab Ahmed, cənab Thomas Engelhardt və xanım Viktoriya Maylzdir. Müşahidə Şurası 2011-ci il ərzində 4 dəfə şəxsən görüşüb, bu görüşlərin üçündə Müşahidə Şurasının bütün beş üzvü şəxsən iştirak edib və yalnız bir dəfə xanım Uitt öz qrafikindəki problemlər üzündən yığıncağa qatıla bilməyib.

AccessBank-ın Müşahidə Şurası

Soldan sağa:

CƏNAB SYED AFTAB AHMED

AccessBank-ın yaradıldığı vaxtdan (2002-ci ilin iyun ayından) etibarən Müşahidə Şurasının üzvüdür. Cənab Ahmed 1989-cu ilin aprel ayından etibarən Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyasında (BMK) çalışıb və 2006-cı ilin dekabrında istefa verib. Onun BMK-da tutduğu son vəzifə Baş Menecer olub və o, BMK-nın qlobal mikromaliyyə strategiyasının və investisiya proqramlarının həyata keçirilməsi ilə məşğul olub. Bu vəzifədən istefa verdikdən sonra cənab Ahmed Avropada və Uzaq Şərqdə digər beş maliyyə təşkilatının və fondların müşahidə şuralarında çalışmaqda davam edir. Cənab Ahmed iqtisadiyyat üzrə magistr dərəcəsinə malikdir. Milliyyətçə pakistandır, hal-hazırda ABŞ-da yaşayır və ingilis dilini mükəmməl bilir.

XANIM EVA UITT

2011-ci ildən etibarən AccessBank Müşahidə Şurasının üzvüdür. 1995-ci ildən KfW Bankına qəbul olunub. 2010-cu ilin iyul ayından etibarən KfW Bankının Şərqi Avropa, Qafqaz və Mərkəzi Asiya ölkələri üzrə Direktoru vəzifəsində çalışıb və ölkə strategiyası, maliyyə sektoru, energetika, şəhər inkişafı, regionda ətraf mühit və sağlamlıq məsələləri ilə məşğul olan beş heyətin tərkibində fəaliyyət göstərib. O, həmçinin, Qafqaz Təbiət Fondunun Direktorlar Şurasının sədridir, bundan əvvəl isə AccessHolding-in Direktorlar Şurasının üzvü olub. Xanım Uitt Giessen Universitetinin

Biznes Administrasiyası üzrə magistr dərəcəsinə malikdir. Milliyyətçə almandır, alman, ingilis və ispan dillərini mükəmməl bilir.

CƏNAB ORXAN AYTEMİZ, Sədr

AccessBank-ın yaradıldığı vaxtdan (2002-ci ilin iyun ayından) etibarən Müşahidə Şurasının üzvü olub, 2011-ci ilin sentyabr ayından etibarən isə Müşahidə Şurasının sədridir. Cənab Aytemiz Yunanistanın Tessaloniki şəhərindəki QDTİB-nin Layihə Maliyyələşməsi qrupunun direktorudur (1999-cu ildən) və QDTİB-nin fəaliyyət göstərdiyi ölkələrdə ümumi sənaye, nəqliyyat, turizm və daşınmaz əmlak sektorları üzrə layihə və korporativ maliyyə və kapital investisiyaları məsələləri ilə məşğul olur. Onun əvvəlki iş təcrübəsi Türkiyə İnkişaf Bankı və Türkiyədəki Eximbank-la əlaqədardır. Cənab Aytemiz Şərqi Miçiçan Universitetinin magistr dərəcəsinə və Yaxın Şərq Texniki Universitetinin Biznes Administrasiyası üzrə bakalavr dərəcəsinə malikdir. Milliyyətçə türkdür, türk, ingilis və yunan dillərini mükəmməl bilir.

XANIM VIKTORIYA MAYLZ

2010-cu ilin fevral ayından etibarən AccessBank-ın Müşahidə Şurasının üzvüdür. 2000-ci ildə xanım Maylz JPMorgan təşkilatına cəlb olunub və hal-hazırda İnkişaf edən bazarlar üzrə kredit ticarəti strategiyasına rəhbərlik edir. Bundan əvvəl o, 10 il müddətində JPMorgan təşkilatında daimi gəlirlərin tədqiqatı sahəsində çalışıb, daha sonra Qlobal İnkişaf edən Bazarların korporativ tədqiqat

heyətinin həmsədri olub, eləcə də CEEMEA Korporativ Tədqiqatlar üzrə strategiya rəhbəri və İnkişaf edən Bazarların Maliyyə İnstitutları üzrə Baş Analitik vəzifəsində çalışıb. O, 1993-cü ildən etibarən inkişaf edən bazarların tədqiqatı sahəsində ixtisaslaşıb. Xanım Maylz bir neçə dəfə Şərqi Avropa Kredit Analitiklərinin təşkilatı investor sorğusunda və inkişaf edən bazarların kredit tədqiqatı üzrə Euromoney sorğusunda birinci dərəcəyə layiq görülüb. O, Durham Universitetini iqtisadiyyat və ispan dili ixtisasları üzrə magistr dərəcəsi ilə bitirib. Xanım Maylz britaniyalıdır, ingilis və ispan dillərini mükəmməl bilir.

CƏNAB TOMAS ENGELHARDT

2006-cı ilin sentyabr ayından AccessBank-ın Müşahidə Şurasının üzvüdür. Bundan əvvəl o, AccessBank-ın yaradıldığı vaxtdan etibarən onun Baş Meneceri vəzifəsində çalışıb. Cənab Engelhardt 1996-cı ildə LFS təşkilatına cəlb olunub, burada AccessBank-ın yaradılması və təşkili ilə məşğul olub və hal-hazırda AccessHolding-in İdarə Heyətinin sədri və LFS Financial Systems təşkilatının Baş Direktorudur. Bundan əvvəl o, Özbəkistanda, Azərbaycanda və Bosniya-Hersqovində LFS-n KOBK layihələri ilə məşğul olub. Cənab Engelhardt Berlin Açıq Universitetini iqtisadiyyat üzrə magistr dərəcəsi və slavyan elmləri üzrə bakalavr dərəcəsi ilə bitirib. Cənab Engelhardt almandır, alman, ingilis və rus dillərini mükəmməl bilir.

KORPORATİV İDARƏETMƏ, TƏŞKİLAT VƏ İŞÇİ HEYƏTİ

İllər ərzində Müşahidə Şurasının üzvlüyü dəyişildiyindən, 5 Şura üzvündən 3-ü AccessBank yaradıldığı vaxtdan müxtəlif vəzifələrdə onun fəaliyyətinə cəlb olunub. Bütün şura üzvləri geniş, çoxşaxəli, regional və peşə təcrübələrinə malikdir və AccessBank onların Bank, region, mikromaliyyələşdirmə və bankçılıq üzrə biliklərindən faydalanır.

Müşahidə Şurasının üzvlərindən heç biri Bankda bilavasitə səhmə malik deyil və iclaslarda iştirak etdiklərinə görə Səhmdarların Ümumi Yığıncağının təyin etdiyi sabit faiz dərəcəsi əsasında mükafatlar alır. LFS-in həmtəsisçisi olan cənab Thomas Engelhardt LFS-in AccessBankdakı və AccessHolding-dəki səhmləri vasitəsi ilə dolayı faizlər alır.

İDARƏ HEYƏTİ – Bankın gündəlik işinə rəhbərliyi 5 üzvdən ibarət İdarə Heyəti həyata keçirir. İdarə Heyətinin sədri, Doktor Andryu Pospelovsky Bankın bütünlüklə idarə olunmasına görə cavabdehdir. Müvafiqlik məmuru, eləcə də Hüquq və İndan Resursları Departamentləri bilavasitə ona hesabat verir. Cənab Şakir Rəhimov Biznes Bankçılığı və Risk İdarəçiliyi üzrə cavabdehdir. Cənab Anar Həsənov Pərakəndə kreditlər və Əməliyyatlar, o cümlədən Plastik Kartlar, Marketing və Zəng Mərkəzi üzrə cavabdehlik daşıyır. Cənab Rüşet İsmayılov Bankın infrastrukturuna, o cümlədən Administrasiya, Təhlükəsizlik və IT üzrə cavabdehdir. Maliyyə Direktoru Elşən Hacıyev mühasibatlıq, maliyyə nəzarəti və xəzinədarlıq üzrə cavabdehdir. Filial menecerləri bütünlüklə İdarə Heyətinə hesabat verir.

İdarə Heyətinə ödənilən mükafatların Müşahidə Şurası tərəfindən müəyyən edilir və Bankın fəaliyyəti ilə əlaqədar illik bonusları da əhatə edə bilər. 2011-ci ildə İdarə Heyətinə ödənilən bonuslar mükafatların cəminin 35%-dən artıq olmayıb. AccessBank-ın menecerlərindən və əməkdaşlarından heç biri AccessBank-ın səhmdarı deyil.

AUDİT KOMİTƏSİ – Audit Komitəsi Səhmdarların Ümumi Yığıncağı tərəfindən təyin olunur və bilavasitə həm Müşahidə Şurasına, həm də Səhmdarların Ümumi Yığıncağına hesabat verir. Audit Komitəsi Daxili Audit Departamentinin işinə nəzarət edir (bax: “Risk İdarəçiliyi”) və Kənar Auditorların işini nəzərdən keçirir. Audit Komitəsi, yerli və beynəlxalq audit və bankçılıq

sahəsində zəngin biliklərə malik olan üç üzvdən ibarətdir. Komitənin sədri Söhrab Fərhadov Bowling Green Dövlət Universitetinin iqtisadiyyat fakültəsinin magistratura şöbəsini bitirib və o vaxtdan Azərbaycanda audit və maliyyə nəzarəti sahəsində çalışır. Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankının Böyük Bank mütəxəssisi Kristofer Falko bankçılıq və KOBK məsləhətçiliyi sahəsində geniş təcrübəyə malikdir. Xanım Aleksandra Vayhezmiller LFS Financial Systems təşkilatının beynəlxalq audit mütəxəssisidir, bundan əvvəl isə o, Ernst & Young təşkilatının Baş Auditoru olub. 2011-ci ilin son rübündə xanım Vayhezmiller analıq məzuniyyətinə çıxıb və məzuniyyət müddətində onu LFS Financial Systems təşkilatının beynəlxalq bankçılıq üzrə digər mütəxəssisi Kristof Diehl əvəz edəcək.

APIK KOMİTƏSİ – APIK Komitəsi Müşahidə Şurası tərəfindən təyin olunur və bilavasitə Müşahidə Şurasına hesabat verir. Komitə hər ay likvidlik, ödəniş müddətləri, valyuta və faiz dərəcələri amillərinin uyğunlaşdırılması, mövcud tələblərə və normativlərə riayət edilməsi, o cümlədən kapital adekvatlığı və iri kredit ayırmaları ilə əlaqədar məsələləri nəzərdən keçirir. Komitə İdarə Heyətindən və Xəzinədarlıq Menecerindən ibarətdir.

RISK KOMİTƏSİ – Risk Komitəsi Müşahidə Şurası tərəfindən təyin olunur və bilavasitə Müşahidə Şurasına hesabat verir. Komitə hər rübdə sistematik və bank səciyyəli riskləri, o cümlədən sektor, valyuta, likvidlik, təkrar maliyyələşdirmə, bazar və əməliyyat risklərini nəzərdən keçirir. Komitə, həmçinin, Azərbaycanın makroiqtisadi və sosial inkişafını müşahidə edir, bunun Bankın biznesinə necə təsir göstərə biləcəyini təhlil edir və kreditlərin verilməsi və təkrar maliyyələşdirmə siyasətinin tənzimlənməsinə dair Bank rəhbərliyinə məsləhətlər verir. Komitə İdarə Heyətindən və Risk Rəhbərindən ibarətdir.

IT KOMİTƏSİ – IT Komitəsi Müşahidə Şurası tərəfindən təyin olunur və bilavasitə Müşahidə Şurasına hesabat verir. Komitə hər rübdə AccessBank-ın IT məsələlərinə, o cümlədən IT investisiyaları, filiallarla Baş Ofis arasında əlaqələrin yaradılmasına və inkişaf layihələrinə nəzarət və rəhbərlik edir. Komitə İdarə Heyətindən və IT Rəhbərindən ibarətdir.

AccessBank-ın İdarə Heyəti

Soldan sağa:

Cənab ELŞƏN HACIYEV

Maliyyə Direktoru

AccessBank-ın yaradıldığı vaxtdan etibarən cənab Hacıyev onun Maliyyə Direktoru və İdarə Heyətinin üzvüdür. AccessBank-dan əvvəl cənab Hacıyev 6 il ərzində Bakıdakı HSBC Bankında Maliyyə Nəzarətçisi vəzifəsində çalışıb. Bundan əlavə, o, Bakı şəhərində Azərbaycan Sənaye-Investisiya Bankında və Moskva şəhərindəki Menatep Bankında çalışıb. O, Moskva Yol Nəqliyyatı İnstitutunun iqtisadiyyat üzrə magistr dərəcəsinə və Maliyyə Xidmətləri İnstitutunun (Böyük Britaniyanın Diplomlu Bankirlər İnstitutunun) Maliyyə Xidmətləri İdarəçiliyi üzrə diplomuna malikdir. Cənab Hacıyev azərbaycanlıdır, Azərbaycan, rus və ingilis dillərini mükəmməl bilir.

Cənab ANAR HƏSƏNOV

Pərakəndə Bankçılıq və Əməliyyatlar Direktoru

2002-ci ildən etibarən AccessBank-da Mikrokredit Mütəxəssisi vəzifəsində çalışıb. Daha sonra Baş Kredit Mütəxəssisi vəzifəsinə, KOBK Departamentinə təyin olunub. 2006-cı ildə o, yeni yaradılmış Pərakəndə Bankçılıq üzrə Rəhbər vəzifəsinə təyin olunub və burada AccessBank-ın Pərakəndə Biznesinin yaradılmasına və inkişafına cəlb edilib. 2007-ci ildə cənab Həsənov Pərakəndə Bankçılıq və Əməliyyatlar Direktoru vəzifəsində İdarə Heyətinin üzvlüyünə qəbul olunub. Cənab

Həsənov İstanbul Universitetinin Maliyyə ixtisası üzrə diplomuna, Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin Maliyyə ixtisası üzrə magistr dərəcəsinə, eləcə də Pensilvaniya Universitetində Amerika Bankçılıq Assosiasiyasının Stonier magistraturasının diplomuna malikdir. Milliyyətçə azərbaycanlıdır, Azərbaycan, türk, rus və ingilis dillərini mükəmməl bilir.

Doktor ANDREV POSPIELOVSKY

Baş Menecer və İdarə Heyətinin sədri

2006-cı ildə AccessBank-da Baş Menecer və İdarə Heyətinin sədri vəzifəsində çalışmağa başlayıb. Bankın gündəlik idarəçiliyi ilə məşğul olur. AccessBank-dan əvvəl doktor Pospelovsky keçmiş Sovet İttifaqında, eləcə də Asiya və Afrika ölkələrində çoxsaylı KOBK layihələrini həyata keçirib və bu zaman risk idarəçiliyi, məhsulların işlənilib hazırlanması, informasiya sistemlərinin yenilənməsi və marketinq məsələləri ilə xüsusi məşğul olub. O, həmçinin, inkişaf edən bazarların analitiki vəzifəsində çalışıb, eləcə də London Universitetinin müəhazirəçisi olub və burada da doktorluq dərəcəsinə alıb. Doktor Pospelovsky, həmçinin, AccessBank Tacikistanın və DAWF – Alman-Azərbaycan Biznes Assosiasiyasının müşahidə şuralarının üzvüdür. Əslən ingiltərəli olan doktor Pospelovsky ingilis və rus dillərini mükəmməl bilir.

Cənab RÜFƏT İSMAYILOV

İnfrastruktur Direktoru

2002-ci ildən etibarən AccessBank-da Mikrokredit Mütəxəssisi vəzifəsində çalışıb. Daha sonra Baş Kredit Mütəxəssisi vəzifəsinə, sonra isə Mərkəzi Filialın Meneceri və Administrasiya Meneceri vəzifələrinə təyin olunub. 2006-cı ildə Bankın infrastrukturunu üzrə məsul şəxs qismində İdarə Heyətinin üzvlüyünə qəbul edilib. Cənab İsmayılov Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin magistr dərəcəsinə malikdir və Azərbaycan Mikromaliyyə Assosiasiyasının (AMFA) müşahidə şurasının üzvüdür. Milliyyətçə azərbaycanlıdır, Azərbaycan, rus və ingilis dillərini mükəmməl bilir.

Cənab ŞAKİR RƏHİMOV

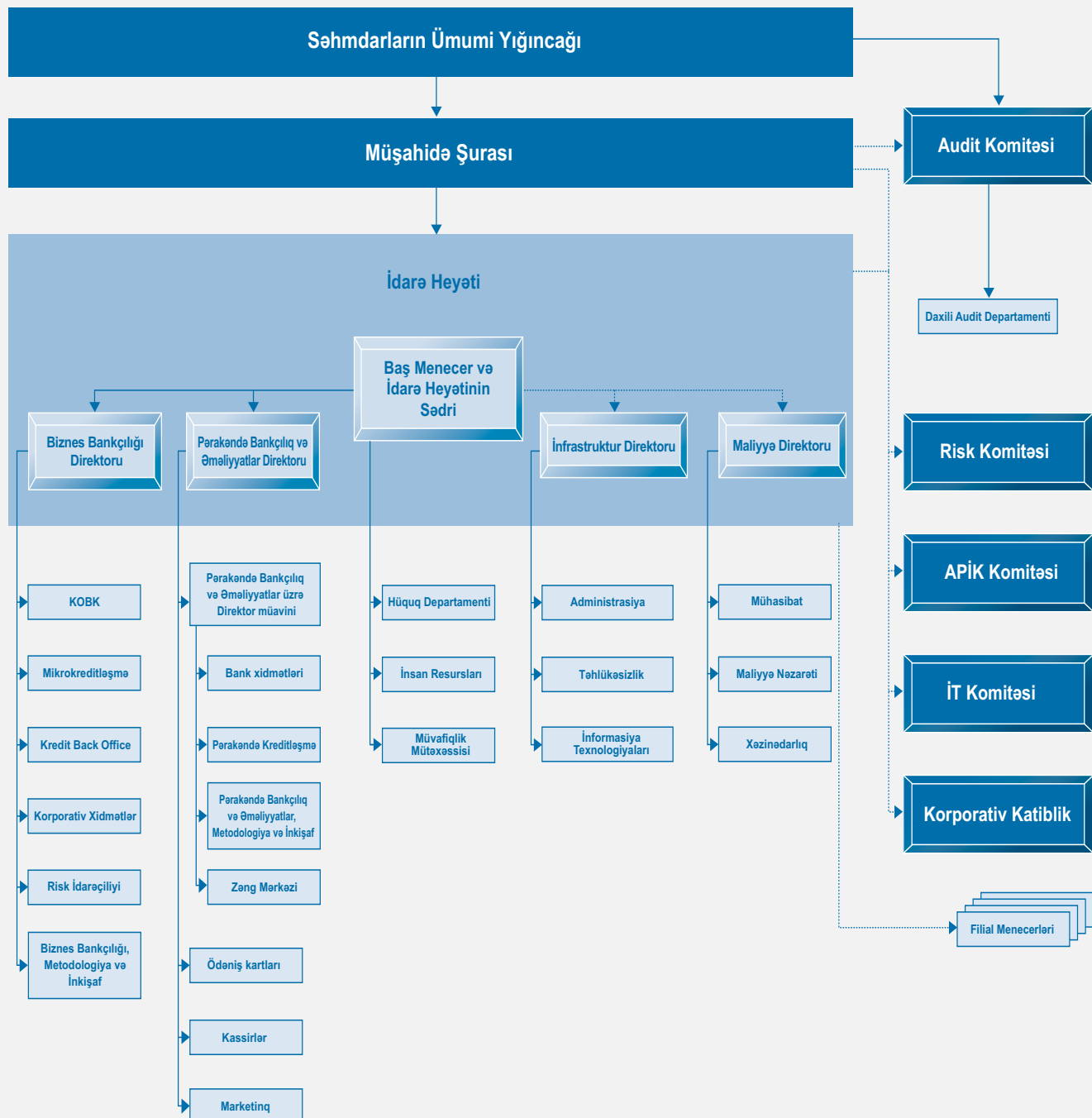
Biznes Bankçılığı üzrə Direktor

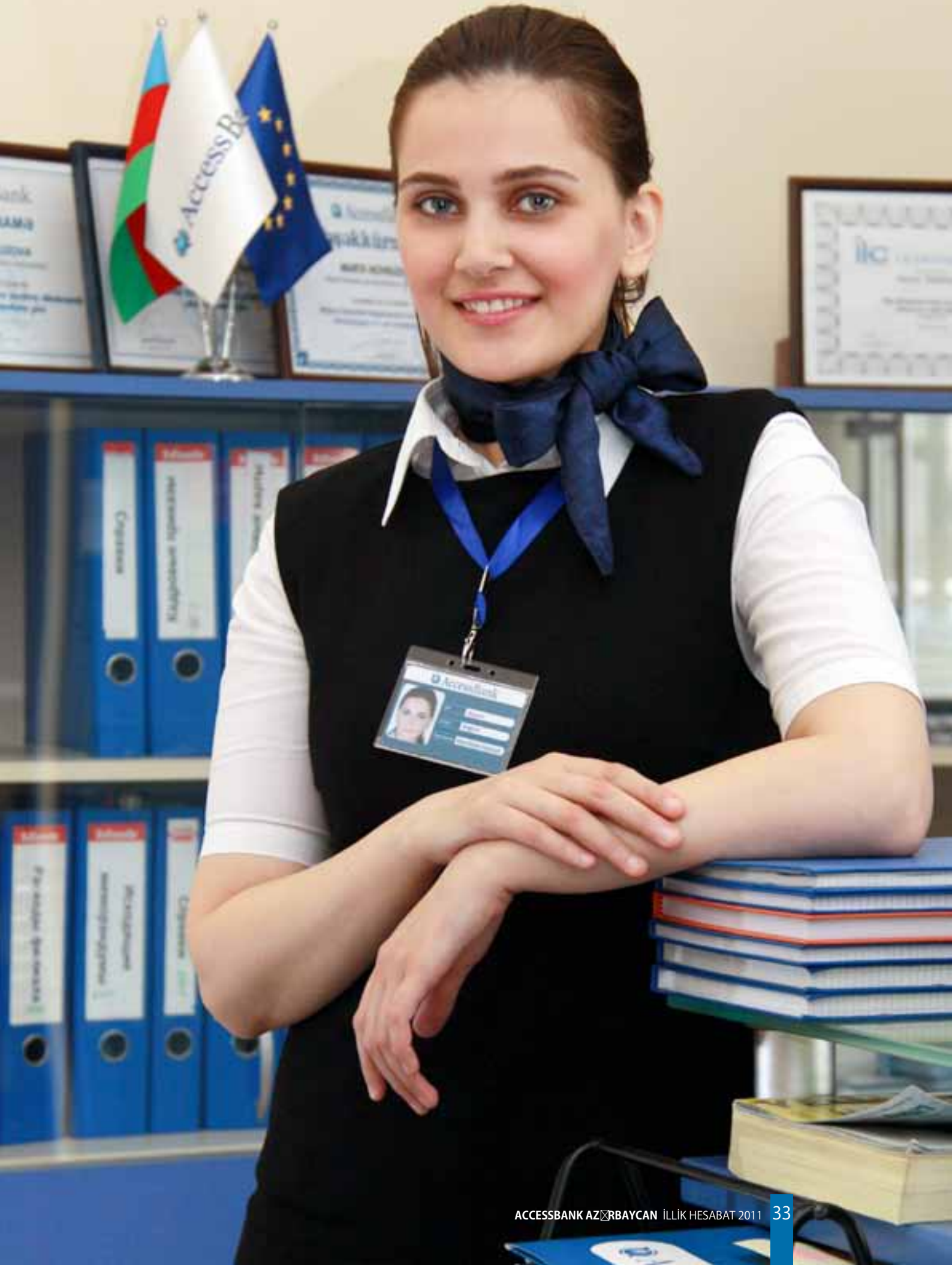
2002-ci ildən etibarən AccessBank-da Mikrokredit Mütəxəssisi vəzifəsində çalışıb. Daha sonra Baş Kredit Mütəxəssisi vəzifəsinə, 2004-cü ildə isə yenidən yaradılmış KOBK Departamentinə təyin olunub və 2005-ci ilin dekabr ayından etibarən həmin departamentə rəhbərlik edib. 2008-ci ilin aprel ayında Biznes Bankçılığı Departamentinin rəhbəri təyin olunub və İdarə Heyətinin üzvlüyünə qəbul edilib. Cənab Rəhimov Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin Biznes Administrasiyası və Maliyyə ixtisası üzrə magistr dərəcəsinə malikdir. O, həmçinin, hal-hazırda qiyabi təhsil proqramı üzrə Uorvik Universitetinin magistrantıdır. Milliyyətçə azərbaycanlıdır, Azərbaycan, rus və ingilis dillərini mükəmməl bilir.

KORPORATİV İDARƏETMƏ, TƏŞKİLAT VƏ İŞÇİ HEYƏTİ

Təşkilati Struktur

SOSIAL, ƏTRAF MÜHİT VƏ ETİK KORPORATİV MƏSULİYYƏT

AccessBank-ın fəaliyyətə başladığı vaxtdan etibarən yüksək etik qaydalara və məsuliyyətli bankçılıq prinsiplərinə riayət olunması bankın əsas korporativ elementi hesab olunub və işçi heyətinə münasibətdən tutmuş, müştərilərlə qurulan əlaqələrdə, o cümlədən yerli icmalara və orqanlara, səhmdarlara və təkrar maliyyələşdirmə üzrə tərəfdaşlara münasibətdə məsuliyyət bankın işinin bütün aspektlərini əhatə edir.

2008-ci ildə AccessBank BMT-nin Global Compact Programına qoşularaq öz öhdəliyini rəsmiləşdirib. Bu proqram, 4 əsas sahə çərçivəsində mövcud prinsiplərin yerinə yetirilməsini nəzərdə tutur: bunlar, AccessBank-ın elə yarandığı vaxtdan riayət etdiyi insan hüquqları, ətraf mühitin mühafizəsi, əmək hüquqları və korrupsiya ilə mübarizə prinsipləridir. 2009-cu ildə AccessBank-ın, Müştərilərin Mühafizəsi üzrə Beynəlxalq Kampaniyaya qoşulması bu öhdəliyi daha da gücləndirib. Maliyyə Vəsaitlərinin Cəlb Olunması Mərkəzi tərəfindən keçirilən bu kampaniya ifrat borclanmanın qarşısının alınması, şəffaf qiymətqoyma, müvafiq toplama təcrübəsi, işçi heyətin etik davranışı, şikayətlərin araşdırılması mexanizmləri və müştəri haqqında məlumatların məxfiliyi kimi prinsipləri nəzərdə tutur. AccessBank Azərbaycanda Global Compact Programına və Müştərilərin Mühafizəsi üzrə Beynəlxalq Kampaniyaya qoşulmuş ilk bankdır.

Əməyin mühafizəsi üzrə Global Compact öhdəliyini paylaşan AccessBank əməkdaşların ədalətli və bərabərhüquqlu şəkildə işə cəlb olunmasına, cinsi, irqi, milli və ya dini mənsubiyyətindən asılı olmayaraq, işçi heyəti ilə müsbət davranışa və onların təlimatlandırılmasına böyük önəm verir. Bu, işçi heyəti və gender siyasətində, eləcə də Global Compact proqramında da nəzərdə tutulub və işçi heyətinə peşəkar davranışın aşılmasını əhatə edir. AccessBank sektora rəhbərlik etməklə işçi heyətinin təlimatlandırılmasını, onların şəxsi sağlamlığının sığortalanmasını və yüksək rəqabət şəraitində mükafatlandırılmasını təmin edir. Global Compact öhdəliklərindən əlavə, AccessBank qadınların və fiziki imkanları məhdud olan şəxslərin Bankda karyera qurmaları üçün onların təlimatlandırılmasını və dəstəklənməsini həyata keçirir. Qadınlar Bankın ümumi işçi heyətinin 37%-ni, rəhbər heyətin isə 26%-ni təşkil edir. Həmçinin, Bankda fiziki imkanları məhdud olan 13 nəfər əməkdaş çalışır.

AccessBank-ın müştərilərinə göstərilən şəffaf, düzgün və anti-bürokratik maliyyə xidmətləri Glo-

- 1 AccessBank əməkdaşları Salyandakı internat məktəbinin uşaqları ilə birlikdə Novruz bayramını qeyd edir;
- 2 Sumqayıtda ağacların əkilməsi və siğırçın yuvalarının salınması layihəsi;
- 3 Mingəçevirdə qadınlar üçün biznes strategiyası sahəsində keçirilən trening.

bal Compact və Müşətilərin Mühafizəsi üzrə Beynəlxalq Kampaniyanın korrupsiya əleyhinə standartlarına müvafiq olmaqla, AccessBank-ın ticarət nişanı qismində çıxış edir. Şəffaflıq öhdəliyini yerinə yetirməklə, AccessBank Azərbaycanda Micro Finance Transparency (Mikromaliyyə Şəffaflığı) tərəfindən təşkil olunmuş Qiymət Şəffaflığı Təşəbbüsünə qoşulmuş aparıcı bankdır. Bu təşəbbüs, mikromaliyyə təşkilatlarından faktiki kredit qiymətləri haqqında məlumatların toplanmasını və təsdiqlənməsini, eləcə də həmin təşkilatların müqayisəli və effektiv faiz dərəcələrinin dərc olunmasını nəzərdə tutur. 2010-cu ildə Standard & Poor's özünün "Azərbaycan banklarında şəffaflıq və açıqlıq" hesabatında AccessBank-ı "Azərbaycanın ən şəffaf bankı" adına layiq görüb.

Global Compact proqramında nəzərdə tutulan insan hüquqları öhdəliyini AccessBank həm əməkdaşlara, həm də müştərilərə münasibətdə, eləcə də biznes fəaliyyətinin həyata keçirilməsində yerinə yetirir. Bank, verilmiş kreditlərin həm müştəriyə, həm də cəmiyyətə müsbət töhfə verməsinə böyük diqqət yetirir. AccessBank rəhbərliyi cəmiyyət üçün zərərli hesab etdiyi fəaliyyət növlərini maliyyələşdirmir. Həm pərakəndə, həm də biznes kreditləri üzrə məsuliyyət, həmçinin, müştərilərin ifrat borclanmasının qarşısının alınmasını nəzərdə tutur. Bu prinsipə riayət olunmasını bankdakı borc faizlərinin son dərəcə aşağı olması da sübut edir. Bundan əlavə, AccessBank Azərbaycan əhalisinə ən ümdə insan hüquqlarından birinin – yoxsulluqdan mühafizənin təmin olunmasına kömək edir və həm biznesin, həm də peşəkarlığın inkişafı üçün şərait yaradır.

Yerli icmalar və dövlət orqanları qarşısındakı məsuliyyətini genişləndirməklə AccessBank, xüsusən, regionlarda peşəkarların işlə təmin olunmasına imkan yaradan aparıcı təşkilatlardan biridir. Bank, həmçinin, özünün bütün vergi və sosial sığorta öhdəliklərini yerinə yetirir və hal-hazırda Azərbaycanın maliyyə sektorunda əsas vergi ödəyicilərindən biri kimi, 2011-ci ildə 11.2 milyon manat (14.2 milyon ABŞ dolları) həcmində vergi və sosial sığorta ödənişlərini (əməkdaşların gəlir vergisi də daxil olmaqla) həyata keçirib.

Bundan əlavə, AccessBank, innovativ vasitələrdən istifadə etməklə, sponsorluq və xeyriyyəçilik tədbirlərini həyata keçirməklə, yerli icmalar qarşısında standart öhdəliklərini icra edir (bax: AccessBank – Əhatəli İcmaların Yaradılması).

AccessBank Global Compact proqramında nəzərdə tutulmuş ətraf mühit standartlarına da riayət edir, çünki ətraf mühitin mühafizəsinin ən yaxşı üsulu ziyanın ilk mərhələdə qarşısının alınmasıdır. Ekologiyaya ziyan vuran fəaliyyət növləri ilə məşğul olan sahibkarlara kreditlərin verilməsini qadağan edən siyahıya riayət edərək, AccessBank Azərbaycanın ekoloji sistemini mühafizə etməklə bərabər, həm də yerli bankçılıq sənayesinin lideri kimi nümunə göstərir. Bu siyahı, bankın səhmdarlarının ciddi tələblərinə müvafiq surətdə tərtib olunub və ətraf mühitlə əlaqədar risklərin qiymətləndirilməsi standart kreditləşdirmə prosedurunun bir hissəsidir. AccessBank-ın bu sahədə fəaliyyətinin məcmusu Ətraf Mühit haqqında İllik Hesabatda öz əksini tapır. Həmin ideyalar riayət etməklə, bu hesabat, Azərbaycanın maliyyə təşkilatları arasında, təkrarən istifadə olunan kağızda çap edilmiş ilk hesabatdır.

ACCESSBANK – ƏHATƏLİ İCMALARIN YARADILMASI

AccessBank bütünlüklə Azərbaycanda yerli icmaların iqtisadi inkişafında əhəmiyyətli rol oynamaqla bərabər, həm də əhatəli yerli icmaların təkamülünə təkan və fayda verən xeyriyyəçilik və ictimai layihələrə sponsorluq edir və həmin layihələrə qoşulmuş işçi heyətinə yardım edir. 2011-ci ildə həyata keçirilən bu cür layihələrə misal olaraq: AccessBank-ın qadın menecerlərindən birinin cəlb olunduğu və Azərbaycanın regionlarında yaşayan məktəbli qızlar üçün nəzərdə tutulmuş "Dünyamızı İdarə Edən Qızlar" (DİEQ) adlı yay düşərgəsinə sponsorluq; AFFA və ABŞ-n Peace Corps təşkilatı ilə birlikdə qızlar üçün Futbol Düşərgəsinin yaradılması; Novruz bayramı münasibəti ilə qaçqın və əlil ailələri üçün

ərzaq sovqatının hazırlanması; yeni biznesə başlamaq niyyətində olan qadınlar üçün biznes seminarlarının təşkili; görmə qabiliyyəti zəif olan uşaqlarla birlikdə ağacların əkilməsi, Brayl kitablarının alınması və göz əməliyyatlarının maliyyələşdirilməsi; fiziki cəhətdən qüsurlu gənclər üçün peşəkar treninqlərin keçirilməsi; qanvermə aksiyasının təşkili; fiziki cəhətdən qüsurlu şəxslərin əl işlərinin sərgisi; eləcə də uşaq evlərindən valideyn himayəsindən məhrum uşaqlar, əlillər evindən əlillər və təqaüdcülər üçün birgünlük səyahətlərin və bayram tədbirlərinin keçirilməsinin təşkili, maliyyələşdirilməsi və s. bu kimi tədbirləri göstərmək olar.

AccessBank Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2011-ci il tarixinə

**Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına
Uyğun Maliyyə Hesabatları və Müstəqil
Auditorun Hesabatı**

MÜNDƏRİCAT**MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATI****MALİYYƏ HESABATLARI**

Maliyyə Vəziyyəti haqqında Hesabat.....	1
Məcmu Mənfəət haqqında Hesabat.....	2
Səhmdar Kapitalında Dəyişikliklər haqqında Hesabat.....	3
Pul Vəsaitlərinin Hərəkəti haqqında Hesabat.....	4

Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər

1	Giriş.....	5
2	Bankın Əməliyyat Mühiti.....	5
3	Əsas Uçot Prinsiplərinin Xülasəsi.....	5
4	Uçot Siyasətinin Tətbiqi Zamanı Əhəmiyyətli Ehtimallar və Müləhizələr.....	14
5	Yeni və ya Yenidən İşlənmiş Standartların və Onlara Dair Şərhlərin Tətbiqi.....	15
6	Yeni Uçot Qaydaları.....	16
7	Pul Vəsaitləri və Onların Ekvivalentləri.....	18
8	Digər Banklardan Alınacaq Vəsaitlər.....	20
9	Müştərilərə Verilmiş Kreditlər və Avanslar.....	21
10	Satıla Bilən İnvestisiya Qiymətli Kağızları.....	26
11	Ödəniş Tarixində Saxlanılan İnvestisiya Qiymətli Kağızları.....	26
12	Əmlak, Avadanlıqlar və Qeyri-Maddi Aktivlər.....	27
13	Sair Maliyyə Aktivləri.....	28
14	Sair Aktivlər.....	29
15	Müştəri Hesabları.....	29
16	Borc Götürülmüş Digər Vəsaitlər.....	30
17	Sair Öhdəliklər.....	32
18	Subordinasiyalı Borc Öhdəlikləri.....	32
19	Nizamnamə Kapitalı.....	32
20	Faiz Gəlirləri və Xərcləri.....	33
21	Haqq və Komissiya Gəlirləri və Xərcləri.....	34
22	Sair Əməliyyat Gəlirləri.....	34
23	İnzibati və Sair Əməliyyat Xərcləri.....	34
24	Mənfəət Vergisi.....	35
25	Səhm üzrə Mənfəət.....	36
26	Səhmlər üzrə Məlumatlar.....	36
27	Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi.....	39
28	Kapitalın İdarə Edilməsi.....	49
29	Şərti Öhdəliklər.....	50
30	Maliyyə Alətlərinin Ədalətli Dəyəri.....	51
31	Maliyyə Alətlərinin Qiymətləndirmə Kategoriyaları üzrə Təqdim Edilməsi.....	52
32	Əlaqəli Tərəflərlə Əməliyyatlar.....	53
33	Hesabat Dövründən Sonra Baş Vermiş Hadisələr.....	55

MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATI

AccessBank Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin (QSC) İdarə Heyətinə və Səhmdarlarına:

- 1 Biz AccessBank QSC-nin ("Bank") 31 dekabr 2011-ci il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatı və həmin tarixdə tamamlanan il üzrə mənfəət haqqında məcmu hesabat, səhmdar kapitalında dəyişikliklər və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlarından, eləcə də əsas uçot siyasətinin və digər izahedici qeydlərin xülasəsindən ibarət olan əlavə edilmiş maliyyə hesabatlarının auditini aparmışıq.

Maliyyə Hesabatları üzrə Rəhbərliyin Məsuliyyəti

- 2 Hazırkı maliyyə hesabatlarının Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə görə Rəhbərlik məsuliyyət daşıyır. Həmin məsuliyyətə fərqləndirici və ya səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq, əhəmiyyətli səhvlər olmayan maliyyə hesabatlarının hazırlanması və düzgün təqdim edilməsi üçün müvafiq daxili nəzarət sisteminin təşkili, tətbiqi və saxlanması; müvafiq uçot siyasətinin seçilməsi və tətbiqi; və müəyyən şəraitə münasib olan uçot ehtimallarının müəyyən edilməsi daxildir.

Auditorun Məsuliyyəti

- 3 Bizim məsuliyyətimiz apardığımız audit əsasında həmin maliyyə hesabatları üzrə rəy bildirməkdir. Biz auditə Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun aparmışıq. Həmin Standartlar bizdən etik normalara riayət etməyi və auditin planlaşdırılması və aparılmasını maliyyə hesabatlarında əhəmiyyətli səhvlərə yol verilmədiyinə kifayət qədər əmin olacaq tərzdə həyata keçirməyi tələb edir.
- 4 Auditə maliyyə hesabatlarındakı məbləğlər və açıqlamalara dair audit sübutunun əldə edilməsi üçün prosedurların həyata keçirilməsi daxildir. Seçilmiş prosedurlar auditorun mülahizəsindən, eləcə də fərqləndirici və ya səhv nəticəsində maliyyə hesabatlarının əhəmiyyətli dərəcədə təhrif edilməsi risklərinin qiymətləndirilməsindən asılıdır. Həmin riskləri qiymətləndirərkən auditor müəssisənin daxili nəzarət sisteminin effektivliyinə dair rəy bildirmək üçün deyil, şəraitə görə müvafiq audit prosedurlarının işlənilib hazırlanması məqsədilə müəssisə tərəfindən maliyyə hesabatlarının hazırlanması və düzgün təqdim edilməsi üçün müvafiq daxili nəzarət sistemini nəzərdən keçirir. Bundan əlavə, auditə mövcud uçot siyasətinin uyğunluğunun və rəhbərliyin uçot ehtimallarının əsaslandırılmasının qiymətləndirilməsi, eləcə də maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatının dəyərləndirilməsi daxildir.
- 5 Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutu auditor rəyinin bildirilməsi üçün yetərli və müvafiq əsas təmin edir.

Rəy

- 6 Bizim rəyimizcə, əlavə edilən maliyyə hesabatları 31 dekabr 2011-ci il tarixinə Bankın maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə tamamlanan il üzrə maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini bütün əhəmiyyətli aspektlər baxımından Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına uyğun olaraq düzgün əks etdirir.

PricewaterhouseCoopers Audit Azerbaijan LLC

Bakı, Azərbaycan Respublikası
7 may 2012-ci il

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	Qeyd	31 dekabr 2011	31 dekabr 2010
Aktivlər			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	7	32,415	57,805
Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankında ("ARMB") yerləşdirilmiş məcburi ehtiyatlar		6,253	371
Sabitla bilən investisiya qiymətli kağızları	10	8,040	40
Ödəniş tarixinədək saxlanılan investisiya qiymətli kağızları	11	5,004	-
Digər banklardan alınacaq vəsaitlər	8	2,364	7,023
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	9	291,700	266,185
İnvestisiya mülkiyyəti		-	21,708
Əsas vəsaitlər	12	31,127	9,382
Qeyri-maddi aktivlər	12	4,115	1,615
Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri		-	51
Sair maliyyə aktivləri	13	481	527
Sair aktivlər	14	2,066	1,316
Cəmi aktivlər		383,565	366,023
Öhdəliklər			
Müştəri hesabları	15	146,920	126,671
Borc götürülmüş digər vəsaitlər	16	138,618	153,692
Cari mənfəət vergisi öhdəliyi	24	300	130
Sair maliyyə öhdəlikləri		626	626
Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəliyi	24	314	-
Sair öhdəliklər	17	3,390	2,269
Subordinasiyalı borc öhdəlikləri	18	8,074	8,180
Cəmi öhdəliklər		298,242	291,568
Kapital			
Nizamnamə kapitalı	19	67,800	41,800
Bölüşdürülməmiş mənfəət		17,523	32,655
Cəmi kapital		85,323	74,455
Cəmi öhdəliklər və kapital		383,565	366,023

27 aprel 2012-ci il tarixində İdarə Heyəti adından imzalanmış və buraxılış üçün təsdiqlənmişdir.

31 dekabr 2011-ci il tarixinə xarici valyuta hesablarındakı qalıqların çevrilməsi üçün istifadə edilən valyuta məzənnələri: 1 ABŞ Dolları = 0.7865 AZN və 1 Avro = 1.0178 AZN (31 dekabr 2010: 1 ABŞ Dolları = 0.7979 AZN və 1 Avro = 1.056 AZN). 3 sayılı Qeydə baxın.

Dr. Endryu Pospilovski
İdarə Heyətinin Sədri

Cənab Elşən Hacıyev
Maliyyə Direktoru, İdarə Heyətinin üzvü

AccessBank QSC
Məcmu Mənfəət haqqında Hesabat

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	Qeyd	2011	2010
Faiz gəlirləri	20	84,842	87,703
Faiz xərcləri	20	(25,489)	(25,589)
Xalis faiz gəlirləri		59,353	62,114
Kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat	9	(1,383)	(2,067)
Ehtiyat ayırımlarından sonra xalis faiz gəlirləri		57,970	60,047
Haqq və komissiya gəlirləri	21	1,223	1,129
Haqq və komissiya xərcləri	21	(230)	(175)
Xarici valyuta ilə əməliyyatlar üzrə gəlir – zərər çıxılmaqla		474	749
Xarici valyuta mövqeyinin yenidən qiymətləndirilməsi üzrə xalis (zərər)/gəlir		(509)	75
Sair əməliyyat gəlirləri	22	1,095	78
Əsas vəsaitlər üzrə dəyərsizləşmənin qaytarılması/(zərərin yaranması)		257	(257)
İnzibati və sair əməliyyat xərcləri	23	(42,347)	(35,397)
Vergidən əvvəlki mənfəət		17,933	26,249
Mənfəət vergisi xərci	24	(665)	(79)
İl üzrə mənfəət		17,268	26,170
İl üzrə sair məcmu gəlir		-	-
İl üzrə cəmi məcmu gəlir		17,268	26,170
Bankın səhmdarlarına düşən mənfəət üçün səhm üzrə mənfəət, əsas və azaldılmış (bir səhm üzrə AZN ilə)	25	0.86	1.31

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	Nizamnamə kapitalı	Bölüşdürülməmiş mənfəət	Cəmi
31 dekabr 2009-cu il tarixinə qalıq	20,000	33,285	53,285
Nizamnamə kapitalında artım	21,800	(21,800)	-
Elan edilmiş və ödənilmiş dividendlər	-	(5,000)	(5,000)
İl üzrə adi səhmdarlara düşən cəmi mənfəət	-	26,170	26,170
31 dekabr 2010-cu il tarixinə qalıq	41,800	32,655	74,455
Nizamnamə kapitalında artım	26,000	(26,000)	-
Elan edilmiş və ödənilmiş dividendlər	-	(6,400)	(6,400)
İl üzrə adi səhmdarlara düşən cəmi mənfəət	-	17,268	17,268
31 dekabr 2011-ci il tarixinə qalıq	67,800	17,523	85,323

Min Azərbaycan Manatı ilə	Qeyd	2011	2010
Əməliyyat fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Alınmış faizlər		84,928	87,573
Ödənilmiş faizlər		(25,312)	(22,207)
Alınmış haqq və komissiyalar		1,223	1,129
Ödənilmiş haqq və komissiyalar		(230)	(175)
Xarici valyuta ilə əməliyyatlar üzrə xalis gəlir		474	749
Alınmış sair əməliyyat gəlirləri		1,095	78
İşçilər üzrə xərclər		(25,770)	(20,761)
Ödənilmiş inzibati və sair əməliyyat xərcləri		(12,754)	(11,696)
Ödənilmiş mənfəət vergisi		(130)	-
Əməliyyat aktiv və öhdəliklərində dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyəti üzrə daxil olan pul vəsaitlərinin hərəkəti		23,524	34,690
Mərkəzi Bankda saxlanılan məcburi ehtiyatlarda xalis artım		(5,882)	(118)
Digər banklardan alınacaq vəsaitlərdə xalis azalma		4,663	2,658
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslarda xalis artım		(26,988)	(34,294)
Sair maliyyə aktivləri və sair aktivlərdə xalis artım		(706)	(576)
Digər banklara ödəniləcək vəsaitlərdə xalis azalma		-	(3,005)
Müştəri hesablarında xalis artım		19,300	58,525
Sair maliyyə öhdəliklərində xalis artım		-	95
Sair öhdəliklərdə xalis artım		1,123	181
Əməliyyat fəaliyyəti üzrə daxil olan xalis pul vəsaitləri		15,034	58,156
İnvestisiya fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Satıla bilən investisiya qiymətli kağızlarının alınması		(8,000)	-
Ödəniş tarixinədək saxlanılan investisiya qiymətli kağızlarının alınması		(5,004)	-
İnvestisiya mülkiyyətinin alınması		-	(21,708)
Əmlak və avadanlıqların alınması		(3,060)	(4,400)
Qeyri-maddi aktivlərin alınması		(3,043)	(179)
İnvestisiya fəaliyyəti üzrə istifadə edilən xalis pul vəsaitləri		(19,107)	(26,287)
Maliyyələşdirmə fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Borc götürülmüş digər vəsaitlərdən daxilolmalar		87,254	26,203
Borc götürülmüş digər vəsaitlərin ödənilməsi		(101,662)	(41,909)
Ödənilmiş dividendlər		(6,400)	(5,000)
Maliyyələşdirmə fəaliyyəti üzrə istifadə edilən xalis pul vəsaitləri		(20,808)	(20,706)
Məzənnə dəyişikliklərinin pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə təsiri		(509)	75
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərində xalis (azalma)/artım		(25,390)	11,238
İlin əvvəlinə pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	7	57,805	46,567
İlin sonuna pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	7	32,415	57,805

1 Giriş

AccessBank Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin ("Bank") 31 dekabr 2011-ci il tarixində tamamlanan il üçün hazırkı maliyyə hesabatları Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına uyğun olaraq hazırlanmışdır.

Bank Azərbaycan Respublikasında 5 sentyabr 2002-ci il tarixində Azərbaycan Mikro Maliyyələşdirmə Bankı Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti kimi təsis edilmişdir. Bank Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı ("Mərkəzi Bank") tərəfindən bank fəaliyyətinin göstərilməsi üçün verilmiş 245 nömrəli lisenziya əsasında fəaliyyət göstərir. 6 sentyabr 2008-ci il tarixində Bankın adı Azərbaycan Mikro Maliyyələşdirmə Bankı QSC-dən dəyişdirilərək AccessBank QSC adlandırılmışdır.

Bankın əsas fəaliyyəti. Bankın əsas fəaliyyəti Azərbaycan Respublikasında kənd təsərrüfatı, mikro və kiçik biznes sahəsində fəaliyyət göstərən müştərilərə kommersiya və fərdi bank xidmətlərinin göstərilməsindən ibarətdir.

Bank 29 dekabr 2006-cı il tarixli "Əmanətlərin sığortalanması haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulan əmanətlərin sığortalanması üzrə dövlət proqramında iştirak edir. Əmanətlərin Sığortalanması Fondu fiziki şəxslərin hər birinin 30,000 AZN-dən çox olmayan bütün əmanətləri üzrə kompensasiya ödənilməsinə zəmanət verir.

Bankın Azərbaycan Respublikasında otuz filialı (31 dekabr 2010: iyirmi səkkiz filial) vardır.

Bankın hüquqi ünvanı və fəaliyyət göstərdiyi ölkə. Bankın hüquqi ünvanı aşağıdakı kimidir:

176 B. Səfəroğlu küçəsi,
Bakı AZ1000,
Azərbaycan Respublikası

Əməliyyat valyutası. Hazırkı maliyyə hesabatlarındakı məbləğlər min Azərbaycan Manatı ilə ("AZN") ifadə olunmuşdur.

2 Bankın Əməliyyat Mühiti

Azərbaycan Respublikası. Azərbaycan Respublikasında inkişaf etməkdə olan bazar iqtisadiyyatına xas xüsusiyyətlər, o cümlədən digər ölkələrdə sərbəst dövrəli olmayan valyuta, xarici valyuta əməliyyatları üzrə ciddi nəzarət və nisbətən yüksək inflyasiya səviyyəsi mövcuddur. Azərbaycanın bank sektoru ictimai fikirdəki mənfi dəyişikliklərə və iqtisadi şəraitə qarşı həssasdır. Bəzən Azərbaycan iqtisadiyyatında likvidlik riskləri ilə əlaqədar olaraq investorların bank sektoruna inamının azalması halları müşahidə olunur.

Azərbaycan Respublikasının vergi, valyuta və gömrük qanunvericiliyi müxtəlif şərtlərə və tez-tez baş verə bilən dəyişikliklərə məruz qalır. Bundan əlavə, Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən bankların üzleşdiyi çətinliklərə müflisləşmə və iflas haqqında qanunverici bazanın təkmilləşdirilməsi zərurəti, girovun hesabına borcların ödənilməsi prosedurları, eləcə də hüquqi və fiskal sistemlə bağlı digər çatışmazlıqlar daxildir. Azərbaycan Respublikasında iqtisadi inkişafın gələcək perspektivləri Hökumətin həyata keçirdiyi iqtisadi, maliyyə və pul islahatlarının effektivliyindən, eləcə də vergi, hüquq, normativ və siyasi sistemin inkişafından xeyli dərəcədə asılıdır.

3 Əsas Uçot Prinsiplərinin Xülasəsi

Maliyyə hesabatlarının tərtib edilməsinin əsasları. Hazırkı maliyyə hesabatları maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərle ilkin uçotu və müəyyən maliyyə alətlərinin yenidən qiymətləndirilməsi istisna olmaqla, Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına uyğun olaraq ilkin dəyər uçotuna əsasən hazırlanmışdır. Bu maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında istifadə edilən əsas uçot prinsipləri aşağıda göstərilir. Hazırkı maliyyə hesabatlarını təsdiqləyən İdarə Heyəti həmin hesabatlara dəyişiklik etmək səlahiyyətinə malikdir. Bütün bu cür dəyişikliklər İdarə Heyəti tərəfindən təsdiqlənməlidir.

Fasiləsiz fəaliyyət prinsipi. Rəhbərlik hazırkı maliyyə hesabatlarını fasiləsiz fəaliyyət prinsipinə əsasən hazırlamışdır.

3 Əsas Uçot Prinsiplərinin Xülasəsi (davamı)

Maliyyə alətləri - əsas qiymətləndirmə üsulları. Təsnifat formalarından asılı olaraq maliyyə alətləri ədalətli dəyər və ya amortizasiya edilmiş dəyər qeydə alınır. Həmin qiymətləndirmə üsulları aşağıda göstərilir.

Ədalətli dəyər əməliyyatın həyata keçirilməsində maraqlı olan, yaxşı məlumatlandırılmış və bir-birindən asılı olmayan alıcı və satıcı arasında aktivin mübadilə edilə bildiyi və ya öhdəliyin yerinə yetirildiyi məbləğdir. Ədalətli dəyər fəal bazarda alınıb satılan maliyyə aktivləri üzrə cari tələb qiymətini və maliyyə öhdəlikləri üzrə cari təklif qiymətini əks etdirir. Ədalətli dəyər fəal bazarda alınıb satılan maliyyə aktivləri üzrə cari tələb qiymətini və maliyyə öhdəlikləri üzrə cari təklif qiymətini əks etdirir. Bir-birini əvəzləşdirən bazar riskləri olan aktiv və öhdəliklər ilə əlaqədar Bank qarşılıqlı surətdə əvəzləşdirilən risklər üzrə ədalətli dəyər göstəricilərinin müəyyən edilməsi üçün orta bazar qiymətlərindən istifadə edə bilər və xalis açıq mövqeyə müvafiq tələb və təklif qiyməti tətbiq edə bilər. Maliyyə aləti fəal bazarda o zaman sərbəst surətdə alınıb satıla bilən aktivlər kimi qəbul edilir ki, onların qiymətləri haqqında məlumat fond birjasında və ya digər maliyyə təşkilatından sərbəst və müntəzəm şəkildə əldə edilə bilsin və bu zaman həmin qiymətlər könüllü şəkildə bazar şərtləri çərçivəsində həyata keçirilən real və müntəzəm əməliyyatları əks etdirdirsin.

Bazar qiymətləri mövcud olmayan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini müəyyən etmək üçün pul axınlarının diskontlaşdırılması modeli, könüllü şəkildə həyata keçirilən ən son əməliyyatlar haqqında məlumata əsaslanan modellər kimi qiymətləndirmə üsullarından, eləcə də investisiya qoyulan müəssisələr haqqında maliyyə məlumatlarının təhlilindən istifadə edilir. Qiymətləndirmə üsulları müşahidə edilə bilən bazar məlumatları ilə dəstəklənməyən fərziyyələrin istifadə olunmasını tələb edə bilər. Bu fərziyyələrin hər hansı birinin mümkün alternativ variantla əvəz edilməsi nəticəsində mənfəət, gəlir, aktiv və öhdəlik məbləğlərinin əhəmiyyətli dərəcədə dəyişməsinə səbəb olacaq hallar barədə məlumat hazırkı maliyyə hesabatlarında açıqlanır.

İlkin dəyər alış tarixinə aktiv almaq üçün ödənilmiş pul vəsaitlərini və ya onların ekvivalentlərinin məbləğini və yaxud verilmiş digər resursların ədalətli dəyərini əks etdirir və *əməliyyat xərclərini* ehtiva edir. İlkin dəyər qiymətləndirmə yalnız bazar qiymətləri olmayan və ədalətli dəyəri etibarlı şəkildə ölçülə bilməyən pay alətlərindəki investisiyalara tətbiq edilir.

Əməliyyat xərcləri əlavə xərcləri əks etdirir və birbaşa olaraq maliyyə alətinin alış, buraxılması və ya satışı ilə əlaqədardır. Əlavə xərc əməliyyat həyata keçirilmədiyi təqdirdə yaranmayan xərclərdir. Əməliyyat xərclərinə agentlərə (satış üzrə agentlər kimi fəaliyyət göstərən işçilər daxil olmaqla), məsləhətçilərə, brokerlərə və dilerlərə ödənilmiş haqq və komissiyalar, tənzimləyici orqanlar və fond birjalarına ödəmələr, eləcə də mülkiyyət hüququnun köçürülməsi üzrə vergilər və rüsumlar daxildir. Əməliyyat xərclərinə borc öhdəlikləri üzrə mükafat və ya diskontlar, maliyyələşdirmə xərcləri, daxili inzibati və ya saxlama xərcləri daxil edilmir.

Amortizasiya edilmiş dəyər əsas məbləğin ödənilməsi çıxılmaqla, lakin hesablanmış faizləri daxil etməklə, maliyyə aktivləri üçün isə dəyərsizləşmə zərərliyi üzrə hər hansı silinməni çıxmaqla aktivlərin ilkin dəyərini əks etdirir. Hesablanmış faizlərə ilkin uçot zamanı təxirə salınmış əməliyyat xərclərinin və effektiv faiz metodundan istifadə etməklə ödəniş məbləği üzrə hər hansı mükafat və ya diskontun amortizasiyası daxildir. Hesablanmış faiz gəlirləri və faiz xərcləri, o cümlədən hesablanmış kupon gəlirləri və amortizasiya edilmiş diskont və ya mükafat (verilmə zamanı təxirə salınmış komissiyalar daxil olmaqla, əgər varsa) ayrıca göstərilir və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda müvafiq maddələrin balans dəyərində daxil edilir.

Effektiv faiz metodu maliyyə alətinin balans dəyəri üzrə sabit faiz dərəcəsinin (effektiv faiz dərəcəsi) təmin edilməsi üçün faiz gəlirləri və ya xərclərinin müvafiq dövr ərzində uçota alınması metodudur. Effektiv faiz dərəcəsi, təxmin edilən gələcək pul ödənişlərini və ya daxilolmaları (kreditlər üzrə gələcək zərərler istisna olmaqla) maliyyə alətinin gözlənilən fəaliyyət müddəti ərzində və ya müvafiq hallarda daha qısa müddət ərzində maliyyə alətinin xalis balans dəyərində diskontlaşdırılan dəqiq dərəcədir. Effektiv faiz dərəcəsi maliyyə aləti üçün nəzərdə tutulan dəyişən faiz dərəcəsi üzrə kredit spreadini əks etdirən mükafatlar və ya diskont və yaxud bazar qiymətlərindən asılı olaraq müəyyən edilməyən digər dəyişən amillər istisna olmaqla, faiz dərəcələrinin növbəti dəyişdirilmə tarixinə qədər dəyişən faizli alətlər üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətini diskont etmək üçün istifadə edilir. Bu cür mükafatlar və ya diskontlar maliyyə alətinin gözlənilən tədavi müddəti ərzində amortizasiya edilir. Diskont dəyərinin hesablanmasına müqavilə tərəfləri arasında ödənilmiş və ya alınmış effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsini təşkil edən bütün komissiyalar daxildir.

3 Əsas Uçot Prinsiplərinin Xülasəsi (davamı)

Maliyyə alətlərinin ilkin tanınması. Ticarət qiymətli kağızları, derivativlər və mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərle əks etdirilmiş digər maliyyə alətləri ədalətli dəyərdə qeydə alınır. Bütün digər maliyyə alətləri əməliyyat məsrəfləri də daxil olmaqla ədalətli dəyərdə qeydə alınır. İlkin uçot zamanı ədalətli dəyər ən yaxşı olaraq əməliyyat qiyməti ilə sübut edilir. İlkin uçot zamanı yalnız ədalətli dəyər ilə əməliyyat qiyməti arasında fərq olduqda yaranan mənfəət və ya zərər qeydə alınır. Ədalətli dəyər eyni maliyyə aləti ilə aparılan digər cari bazar əməliyyatlarının müşahidəsi və yaxud həmin bazarlardan əldə edilən məlumatlara əsaslanan qiymətləndirmə üsulu ilə sübut edilir.

Qanunvericilik və ya ümumi qəbul edilmiş bazar qaydaları ilə müəyyən edilmiş vaxt çərçivəsində təchiz olunması nəzərdə tutulan maliyyə aktivlərinin bütün digər alış və satışları ("müntəzəm" alış və satışlar), Bankın maliyyə aktivini almaq və ya satmaq öhdəliyini qəbul etdiyi əməliyyat tarixində qeydə alınır. Alış üzrə bütün digər əməliyyatlar Bankın həmin maliyyə aləti üzrə müqavilə tərəfi olduqda qeydə alınır.

Maliyyə aktivlərinin tanınmasının dayandırılması. Bank aşağıdakı hallarda maliyyə aktivlərinin tanınmasını dayandırır: (a) aktivlər geri alındıqda və ya bu aktivlərlə əlaqədar pul vəsaitlərinin hərəkəti üzrə hüquqların müddəti başa çatdıqda və ya (b) Bank maliyyə aktivlərindən daxil olan pul vəsaitlərinin axını üzrə mülkiyyət hüququnu ötürdükdə və ya ötürülmə haqqında müqavilə bağladıqda və bu zaman (i) həmin aktivlərin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar bütün risk və faydaları əsas etibarilə başqa tərəfə ötürdükdə və ya (ii) bu aktivlərin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar bütün risk və faydaları əsas etibarilə ötürmədikdə və ya saxlamadıqda, lakin, həmin aktivlər üzrə nəzarət hüququnu özündə saxlamadıqda. Nəzarət qarşı tərəfin öz mülkiyyətində olan aktivin satış üzrə məhdudiyyətlər qoymadan əlaqəli olmayan üçüncü tərəfə satmaq üçün praktiki imkana malik olmadığı hallarda saxlanılır.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri kassa və bank hesablarındakı nağd pul və pul vəsaitlərinin əvvəlcədən məlum olan məbləğinə asan çevrilə bilən və dəyərin cüzi dəyişməsi kimi riskə məruz qalan qoyuluşlardır. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə ilkin ödəmə müddəti üç aydan az olan banklararası bütün depozitlər daxildir. Məhdudlaşdırılmış məbləğlər pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərindən çıxarılır. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri amortizasiya edilmiş dəyərle əks etdirilir.

Mərkəzi Bankda saxlanılan məcburi ehtiyatlar. Mərkəzi Bankda milli və xarici valyutada saxlanılan məcburi ehtiyatlar maya dəyərində qeydə alınmaqla, Bankın gündəlik əməliyyatlarını maliyyələşdirmək üçün nəzərdə tutulmayan məcburi ehtiyat depozitlərini əks etdirir və bu səbəbdən pul vəsaitlərinin hərəkəti hesabatının tərtib edilməsi məqsədilə pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə aid edilmir.

Digər banklardan alınacaq vəsaitlər. Digər banklardan alınacaq vəsaitlər təsbit edilmiş və ya müəyyən edilə bilən tarixlərdə qaytarılmaq şərtlə Bank tərəfindən müxbir banklara avans şəklində nağd pul verildiyi zaman uçota alınır. Bu zaman, Bankın derivativ maliyyə alətləri ilə əlaqəsi olmayan və sərbəst surətdə alınıb satıla bilməyən debitor borcları üzrə alqı-satqı əməliyyatı aparmaq niyyəti olmur. Digər banklardan alınacaq vəsaitlər amortizasiya edilmiş dəyərle əks etdirilir.

Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar. Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar təsbit edilmiş və ya müəyyən edilə bilən tarixlərdə qaytarılmaq şərtlə sərbəst surətdə alınıb satıla bilməyən qeyri-derivativ maliyyə alətləri ilə əlaqəsi olmayan debitor borclarının əldə edilməsi və ya yaradılması məqsədilə, Bank tərəfindən müştərilərə avans şəklində nağd pul verildiyi zaman uçota alınır. Bu zaman Bankın həmin debitor borcları üzrə alqı-satqı əməliyyatı aparmaq niyyəti olmur. Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar amortizasiya edilmiş dəyərle əks etdirilir.

Amortizasiya edilmiş dəyərle tanınan maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi. Maliyyə aktivinin ilkin uçotundan sonra baş vermiş bir və ya bir neçə halın ("zərər halları") nəticəsində yaranmış və etibarlı şəkildə təxmin edilə bilən maliyyə aktivin və ya maliyyə aktivləri qrupu üzrə daxil olacaq pul vəsaitlərinin məbləğinə və ya dövrünə təsir göstərən dəyərsizləşmə üzrə zərərlər il üzrə mənfəət və ya zərəre aid edilir. Ayrıca qiymətləndirilən maliyyə aktivin (əhəmiyyətindən asılı olmayaraq) ilə əlaqədar dəyərsizləşmə üzrə zərərin baş verəsinə dair Bankda obyektiv dəlil olmadıqda, həmin aktiv analoji kredit riskinə malik olan maliyyə aktivləri qrupuna aid edilir və dəyərsizləşməyə görə birlikdə qiymətləndirilir. Maliyyə aktivinin dəyərsizləşməsi məsələsinə baxarkən Bankın nəzərə aldığı əsas amillər həmin aktivin vaxtı keçmiş statusu və hər hansı girov təminatının realizasiya oluna bilməsidir.

3 Əsas Uçot Prinsiplərinin Xülasəsi (davamı)

Dəyersizləşmə üzrə zərərin baş verməsinə dair obyektiv əlamətlərin mövcud olmasını müəyyən edən əsas meyarlar aşağıda göstərilir:

- hər hansı ödənişin gecikdirilməsi və bu zaman gecikdirilmiş ödənişin hesablaşma sistemlərindəki gecikmə ilə izah edilə bilməməsi;
- borcalanın əhəmiyyətli maliyyə çətinlikləri ilə üzleşməsi və bunun Bankın borcalan haqqında maliyyə məlumatları ilə təsdiqlənməsi;
- borcalanın müflisləşməsi və ya onun maliyyə strukturunun yenidən təşkil edilməsi riskinə məruz qalması;
- borcalana təsir göstərən milli və ya yerli iqtisadi şəraitin dəyişməsi nəticəsində onun ödəniş statusunda mənfi dəyişikliklərin baş verməsi; və ya
- girovun dəyərinin bazar şərtlərinin pisləşməsi nəticəsində əhəmiyyətli dərəcədə aşağı düşməsi.

Aktivlər üçün dəyersizləşmə üzrə zərərlərin kollektiv şəkildə qiymətləndirilməsi məqsədilə maliyyə aktivləri analogi kredit risk xüsusiyyətlərinə əsasən qruplaşdırılır. Həmin xüsusiyyətlər qiymətləndirilən aktivlərin müqavilə üzrə şərtlərinə uyğun olaraq borcalanlar tərəfindən bütün məbləğlərin ödənilməsi qabiliyyətinin göstəricisi olmaqla, bu cür aktivlər qrupu üzrə gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin təxmin edilməsi üçün uyğundur.

Dəyersizləşməyə qarşı məcmu şəkildə qiymətləndirilən maliyyə aktivləri qrupundakı pul vəsaitlərinin gələcək hərəkəti, həmin aktivlərlə bağlı müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətinə, keçmişdə baş vermiş zərər halları nəticəsində yaranacaq vaxtı keçmiş borcların həcminə dair rəhbərlikdə mövcud olan statistikaya və vaxtı keçmiş borcların geri qaytarılması nailiyyətinə əsasən müəyyən edilir. Keçmiş dövrlərə təsir göstərməyən cari şəraitin təsirini əks etdirmək və cari dövrdə mövcud olmayan keçmiş hadisələrin təsirini aradan qaldırmaq məqsədilə, keçmiş illərin statistikasını müşahidə edilə bilən cari məlumatlara əsasən tənzimlənir.

Amortizasiya edilmiş dəyərle uçota alınan dəyersizləşmiş maliyyə aktivləri ilə bağlı şərtlərə yenidən baxılarsa və ya bu şərtlər borcalanın və yaxud borcverənin maliyyə vəziyyətindəki çətinliklərə görə dəyişsə, dəyersizləşmənin uçotu şərtlərin dəyişməsindən əvvəlki effektiv faiz dərəcəsinə əsaslanır.

Aktivin balans dəyərini effektiv faiz dərəcəsilə diskont edilmiş gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin cari dəyərinə (kreditlər üzrə baş verməmiş gələcək zərərlər istisna olmaqla) bərabərləşdirmək üçün aktivlər üçün dəyersizləşmə üzrə zərərlər ehtiyat hesablarında qeydə alınır. Girov qoyulmuş maliyyə aktivləri üzrə təxmin edilən gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin cari dəyərinin hesablanması girovun alınması və satılması ilə bağlı məsrəflər çıxılmaqla, girov nəticəsində yarana bilən (girovun olub-olmaması ehtimal edildikdə) pul vəsaitlərinin hərəkətinə əks etdirir.

Dəyersizləşmə üzrə zərərin məbləği sonrakı dövrdə baş vermiş hadisəyə görə azalarsa və həmin azalma obyektiv olaraq zərərin qeydə alınmasından sonra baş vermiş hadisəyə (məsələn, borcalanın kredit reytinginin artması kimi) aid edilərsə, əvvəl qeydə alınmış dəyersizləşmə üzrə zərər il üzrə mənfəət və zərər hesabına yaradılmış ehtiyata düzəliş etməklə bərpa edilir.

Aktivlər qaytarıla bilmədikdə onlar, aktivin və ya onun hissəsinin bərpa olunması üçün bütün zəruri prosedurların tamamlanmasından və zərərin məbləğinin müəyyən edilməsindən sonra müvafiq zərər ehtiyatından silinir. Əvvəllər silinmiş məbləğlərin bərpa edilməsi il üzrə mənfəət və ya zərərdə dəyersizləşmə üzrə zərərin azaldılması kimi uçota alınır.

Verilmiş kreditin geri ödənilməsinə görə Bankın mülkiyyətinə keçmiş təminat. Verilmiş kreditin geri ödənilməsinə görə Bankın mülkiyyətinə keçmiş təminat vaxtı ötmüş kreditlərlə bağlı Bank tərəfindən əldə edilmiş maliyyə və qeyri-maliyyə aktivlərini əks etdirir. Bu aktivlər əldə edildiyi zaman ilkin olaraq ədalətli dəyerdə uçota alınır və aktivlərin növündən və Bankın həmin aktivləri istifadə etmək niyyətindən asılı olaraq sair maliyyə aktivləri və ya sair aktivlərin tərkibində mal-material ehtiyatlarına daxil edilir və sonradan bu cür aktivlər üçün uçot siyasətinə uyğun olaraq yenidən qiymətləndirilir və uçota alınır.

3 Əsas Uçot Prinsiplərinin Xülasəsi (davamı)

Verilmiş kreditin geri ödənilməsinə görə girov təminatının Bankın mülkiyyətinə keçməsi nəticəsində Bankın həmin aktivin ilkin mülkiyyətçisi üzərində nəzarətinin yaranmasına gətirib çıxardığı təqdirdə, müəssisələrin birləşməsi alış metodu ilə uçota alınır. Bu zaman ödənilmiş kreditin ədalətli dəyəri alış dəyərini əks etdirir. Assosiasiya olunmuş müəssisələr üçün uçot siyasəti Bankın həmin müəssisələr üzrə əhəmiyyətli təsir əldə etdiyi, lakin onlara nəzarət etmədiyi hallarda verilmiş kreditin geri ödənilməsinə görə Bankın mülkiyyətinə keçmiş səhmlərə tətbiq edilir. Assosiasiya olunmuş müəssisənin ilkin dəyəri girov qoyulmuş səhmlərin Bankın mülkiyyətinə keçməsi vasitəsilə ödənilmiş kreditin ədalətli dəyərinə bərabərdir.

Kreditlərlə bağlı sair öhdəliklər. Bank akkreditivlər və maliyyə zəmanətləri daxil olmaqla, kreditlərlə bağlı öhdəlikləri öz üzərinə götürür. Maliyyə zəmanətləri müştərinin üçüncü şəxslər qarşısında öz öhdəliklərini yerinə yetirə bilmədiyi və kreditlər kimi eyni kredit riskinə məruz qaldığı halda, ödənişlərin aparılması üzrə dəyişilməz öhdəlikləri əks etdirir. Kreditlərin verilməsi üzrə maliyyə zəmanətləri və öhdəlikləri əvvəlcə qaydaya görə əldə edilmiş komissiya gəlirləri ilə təsdiqlənən ədalətli dəyərlə qeydə alınır. Həmin məbləğ öhdəliyin qüvvədə olduğu müddət ərzində düz xətt metodu ilə amortizasiya edilir. Bu metod Bankın xüsusi kredit müqaviləsi imzalayacağı və onu qısa müddətdə satmayacağı ehtimal edildikdə tətbiq edilmir; bu cür kreditlərin verilməsi öhdəlikləri üzrə komissiya gəlirləri təxirə salınmaqla, kreditin ilkin uçotu zamanı onun balans dəyərində daxil edilir. Hər bir hesabat dövrünün sonunda öhdəliklər (i) ilkin uçot zamanı amortizasiya olunmamış məbləğin qalığı və (ii) hər bir hesabat dövrünün sonunda öhdəliyin yerinə yetirilməsi üçün tələb olunan xərclər üzrə ən yaxşı təxminlərdən daha yüksək olanı ilə ölçülür.

Satıla bilən investisiya qiymətli kağızlar. Bu kateqoriyaya Bankın qeyri-müəyyən müddət ərzində saxlamaq niyyəti olan və likvidliyin saxlanması üzrə tələblərdən asılı olaraq və ya faiz dərəcələri, valyuta məzənnələri və ya səhmlərin qiymətinin dəyişməsi nəticəsində satıla bilən investisiya qiymətli kağızları daxildir.

Satıla bilən investisiya qiymətli kağızları ədalətli dəyərlə əks etdirilir. Satıla bilən borc qiymətli kağızları üzrə faiz gəlirləri effektiv faiz metodu ilə hesablanır və il üzrə mənfəət və ya zərərdə qeydə alınır. Satıla bilən pay alətləri üzrə dividendlər, Bankın ödənişləri əldə etmək hüququ müəyyən edildikdə və dividendlərin əldə edilməsi ehtimalı yaranıqda il üzrə mənfəət və zərərdə əks etdirilir. Ədalətli dəyərdəki dəyişikliklərin bütün digər elementləri investisiyanın tanınmasının dayandırılması və ya dəyərsizləşməsi anıadək sair məcmu gəlirlərdə əks etdirilir. Satıla bilən qiymətli kağızlar üzrə tanınma dayandırılarkən əvvəllər sair məcmu gəlir kateqoriyasına aid edilmiş mənfəət və ya zərər kapitaldan il üzrə mənfəət və ya zərərə yenidən təsnifləşdirilir.

Dəyərsizləşmə üzrə zərərlər satıla bilən investisiya qiymətli kağızlarının ilkin uçotundan sonra baş vermiş bir və ya bir neçə halın ("zərər halları") nəticəsində yaranıqda il üzrə mənfəət və ya zərərdə əks etdirilir. Pay qiymətli kağızların ədalətli dəyərində onun alış dəyərindən əhəmiyyətli dərəcədə və ya uzun müddət ərzində aşağı olması həmin qiymətli kağızların dəyərsizləşməsinə göstərir. Alış dəyəri ilə cari ədalətli dəyər arasında fərq kimi müəyyən edilən dəyərsizləşmə üzrə yığılmış zərər, ilkin olaraq mənfəət və ya zərərdə əks etdirilən həmin aktivin dəyərsizləşməsi üzrə zərəri çıxmaqla, sair məcmu gəlirlər kateqoriyasından il üzrə mənfəət və ya zərərə yenidən təsnifləşdirilir. Pay alətlərinin dəyərsizləşməsi üzrə zərər bərpa edilmir və sonrakı gəlirlər sair məcmu gəlirlər kimi qeydə alınır. Satıla bilən qiymətli kağızlar kimi təsnifləşdirilmiş borc alətlərinin ədalətli dəyəri hesabat tarixindən sonrakı dövr ərzində artarsa və həmin artım obyektiv olaraq dəyərsizləşmə üzrə zərərin mənfəət və ya zərər kimi uçota alınmasından sonra baş vermiş hadisəyə aid edilə bilərsə, dəyərsizləşmə üzrə zərər il üzrə mənfəət və ya zərər hesabına bərpa edilir.

Ödəniş tarixinədək saxlanılan investisiya qiymətli kağızları. Bu kateqoriyaya Bankın ödəniş tarixinədək saxlamaq niyyəti və imkanı olan sabit və ya müəyyən edilə bilən və müəyyən edilmiş ödəmə müddətinə malik olan qeyri-törəmə maliyyə aktivləri daxildir. Bank investisiya qiymətli kağızlarının ödənişini və ya geri alışını emitentdən ödəmə müddətinədək tələb etmək hüququna malik olduqda, həmin qiymətli kağızlar ödəniş tarixinədək saxlanılan qiymətli kağızlar kimi təsnifləşdirilmir. Belə ki, qiymətli kağızların vaxtından əvvəl geri alınması hüququ aktivin ödəniş tarixinədək saxlamaq niyyətinə ziddir. Rəhbərlik ödəniş tarixinədək saxlanılan qiymətli kağızları ilkin uçot zamanı təsnifləşdirir və hər bir hesabat dövrünün sonunda bu təsnifləşdirməni yenidən nəzərdən keçirir. Ödəniş tarixinədək saxlanılan investisiya qiymətli kağızları amortizasiya edilmiş dəyərdə əks etdirilir.

3 Əsas Uçot Prinsiplərinin Xülasəsi (davamı)

İnvestisiya mülkiyyəti. İnvestisiya mülkiyyəti icarə gəlirləri əldə etmək və ya gələcəkdə daha yüksək qiymətə satmaq məqsədilə icarəyə verilmiş və Bankın istifadəsində olmayan mülkiyyətdir. İnvestisiya mülkiyyətinə gələcəkdə investisiya mülkiyyəti kimi istifadə edilmək üçün tikilməkdə olan aktivlər daxildir.

İnvestisiya mülkiyyəti əvvəlcə ilkin dəyərle tanınır və sonradan xərc modelinə əsasən qiymətləndirilir. Bu modelə uyğun olaraq balans dəyəri yığılmış amortizasiya və ehtiyac yaranarsa, dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat çıxılmaqla alınmış aktivlərə bərabərdir. İnvestisiya mülkiyyətinin dəyərsizləşməsinə dair hər hansı əlamət mövcud olarsa, Bank berpa dəyərini təxmin edir. Berpa dəyəri satış üzrə məsrəflər çıxılmaqla, ədalətli dəyər və istifadə dəyərindən daha yüksək olan dəyərdir. İnvestisiya mülkiyyətinin balans dəyəri onun berpa dəyərinə qədər azaldılır və il üzrə mənfəət və ya zərəre aid edilir. Aktivin berpa dəyərini qiymətləndirmək üçün istifadə edilmiş təxminlərdə dəyişiklik baş verdiyi təqdirdə, əvvəlki illərdə tanınmış dəyərsizləşmə üzrə zərər ləğv edilir.

İnvestisiya mülkiyyəti üzrə icarə gəlirləri il üzrə mənfəət və ya zərərdə sair əməliyyat gəlirləri kimi qeydə alınır.

İnvestisiya mülkiyyəti üzrə sonrakı xərclər o zaman kapitallaşdırılır ki, həmin investisiya mülkiyyəti ilə bağlı gələcək iqtisadi səmərənin Banka daxil olma ehtimalı mövcuddur və onun dəyərini etibarlı şəkildə qiymətləndirmək mümkündür. Bütün digər təmir və istismar xərcləri, çəkildiyi zaman xərcə silinir. İnvestisiya mülkiyyəti Bankın öz istifadəsinə keçdikdə, o, binalar və avadanlıqlar kateqoriyasına yenidən təsnifləşdirilir. İnvestisiya mülkiyyəti üzrə amortizasiya düz xətt metoduna əsasən, yeni investisiya mülkiyyətinin ilkin dəyərini onun qalıq dəyərində azaltmaqla hesablanır.

Əsas vəsaitlər. Əsas vəsaitlər hər hansı yığılmış amortizasiya və ehtiyac yaranarsa, dəyərsizləşmə üzrə zərərlər çıxılmaqla, ilkin dəyərdə uçota alınır.

Kiçik həcmli təmir və istismar xərcləri çəkildiyi zaman xərcə silinir. Mülkiyyət və avadanlıqların əsas hissələrinin əvəz edilməsi məsrəfləri əvəz edilmiş hissələrin tanınması dayandırıldıqda kapitallaşdırılır. Əvəzləşdirilməyən ƏDV məbləği uzunmüddətli aktivlərin ilkin dəyərinə aid edilir.

Rəhbərlik, hər bir hesabat dövrünün sonunda əsas vəsaitlər üzrə dəyərsizləşmə əlamətlərinin mövcud olub-olmadığını qiymətləndirir. Əgər bu cür əlamətlər mövcud olarsa, rəhbərlik berpa dəyərini təxmin edir. Aktivin berpa dəyəri onun satışı üzrə məsrəflər çıxılmaqla, ədalətli dəyəri və istifadə dəyərindən daha yüksək olan dəyərdir. Aktivin balans dəyəri onun berpa dəyərinə qədər azaldılır və dəyərsizləşmə üzrə zərər il üzrə mənfəət və ya zərəre aid edilir. Aktivin satışı üzrə məsrəflər çıxılmaqla ədalətli dəyəri və ya onun istifadə dəyərini qiymətləndirmək üçün istifadə edilmiş təxminlərdə dəyişiklik baş verdiyi təqdirdə, əvvəlki illərdə tanınmış dəyərsizləşmə üzrə zərər ləğv edilir.

Əsas vəsaitlərin satışından yaranan mənfəət və ya zərər, gəlirin məbləği ilə balans dəyəri arasındakı fərq kimi müəyyən edilir və il üzrə mənfəət və ya zərəre daxil edilir (sair əməliyyat gəlirləri və ya xərclərinin tərkibində) əks etdirilir.

Amortizasiya. Torpaq və başa çatdırılmamış kapital qoyuluşları üçün amortizasiya hesablanır. Digər əsas vəsaitlər üzrə amortizasiya düz xətt metoduna əsasən, yeni əsas vəsaitlərin təxmini faydalı xidmət müddəti ərzində aşağıdakı illik amortizasiya dərəcələrini tətbiq etməklə aktivlərin ilkin dəyərini onların qalıq dəyərində azaltmaqla hesablanır:

Kompüter və rabitə avadanlıqları	4 il;
Mebel, qurğular və sair avadanlıqlar	4-5 il;
Nəqliyyat vasitələri	4 il;
İcarəyə götürülmüş aktivlərin yaxşılaşdırılması	5 il;
Banka məxsus binalar	10-20 il

Aktiv faydalı istifadə müddətinin sonunda nəzərdə tutulan vəziyyətə uyğun olduqda, onun satışı ilə bağlı ehtimal olunan xərclər çıxıldıqdan sonra, Bank tərəfindən əldə oluna biləcək qiymətləndirilmiş məbləğ aktivin qalıq dəyəridir. Aktivlərin qalıq dəyəri və faydalı xidmət müddəti hər hesabat dövrünün sonunda nəzərdən keçirilir və lazım olduqda dəyişdirilir.

3 Əsas Uçot Prinsiplərinin Xülasəsi (davamı)

Qeyri-maddi aktivlər. Qudvildən başqa, Bankın qeyri-maddi aktivləri müəyyən faydalı xidmət müddətinə malik olmaqla əsasən kapitallaşdırılmış proqram təminatından və lisenziyalardan ibarətdir.

Proqram təminatı üzrə əldə edilmiş lisenziyalar onların alınması və tətbiq edilməsi üçün çəkilmiş xərclərin əsasında kapitallaşdırılır. Bank tərəfindən nəzarət olunan identifikasiya edilə bilən unikal proqram təminatı ilə birbaşa əlaqəli olan tərtibat xərcləri, çəkilmiş xərclərdən artıq olan əlavə iqtisadi səmərə gətirəcəyi halda qeyri-maddi aktivlər kimi tanınır. Kapitallaşdırılmış xərclərə proqram təminatını tərtib edən işçilərə sərf olunan xərclər və ümumi təsərrüfat xərclərinin müvafiq hissəsi daxildir. Proqram təminatı ilə əlaqədar bütün sair xərclər (məsələn, texniki dəstək xərcləri) çəkildiyi zaman xərcə silinir. Kapitallaşdırılmış proqram təminatı təxmin edilən faydalı xidmət müddəti (4-5 il) ərzində düz xətt metoduna əsasən amortizasiya olunur.

Əməliyyat lizinqi. Bank lizinqlən qismində çıxış etdikdə və lizinq obyektlərinin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar risk və gəlirlər lizinqverən tərəfindən Banka ötürülmədikdə, əməliyyat lizinqi müqavilələri üzrə cəmi ödənişlər lizinqin müddəti ərzində düz xətt metoduna əsasən il üzrə mənfəət və zərər (icarə xərclərinə) aid edilir.

Digər müqavilələrdə nəzərdə tutulan lizinq a) müqavilənin yerinə yetirilməsi konkret aktiv və ya aktivlərin istifadəsi ilə əlaqəli olub-olmadıqda və b) müqavilədə aktivdən istifadə hüququnun ötürülməsi nəzərdə tutulub-tutulmadıqda ayrılır.

Müştəri hesabları. Müştəri hesabları fiziki şəxslər, dövlət müəssisələri və ya hüquqi şəxslər qarşısında olan qeyri-derivativ maliyyə öhdəliklərini əks etdirir və amortizasiya edilmiş dəyərle qeydə alınır.

Borc götürülmüş digər vəsaitlər. Borc götürülmüş digər vəsaitlərə qeyri-rezident maliyyə institutu tərəfindən sabit ödəmə müddəti və sabit və dəyişən faiz dərəcələri ilə verilmiş kreditlər daxildir. Borc götürülmüş digər vəsaitlər amortizasiya edilmiş dəyərle qeydə alınır.

Səhmdarlardan alınmış kreditlər amortizasiya olunmuş maya dəyərində əks etdirilir. Borc götürülmüş və üçüncü tərəflərə satılmış qiymətli kağızların qaytarılması üzrə öhdəliklər mənfəət və zərər vasitəsilə ədalətli dəyərle əks etdirilir.

Subordinasiyalı borc öhdəlikləri. Subordinasiyalı borc öhdəlikləri beynəlxalq maliyyə təşkilatları qarşısında uzunmüddətli qeyri-derivativ öhdəlikləri əks etdirir və amortizasiya edilmiş dəyərle qeydə alınır. Subordinasiyalı borc öhdəlikləri likvidasiya zamanı bütün digər kreditor borclarından sonra ödənilir və kapital adekvatlığının hesablanması məqsədilə bankın "2-ci dərəcəli kapitalına" daxil edilir.

Mənfəət vergisi. Hazırkı maliyyə hesabatlarında mənfəət vergisi qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonunda qüvvəyə minmiş yerli qanunvericiliyə uyğun olaraq göstərilmişdir. Mənfəət vergisi xərci cari və təxirə salınmış mənfəət vergisindən ibarətdir və bu və ya digər dövrdə vergi təsiri bilavasitə kapitalda qeydə alınan əməliyyatlar istisna olmaqla, məcmu mənfəət haqqında hesabatda qeydə alınır.

Cari mənfəət vergisi, cari və əvvəlki dövrlər üzrə vergiyə cəlb edilən mənfəət ilə əlaqədar vergi orqanlarına ödəniləcək və ya onlardan geri alınacaq məbləği təşkil edir. Vergiyə cəlb edilən mənfəət maliyyə hesabatlarının müvafiq vergi bəyannamələrinin təqdim olunmasından əvvəl təsdiqləndiyi halda təxmini göstəricilərə əsasən hesablanır. Mənfəət vergisindən başqa digər vergilər inzibati və əməliyyat xərcləri kimi qeydə alınır.

Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəlik metodundan istifadə etməklə, aktiv və öhdəliklərin vergi bazası və maliyyə hesabatlarının hazırlanması məqsədləri üçün onların balans dəyəri arasında yaranan keçmiş illərin vergi zərəri və bütün müvəqqəti fərqlər üçün hesablanır. İkinci uçot zamanı istisna hal olaraq, əgər əməliyyat maliyyə mənfəəti və vergiyə cəlb edilən mənfəətə təsir göstərmirsə, aktiv və öhdəliyin ilkin qeydə alınması nəticəsində yaranan müvəqqəti fərqlər üzrə təxirə salınmış vergi hesablanmır (biznes birləşməsi halları istisna olmaqla). Təxirə salınmış vergi qalıqları qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonunda qüvvəyə minmiş vergi dərəcələrinə əsasən müvəqqəti fərqlərin qaytarılacağı və ya keçmiş illərdən yığılmış vergi zərərlərinin istifadə ediləcəyi dövrdə tətbiq edilməli vergi dərəcələrindən istifadə etməklə hesablanır. Gəlirdən çıxılan müvəqqəti fərqlər üzrə təxirə salınmış vergi aktivləri və keçmiş illərin vergi zərərləri o zaman hesablanır ki, bu çıxılmaların realizasiya oluna bilməsi üçün gələcəkdə kifayət qədər vergiyə cəlb ediləcək mənfəətin mövcudluğu ehtimal edilsin.

3 Əsas Uçot Prinsiplərinin Xülasəsi (davamı)

Qeyri-müəyyən vergi mövqeləri. Bankın qeyri-müəyyən vergi mövqeləri rəhbərlik tərəfindən hər bir hesabat dövrünün sonunda qiymətləndirilir. Rəhbərlik Bankın vergi mövqeyinə vergi orqanları tərəfindən etiraz edildiyi halda, əlavə vergi öhdəliklərinin yaranmasını ehtimal etdikdə, vergi öhdəlikləri nəzərə alınmır. Bu cür qiymətləndirmə qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonunda qüvvəyə minmiş vergi qanunvericiliyinin təfsirinə və bu məsələlərə dair hər hansı məhkəmə və ya digər qurumların məlum qərarlarına əsasən aparılır. Mənfəət vergisi istisna olmaqla, cərimələr, penyalar və vergilər üzrə öhdəliklər hesabat dövrünün sonunda öhdəliklərin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan xərclərə dair rəhbərliyin ən yaxşı təxminləri əsasında uçota alınır.

Öhdəliklər və məsrəflər üzrə ehtiyatlar. Öhdəliklər və məsrəflər üzrə ehtiyatlara qeyri-müəyyən müddət və ya məbləğə malik olan qeyri-maliyyə xarakterli öhdəliklər daxildir. Bank keçmiş hadisələr nəticəsində yaranan öhdəliklərə malik olduqda (hüquqi və ya işgüzar praktikadan irəli gələn) ehtiyatlar maliyyə hesabatlarında əks etdirilir. Bu zaman, həmin öhdəliklərin yerinə yetirilməsi üçün Bankdan iqtisadi resursların sərf olunması tələb edilə bilər və öhdəliklərin məbləği kifayət qədər dəqiq ölçülə bilər.

Nizamnamə kapitalı. Adi səhmlər səhmdar kapitalı kimi təsnifləşdirilir. Yeni səhmlərin emissiyası ilə birbaşa əlaqəli olan əlavə məsrəflər səhmdar kapitalında daxilolmaların azalması kimi (vergi çıxılmaqla) göstərilir. Alınmış məbləğin ədalətli dəyərinin buraxılmış səhmlərin nominal dəyərindən artıq olan hissəsi səhmdar kapitalında səhm mükafatı kimi qeydə alınır. 31 dekabr 2011-ci və 31 dekabr 2010-cu il tarixlərinə Bank yalnız adi səhmlərə malik olmuşdur.

Dividendlər. Dividendlər elan edildikləri dövrdə kapitalda əks etdirilir. Hesabat dövrünün başa çatmasından sonra, lakin maliyyə hesabatlarının imzalanmasından əvvəl elan edilmiş dividendlər haqqında məlumat "hesabat tarixindən sonra baş vermiş hadisələr" Qeydində açıqlanır. Mənfəətdən dividendlər və digər ödənişlər Bankın yerli qanunvericiliyə uyğun hazırlanmış maliyyə hesabatlarına əsasən həyata keçirilir.

Gəlir və xərclərin uçotu. Bütün borc alətləri üzrə faiz gəlirləri və xərcləri məcmu mənfəət haqqında hesabatda effektiv faiz metodundan istifadə etməklə hesablama metodu ilə qeydə alınır. Bu metoda əsasən, faiz gəlirləri və xərclərinə müqavilə tərəfləri arasında ödənilmiş və ya alınmış və effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi olan bütün komissiya və haqlar, sövdələşmə xərcləri, eləcə də bütün digər mükafat və ya güzəştlər daxildir.

Effektiv faiz dərəcəsinə aid olan komissiya haqlarına maliyyə aktivinin yaradılması və ya alınması, yaxud maliyyə öhdəliyinin (məsələn, ödəmə qabiliyyətinin qiymətləndirilməsi, zəmanətlərin və ya girovun dəyərləndirilməsi və qeydə alınması, maliyyə alətinin təqdim edilməsi şərtlərinin razılaşdırılması və sövdələşmə sənədlərinin hazırlanması haqları) buraxılması ilə əlaqədar əldə edilmiş və ya ödənilmiş komissiya haqları daxildir. Bazar faiz dərəcələri ilə kreditlərin verilməsi üzrə öhdəlik üçün Bank tərəfindən əldə edilmiş komissiya haqları, Bankın xüsusi kredit müqaviləsini imzalayacağı ehtimal edildikdə və kreditin verilməsindən sonra qısa müddət ərzində onun realizasiyasını planlaşdırmadıqda effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi hesab edilir. Bank kreditlərin verilməsi üzrə öhdəlikləri mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərle əks etdirilmiş maliyyə öhdəlikləri kimi təsnifləşdirmir.

Kreditlərin və digər borc alətlərinin vaxtında qaytarılması ilə bağlı şübhə yarandıqda, onlar dəyərsizləşmə məbləğinin müəyyən edilməsi məqsədilə gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin diskontlaşdırılması üçün istifadə edilən effektiv faiz dərəcəsi əsasında hesablanmış faiz gəlirlərini əks etdirməklə bərpə dəyərinə qədər azaldılır.

Bütün digər komissiya gəlirləri, sair gəlirlər və xərclər adətən göstərilməli olan ümumi xidmətlərdə faktiki göstərilmiş xidmətlərin payı kimi müəyyən edilmiş konkret əqdin tamamlanma dərəcəsindən asılı olaraq hesablama metodu ilə qeydə alınır. Sindikatlaşdırılmış kreditlər üzrə komissiya haqları, sindikatlaşdırma başa çatdıqda və Bank kredit paketinin hər hansı hissəsini özündə saxlamadıqda və ya paketin bir hissəsini əqdin digər iştirakçıları kimi eyni effektiv faiz dərəcəsilə özündə saxladıqda gəlir kimi əks etdirilir.

Üçüncü tərəflər üçün əqdərin təşkili üzrə komissiya gəlirləri (məsələn, kreditlərin, səhmlərin və sair qiymətli kağızların alınması və yaxud qeyd olunan əməliyyatlar nəticəsində əldə edilmiş müəssisələrin alqısı və ya satışı) əqd başa çatdıqda qeydə alınır. İnvestisiya portfelinin idarə olunması və digər idarəetmə və məsləhət xidmətləri üzrə komissiya gəlirləri xidmətlərin göstərilməsinə dair müqavilələrin şərtlərinə uyğun olaraq adətən sərf edilmiş vaxta proporsional şəkildə əks etdirilir. İnvestisiya fondlarının aktivlərinin idarə olunması üzrə komissiya gəlirləri bu cür xidmətlərin göstərildiyi dövr ərzində göstərilmiş xidmətlərə proporsional şəkildə qeydə alınır. Eyni prinsip əmlakın idarə edilməsi, maliyyə planlaşdırması və uzun müddət ərzində davamlı olaraq göstərilən depozitari xidmətləri üçün tətbiq edilir.

3 Əsas Uçot Prinsiplərinin Xülasəsi (davamı)

Xarici valyuta çevrilmələri. Bankın əməliyyat və təqdimat valyutaları Azərbaycan Respublikasının milli valyutası olan Azərbaycan Manatıdır ("AZN").

Monetar aktiv və öhdəliklər Mərkəzi Bankın müvafiq hesabat dövrünün sonuna qüvvədə olan rəsmi valyuta məzənnəsinə əsasən Bankın əməliyyat valyutasına çevrilir. Xarici valyuta ilə əməliyyatların həyata keçirilməsi və ilin sonuna Mərkəzi Bankın rəsmi valyuta məzənnəsi ilə xarici valyutada ifadə olunan monetar aktiv və öhdəliklərin Bankın əməliyyat valyutasına çevrilməsi nəticəsində yaranan müsbət və mənfi məzənnə fərqləri mənfəət və zərərə aid edilir. İlin sonuna qüvvədə olan valyuta məzənnəsi ilə yerli valyutaya çevrilmə qeyri-monetar maddələrə tətbiq edilmir.

31 dekabr 2011-ci il tarixinə xarici valyuta hesablarındakı qalıqların çevrilməsi üçün istifadə edilən valyuta məzənnələri aşağıdakı kimi olmuşdur: 1 ABŞ dolları = 0.7865 AZN və 1 Avro = 1.0178 AZN (31 dekabr 2010: 1 ABŞ dolları = 0.7979 AZN və 1 Avro = 1.0560 AZN).

Əvəzləşdirmə. Maliyyə aktiv və öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi və xalis məbləğin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda daxil edilməsi, qeydə alınmış məbləğlərin əvəzləşdirilməsi üçün qanunvericiliklə müəyyən edilmiş hüquq, eləcə də əvəzləşdirməni aparmaq və ya eyni zamanda aktivləri realizasiya edərək öhdəliyi ödəmək niyyəti mövcud olduğu hallarda həyata keçirilə bilər.

Səhm üzrə mənfəət. İmtiyazlı səhmlərin geri ödənilməsi məcburi sayılmır və iştirak səhmləri hesab edilir. Səhm üzrə mənfəət Bankın səhmdarlarının mənfəət və ya zərərinə hesabat ili ərzində dövrüyyədə olan adi səhmlərin orta sayına bölməklə hesablanır.

İşçilər üzrə xərclər və müvafiq ayırmalar. Əmək haqları, Azərbaycan Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna ödənişlər, məzuniyyət və xəstəlik vərəqələri üzrə illik ödənişlər, mükafatlar və pul şəklində olmayan imtiyazlar Bankın işçiləri tərəfindən müvafiq xidmətlər göstərildikdə hesablanır.

Bankın yerli qanunvericiliyə uyğun olaraq müəyyən edilmiş haqlar üzrə Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna ödənişlərdən başqa pensiya və analoji ödənişləri həyata keçirmək üçün hər hansı hüquqi və ya işgüzar praktikadan yaranan öhdəliyi yoxdur.

Seqmentlər üzrə hesabat. Əməliyyat seqmentləri haqqında məlumat daxili hesabat qaydalarına əsasən hazırlanır və əməliyyat məsələləri ilə bağlı Bankın əsas qərar qəbul edən şəxsinə təqdim edilir. Gəlirləri, maliyyə nəticələri və ya aktivləri bütün seqmentlərin on faizini və ya artıq hissəsini təşkil edən seqmentlər ayrıca şəkildə açıqlanır.

Maliyyə hesabatlarının təqdimatında dəyişikliklər. Lazım olduqda cari dövrün maliyyə hesabatlarındakı dəyişiklikləri əks etdirmək məqsədilə keçən ilin müqayisəli rəqəmləri müvafiq şəkildə düzəldilmişdir.

1 yanvar 2009-cu il tarixindən qüvvəyə minmiş yenidən işlənmiş BMS 1 "Maliyyə Hesabatlarının Təqdimatı" standartı müəssisənin uçot siyasətini retrospektiv qaydada tətbiq etdiyi və ya maliyyə hesabatlarındakı maddələri retrospektiv şəkildə düzəltdiyi və ya yenidən təsnifləşdirdiyi hallarda müəssisələr tərəfindən maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatın (maliyyə vəziyyəti haqqında ilkin hesabat) müqayisəli məlumatların hazırlandığı ən erkən dövrün başlanğıcına da təqdim edilməsini tələb edir.

4 Uçot Siyasətinin Tətbiqi Zamanı Əhəmiyyətli Ehtimallar və Mülahizələr

Bank növbəti maliyyə ili ərzində hesabatlarda əks etdirilən məbləğlərə və aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində təsir göstərən ehtimallar və mülahizələr irəli sürür. Həmin ehtimallar və mülahizələr müntəzəm olaraq rəhbərliyin təcrübəsinə və digər amillərə, həmçinin rəhbərliyin fikrincə mövcud şəraitə uyğun olaraq əsaslandırılmış gələcək hadisələr üzrə təxminlərə əsasən təhlil edilir. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı rəhbərlik həmçinin peşəkar mülahizələr və ehtimallar irəli sürür. Maliyyə hesabatlarında əks etdirilən məbləğlərə daha çox təsir göstərən peşəkar mülahizələr və növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində əhəmiyyətli düzəlişlərin edilməsinə səbəb olan ehtimallara aşağıdakılar daxildir:

Kreditlər və avansların dəyersizləşməsi üzrə zərərler. Bank müntəzəm olaraq kredit portfeli üzrə dəyersizləşmənin mövcudluğunu müəyyən etmək üçün onu təhlil edir. Dəyersizləşmə üzrə zərərin il üzrə mənfəət və zərərdə əks etdirilməsini müəyyən edərkən, Bank kredit portfelində konkret bir kreditin dəyərində azalmanın müşahidə edilməsindən əvvəl kredit portfeli üzrə pul vəsaitlərinin təxmin edilən hərəkətində ölçülə bilən azalmanı əks etdirən nəzərə çarpan əlamətlərin mövcudluğunu müəyyən etmək üçün peşəkar mülahizələr irəli sürür. Bu göstəricilərə, qrupdakı borcalanların ödəniş statusunda və ya qrupdakı aktivlər üzrə öhdəliklərin yerinə yetirilməməsi ilə əlaqədar ölkə səviyyəsində və ya yerli iqtisadi şərtlərdə mənfə dəyişikliyin olduğunu əks etdirən müşahidə edilə bilən məlumatlar daxildir. Rəhbərlik gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin proqnozlaşdırılması üçün istifadə edilən kredit portfelindəki aktivlər ilə analoji kredit riskinə və dəyersizləşmə üzrə obyektiv əlamətlərə malik aktivlər ilə əlaqədar əvvəlki ilin zərərləri haqqında məlumata əsaslanan təxminlər irəli sürür. Gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin məbləğini və müddətini təxmin edərkən istifadə edilən metodologiya və mülahizələr, təxmini və həqiqi zərərler arasındakı hər hansı fərqi azaltmaq məqsədilə müntəzəm olaraq nəzərdən keçirilir.

Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatların ilkin uçotu. Bank öz fəaliyyəti gedində əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar aparır. 39 sayılı BMS-ə uyğun olaraq maliyyə alətləri ilkin olaraq ədalətli dəyerdə uçota alınmalıdır. Lakin, həmin əməliyyatların bazar və ya qeyri-bazar faiz dərəcələrində həyata keçirilməsini müəyyən etmək məqsədilə bu cür əməliyyatlar üçün aktiv bazar mövcud olmadıqda peşəkar mülahizələrdən istifadə etmək lazım gəlir. Mülahizələrin irəli sürülməsinin əsasını əlaqəli olmayan tərəflərlə analoji əməliyyatların qiymətinin müəyyən edilməsi və effektiv faiz dərəcəsinin təhlili təşkil edir. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatların şərtləri haqqında məlumat 32 sayılı Qeyddə açıqlanır.

Qismən icarəyə verilmiş binanın "İnvestisiya mülkiyyəti" kimi təsnifləşdirilməsi. 2010-cu maliyyə ilində Bank tərəfindən alınmış bina əvvəlki illərdə 40 sayılı BMS-in müvafiq maddəsinə uyğun olaraq amortizasiya dəyərində "İnvestisiya Mülkiyyəti" kimi təsnifləşdirilmişdir. 40 sayılı BMS-in tələbinə görə daşınmaz əmlakın hissələrinin ayrı-ayrılıqda satılması mümkün olmadıqda, bu cür əmlak yalnız onun cüzi hissəsinin inzibati məqsədlər üçün saxlanıldığı halda investisiya mülkiyyəti kimi təsnifləşdirilir. 2011-ci ildə Bank 31 dekabr 2011-ci il tarixinə balans dəyəri 20,779 AZN olan binanın əsas hissəsinin istifadəsi ilə bağlı qərarını daxili inzibati məqsədlər üçün dəyişmişdir. Həmin bina sonrakı illərdə Maliyyə Vəziyyəti haqqında Hesabatda əsas vəsaitlər və qeyri-maddi aktivlər kimi təsnifləşdirilmişdir. Bu təsnifləşdirmə əvvəlki dövrlər üzrə Bankın maliyyə vəziyyətinə, əməliyyat nəticələrinə və səhmdar kapitalına hər hansı təsir göstərməmişdir.

5 Yeni və ya Yenidən İşlənmiş Standartların və Onlara Dair Şərhlərin Tətbiqi

Aşağıdakı yeni standartlar və onlara dair şərhlər 1 yanvar 2011-ci il tarixindən Bank üçün qüvvəyə minmişdir:

24 sayılı BMS, Əlaqəli tərəflər barədə açıqlamalar standartına dəyişiklik (2009-cu ilin noyabr ayında dərc edilmişdir və 1 yanvar 2011-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). 24 sayılı BMS 2009-cu ildə yenidən nəzərdən keçirilmiş və nəticədə: (a) əlaqəli tərəf anlayışı sadələşdirilmiş, onun mənası dəqiqləşdirilmiş və uyğunsuzluqlar aradan qaldırılmışdır və (b) dövlət müəssisələr barədə açıqlamaların təqdim edilməsi ilə bağlı tələblər qismən azad edilmişdir. Bu Standartın yenidən nəzərdən keçirilməsi nəticəsində Bank həmçinin, cari ildən etibarən əlaqəli tərəflərindən malların və ya xidmətlərin alınması və ya onlara satılması ilə bağlı müqavilə üzrə öhdəlikləri açıqlayır.

Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarının təkmilləşdirilməsi (2010-cu ilin may ayında dərc edilmişdir və 1 yanvar 2011-ci il tarixindən qüvvəyə minir). Təkmilləşdirmələr aşağıdakı standartlara və onlara dair şərhlərə edilmiş əsaslı dəyişikliklər və izahatlardan ibarətdir: yenidən işlənmiş 1 sayılı BMHS-ə uyğun olaraq: (i) əvvəlki mühasibat qaydalarına uyğun olaraq hesablanmış balans dəyəri əsas vəsaitlər və qeyri-maddi aktivlər üzrə hər bir maddənin şərti hesablanmış dəyəri kimi istifadə edilə bilər (əgər həmin maddə əmsalların tənzimlənməsi tələbi ilə üzvləşən əməliyyatlarda istifadə edilmişdirsə) (ii) müəyyən hadisənin nəticəsində yaranmış yenidən qiymətləndirmə BMHS-ə uyğun hazırlanmış ilk maliyyə hesabatlarının əhatə etdiyi dövr ərzində baş verməsindən asılı olmayaraq, əsas vəsaitlərin şərti hesablanmış dəyəri kimi istifadə oluna bilər və (iii) BMHS-ni ilk dəfə tətbiq edən müəssisələr BMHS-ə uyğun birinci aralıq hesabatı ilə BMHS-ə uyğun birinci maliyyə hesabatları arasındakı müddət ərzində öz uçot siyasətinə və 1 sayılı BMHS-də nəzərdə tutulan istisnalara dəyişiklik edərsə, həmin dəyişiklikləri izah etməlidir; yenidən işlənmiş 3 sayılı BMHS-ə uyğun olaraq (i) mövcud iştirak paylarını əks etdirməyən və müəssisənin likvidasiyası halında xalis aktivlərdə proporsional həcmdə pay əldə etmək hüququ verməyən nəzarət olunmayan iştirak payı ədalətli dəyərle qiymətləndirilməlidir (BMHS-də başqa qiymətləndirmə üsulu nəzərdə tutulmadığı halda), (ii) müəssisələrin birləşməsi nəticəsində dəyişdirilməmiş və ya könüllü şəkildə dəyişdirilmiş səhm əsasında ödəniş şərtlərinə dair tövsiyələrin verilməsi və (iii) yenidən işlənmiş 3 sayılı BMHS-nin (2008-ci ilin yanvar ayında dərc edilmişdir) qüvvəyə mindiyi tarixdən əvvəl baş vermiş müəssisələrin birləşməsi nəticəsində yaranan şərti ödənişlərin 3 sayılı BMHS-nin əvvəlki versiyasının tələblərinə uyğun olaraq nəzərə alınması göstərilmişdir; yenidən işlənmiş 7 sayılı BMHS məlumatların açıqlanması sahəsində bəzi tələbləri dəqiqləşdirir, o cümlədən (i) maliyyə risklərinin xarakteri və səviyyəsi barədə məlumatın keyfiyyət və kəmiyyət açıqlamalarının qarşılıqlı əlaqəsinə xüsusi diqqət yetirilir (ii) şərtlərinə yenidən baxılmış və əks təqdirdə vaxtı keçmiş və ya dəyərsizləşmiş maliyyə aktivlərinin balans dəyərinin açıqlanması tələb olunmur (iii) girov təminatının ədalətli dəyəri ilə bağlı məlumatların açıqlanması tələbi onun maddi təsirinin açıqlanmasına dair daha ümumi tələb ilə əvəzlənmişdir; (iv) müəssisənin hesabat dövrü ərzində əldə edilmiş məbləği yox, hesabat tarixinə istifadə hüququndan məhrum edilmiş girov təminatının məbləğini açıqlaması aydınlaşdırılır; yenidən işlənmiş 1 sayılı BMS kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabatın təqdim edilməsi və məzmunu ilə bağlı tələbləri əks etdirir; yenidən işlənmiş 27 sayılı BMS (2008-ci ilin yanvar ayında edilmiş dəyişiklikləri nəzərə alaraq) bu standartda edilmiş dəyişikliklər nəticəsində BMS 27, BMS 28 və BMS 31 standartlarında yaranan dəyişikliklər ilə bağlı keçid qaydalarını aydınlaşdırır; yenidən işlənmiş 34 sayılı BMS-də yığcam aralıq maliyyə hesabatlarında açıqlanmalı olan əhəmiyyətli hadisələr və əməliyyatlara dair əlavə nümunələr, o cümlədən ədalətli dəyərle qiymətləndirmə iyerarxiyasının səviyyələri arasında yerdəyişmələr, maliyyə aktivlərinin təsnifatındakı dəyişikliklər və ya müəssisənin maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərinə təsir göstərən fəaliyyət şəraiti və iqtisadi vəziyyətdəki dəyişikliklər əks etdirilir; və yenidən işlənmiş 13 sayılı BMHŞK mükafatlandırma ilə bağlı ödənişlərin ədalətli dəyərinin qiymətləndirilməsi üsulunu müəyyənləşdirir. Yuxarıda qeyd edilən dəyişikliklər əlavə və ya yenidən işlənmiş açıqlamalar ilə nəticələnsə də, hazırkı maliyyə hesabatlarındakı əməliyyatların və qalıqların qiymətləndirilməsinə və tanınmasına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərməmişdir. BMHS 7-yə edilmiş dəyişikliklərə əsasən açıqlanması tələb olunan təminatın maliyyə təsiri hazırkı maliyyə hesabatlarında təminatın dəyərini aşağıdakı aktivlər üçün ayrıca olaraq açıqlamaqla göstərilir: (i) girov təminatı və kreditin keyfiyyətini yaxşılaşdıran digər tədbirləri aktivin balans dəyərinə bərabər və ya ondan artıq olan aktivlər ("dəyərdən artıq təmin edilmiş aktivlər") və (ii) girov təminatı və kreditin keyfiyyətini yaxşılaşdıran digər tədbirləri aktivin balans dəyərinə az olan aktivlər ("kifayət qədər təmin edilməmiş aktivlər").

5 Yeni və ya Yenidən İşlənmiş Standartların və Onlara Dair Şərhlərin Tətbiqi (davamı)

Cari dövr üçün məcburi xarakter daşıyan yenidən işlənmiş digər standartlar və onlara dair şərhlər. BMHŞK 19 "Maliyyə öhdəliklərinin pay alətləri ilə ödənilməsi", BMS 32-yə dəyişiklik "Səhm emissiyalarının təsnifləşdirilməsi", BMS 19 "Müəyyən edilmiş ödənişlərdən ibarət pensiya planı çərçivəsində aktivin dəyəri üzrə məhdudiyyət, minimal maliyyələşdirmə tələbləri və onların qarşılıqlı əlaqəsi" standartı ilə bağlı BMHŞK 14 "Minimal maliyyələşdirmə tələbləri həcmində qabaqcadan ödənişlər" şərhinə izahat və BMHS 1 "BMHS-in ilk dəfə qəbul edilməsi" standartına dəyişiklik hazırkı maliyyə hesabatlarına təsir göstərməmişdir.

6 Yeni Uçot Qaydaları

Bankın 1 yanvar 2012-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün məcburi xarakter daşıyan və ya Bank tərəfindən vaxtından əvvəl tətbiq edilməyən bəzi yeni standartlar və onlara dair şərhlər dərc olunmuşdur.

9 sayılı BMHS, "Maliyyə Alətləri Hissə 1: Təsnifləşdirmə və Qiymətləndirmə". 2009-cu ilin noyabr ayında dərc edilmiş BMHS 9 39 sayılı BMS-də maliyyə aktivlərinin təsnifləşdirilməsi və qiymətləndirilməsi bölmələrini əvəz edir. Onun əsas fərqləri aşağıda göstərilir. 2010-cu ilin oktyabr ayında BMHS 9 yenidən işlənmişdir. Yenidən işlənmiş BMHS 9 maliyyə öhdəliklərinin təsnifləşdirilməsini və qiymətləndirilməsini əhatə edir. Bu Standartın əsas fərqləri aşağıda göstərilir:

- Maliyyə aktivləri iki qiymətləndirmə kateqoriyasında təsnifləşdirilməlidir: ilkin qiymətləndirmədən sonra ədalətli dəyərle qiymətləndirilən aktivlər və ilkin qiymətləndirmədən sonra amortizasiya edilmiş dəyərle qiymətləndirilən aktivlər. Təsnifləşdirmə ilə bağlı qərar ilkin uçot zamanı qəbul edilməlidir. Təsnifləşdirmə, müəssisənin maliyyə alətlərinin idarə edilməsi üzrə biznes modeldən və alət üzrə nağd pul axınlarının xüsusiyyətindən asılıdır.
- Maliyyə aləti yalnız borc aləti olduqda ilkin qiymətləndirmədən sonra amortizasiya edilmiş dəyərle qiymətləndirilir. Eyni zamanda bu aktiv aşağıdakı tələblərə cavab verməlidir: (i) müəssisənin biznes modelinin məqsədi aktiv saxlamaq yolu ilə onun yaratdığı nağd pul axınlarını əldə etməkdən ibarətdir və (ii) aktivin yaratdığı nağd pul axınları yalnız əsas məbləği və faiz ödənişlərini əks etdirir (yəni, maliyyə aləti yalnız "kreditin ön sadə xüsusiyyətlərinə" malikdir). Bütün digər borc alətləri mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərle qiymətləndirilməlidir.
- Bütün pay alətləri ilkin qiymətləndirmədən sonra ədalətli dəyərle qiymətləndirilməlidir. Satış üçün nəzərdə tutulan pay alətləri mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərle qiymətləndirilməli və əks etdirilməlidir. Bütün digər pay qoyuluşları ilə bağlı ədalətli dəyərle yenidən qiymətləndirmə üzrə realizasiya edilməmiş və realizasiya edilmiş gəlir və zərərlərin mənfəət və ya zərər kimi deyil, sair məcmu gəlirlər kateqoriyasında uçota alınması üçün ilkin uçot zamanı yekun seçim edilə bilər. Ədalətli dəyərle yenidən qiymətləndirmə üzrə gəlir və xərclər mənfəət və ya zərəre aid edilmir. Bu seçim hər bir maliyyə aləti üçün fərdi qaydada tətbiq edilə bilər. Dividendlər, investisiya üzrə gəlirləri əks etdirdiyinə görə mənfəət və ya zərər hesabında göstərilməlidir.
- Maliyyə öhdəliklərinin təsnifləşdirilməsi və qiymətləndirilməsi ilə bağlı BMS 39-un əksər tələbləri dəyişdirilmədən 9 sayılı BMHS-ə köçürülmüşdür. Əsas dəyişiklik mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərde qeydə alınan maliyyə öhdəlikləri kateqoriyasına aid edilmiş daxili kredit riski üzrə dəyişikliklərin effektiv mütəəssisələr tərəfindən sair məcmu gəlirlərin tərkibində açıqlanması tələbindən ibarətdir.

BMHS 9 1 yanvar 2013-cü il tarixindən məcburi şəkildə tətbiq edilir, lakin həmin standartın bu tarixdən əvvəl tətbiqinə icazə verilir.

BMHS 10 "Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları" (2011-ci ilin may ayında dərc edilmişdir və 1 yanvar 2013-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir) BMS 27 "Konsolidasiya edilmiş və fərdi maliyyə hesabatları" və Şərhlər üzrə Daimi Komitə (SIC)-12 "Xüsusi təyinatlı müəssisələrin konsolidasiyası" adlı sənədləri əvəz edir. BMHS 10 bütün müəssisələrə eyni meyar tətbiq edilməklə nəzarət anlayışını dəyişir. Bu anlayış praktiki tətbiq üzrə ətraflı təlimat ilə dəstəklənir.

6 Yeni Uçot Qaydaları (davamı)

BMHS 11 "Birgə sazişlər" (2011-ci ilin may ayında dərc edilmişdir və 1 yanvar 2013-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir) BMS 31 "Birgə fəaliyyətdə iştirak payı" və Şərhlər üzrə Daimi Komitə (SIC)-13 "Birgə nəzarət olunan müəssisələr – iştirakçılar tərəfindən qeyri-monetar qoyuluşlar" adlı sənədləri əvəz edir. Anlayışlardakı dəyişikliklər nəticəsində birgə fəaliyyətin "növləri" ikiye qədər azalmışdır: birgə əməliyyatlar və birgə müəssisələr. Birgə müəssisələr üçün əvvəllər mövcud olan proporsional konsolidasiya metodu ilə uçot imkanı ləğv edilmişdir. Birgə müəssisələrin iştirakçıları iştirak payı metodunu tətbiq etmək məcburiyyətindədirlər.

BMHS 12 "Digər müəssisələrdə iştirak payı haqqında məlumatın açıqlanması" (2011-ci ilin may ayında dərc edilmişdir və 1 yanvar 2013-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir) törəmə müəssisələrdə, assosiasiya edilmiş müəssisələrdə, birgə müəssisələrdə və ya konsolidasiya edilməmiş strukturlaşdırılmış müəssisələrə tətbiq edilir. Bu standart hazırda BMS 28 "Assosiasiya olunmuş müəssisələrə investisiya qoyuluşu" standartında nəzərdə tutulan məlumatların açıqlanması üzrə tələbləri əvəz edir. BMHS 12 törəmə və assosiasiya olunmuş müəssisələrdə, birgə sazişlərdə və konsolidasiya edilməmiş strukturlaşdırılmış müəssisələrdəki iştirak paylarının xarakteri, riskləri və maliyyə nəticələrini qiymətləndirməkdə istifadəçilərə köməklik göstərən məlumatların açıqlanmasını tələb edir. Yeni standartın tələblərinə uyğun olmaq üçün müəssisələr aşağıdakıları açıqlamalıdır: müəssisənin digər müəssisə üzərində nəzarəti, birgə nəzarəti və ya əhəmiyyətli təsirini müəyyən edərkən əhəmiyyətli mülahizələr və fərziyyələr, qrupun fəaliyyətində və pul vəsaitlərinin hərəkətində nəzarət olunmayan iştirak payı haqqında ətraflı açıqlamalar, əhəmiyyətli dərəcədə nəzarət olunmayan iştirak payına malik olan törəmə müəssisələr haqqında ümumiləşdirilmiş məlumat və konsolidasiya edilməmiş strukturlaşdırılmış müəssisələr haqqında ətraflı məlumat açıqlamaları.

BMHS 13 "Ədalətli dəyərle qiymətləndirmə" (2011-ci ilin may ayında dərc edilmişdir və 1 yanvar 2013-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir) BMHS-lər üzrə ədalətli dəyər haqqında yeni anlayışı, məlumat açıqlamalarını və ədalətli dəyərin qiymətləndirilməsi üzrə vahid mənbələri tələb etməklə ədalətli dəyər haqqında məlumat açıqlamalarının düzgünlüyünün və keyfiyyətinin təkmilləşdirilməsini nəzərdə tutur.

BMS 27 Fərdi maliyyə hesabatları, (2011-ci ilin may ayında yenidən işlənmişdir və 1 yanvar 2013-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). Bu standart dəyişdirilmişdir və indi onun məqsədi fərdi maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında törəmə, birgə və ya assosiasiya olunmuş müəssisələrdə investisiyaların uçotu və məlumatların açıqlanması ilə bağlı tələbləri müəyyən etməkdən ibarətdir. Nəzarət və konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə təlimat BMHS 10 "Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Hesabatları" ilə əvəz olunmuşdur.

BMS 28 Assosiasiya olunmuş və birgə müəssisələrə investisiyalar, (2011-ci ilin may ayında yenidən işlənmişdir və 1 yanvar 2013-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). BMHS 28-ə edilmiş bu dəyişiklik Beynəlxalq Mühəsibat Uçotu Standartları Şurası (BMUSŞ) tərəfindən birgə müəssisələrin fəaliyyətinin uçotu üzrə layihənin icrası nəticəsində işlənib hazırlanmışdır. Həmin layihənin müzakirəsi zamanı BMUSŞ pay iştirakı metodu ilə birgə müəssisələrin fəaliyyətinin BMS 28-ə uyğun olaraq uçota alınması barədə qərar qəbul etmişdir. Belə ki, bu metod həm birgə müəssisələrə, həm də assosiasiya olunmuş müəssisələrə tətbiq edilir. Yuxarıda qeyd olunan məsələdən başqa, digər məsələlər ilə bağlı təlimatda hər hansı dəyişiklik edilməyib.

Məlumatların açıqlanması – Maliyyə aktivlərinin ötürülməsi – BMHS 7-yə Dəyişiklik (2010-cu ilin oktyabr ayında dərc edilmişdir və 1 iyul 2011-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). Bu dəyişiklik maliyyə aktivlərinin ötürülməsi zamanı yaranan riskin həcminə dair məlumatların əlavə açıqlanmasını tələb edir. Həmin dəyişiklik şirkətin balansında olan qarşı tərəfə ötürülmüş maliyyə aktivlərinin növləri üzrə aşağıdakı məlumatların açıqlanması tələbini əhatə edir: aktivlə bağlı risk və faydaların xarakteri, dəyəri və təsviri. Eyni zamanda istifadəçiyə aktivlə bağlı maliyyə öhdəliyinin həcmi, eləcə də maliyyə aktivləri və onunla bağlı maliyyə öhdəliyi arasında qarşılıqlı əlaqəni anlamaq imkanı yaradan məlumatların açıqlanması zəruridir. Aktivin uçotu dayandırıldıqda, lakin şirkətin hələ də müəyyən risklərə məruz qaldığı və ötürülmüş aktivlə bağlı müəyyən faydalar əldə etmək iqtidarında olduğu təqdirdə, belə riskin həcmi istifadəçiyə aydın olması üçün əlavə məlumatların açıqlanması tələb olunur.

6 Yeni Uçot Qaydaları (davamı)

BMS 1 "Maliyyə hesabatlarının təqdimatı" Standartına Dəyişiklik (2011-ci ilin iyun ayında dərc edilmişdir və 1 iyul 2012-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir) məcmu mənfəət haqqında hesabatda sair məcmu gəlirlərin qeydə alınması qaydasını dəyişdirmişdir. Bu dəyişikliyə əsasən müəssisələr sair məcmu gəlirlərin tərkibində qeydə alınmış maddələrin gələcəkdə mənfəət və ya zərərə keçirilə bilməsi baxımından iki kateqoriyaya bölməlidirlər. BMS 1-də istifadə edilən hesabatın adı "mənfəət və ya zərər və məcmu mənfəət haqqında hesabat" dəyişdirilmişdir. Bank yenidən işlənmiş standartın maliyyə hesabatlarının təqdimatına dəyişiklik edəcəyini hesab edir, lakin bu, əməliyyatların və ya qalıqların qiymətləndirilməsinə təsir göstərməyəcəkdir.

Dəyişdirilmiş BMS 19 "İşçilərə ödənişlər" Standartı (2011-ci ilin iyun ayında dərc edilmişdir və 1 yanvar 2013-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir) müəyyən edilmiş ödənişlər və əmək müqaviləsinə xitam verilməsi ilə bağlı müavinətlərdən ibarət pensiya planı üzrə xərclərin tanınmasına və qiymətləndirilməsinə, eləcə də işçilərə bütün ödənişlərlə bağlı məlumatların açıqlanması qaydasına əhəmiyyətli dəyişikliklər edir. Bu Standart müəyyən edilmiş ödənişlərdən ibarət pensiya planı üzrə xalis öhdəliklərdəki (aktivlərdəki) bütün dəyişikliklərin onların yarandığı zaman aşağıdakı kimi tanınmasını tələb edir: (i) xidmət haqqı və xalis faiz gəliri mənfəət və ya zərərdə (ii) yenidən qiymətləndirmə isə sair məcmu gəlirlərdə tanınır.

"Açıqlama – Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin qarşılıqlı əvəzləşdirilməsi" – 7 sayılı BMHS-ə dəyişiklik (2011-ci ilin dekabr ayında dərc edilmişdir və 1 yanvar 2013-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). Bu dəyişiklik müəssisənin maliyyə hesabatlarının istifadəçilərinə əvəzləşdirmə hüququ daxil olmaqla, əvəzləşdirmə haqqında razılaşmaların təsirini və ya potensial təsirini qiymətləndirmək imkanı yaradan açıqlamalar tələb edir.

Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin qarşılıqlı əvəzləşdirilməsi – 32 sayılı BMS-ə dəyişiklik (2011-ci ilin dekabr ayında dərc edilmişdir və 1 yanvar 2014-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). Bu dəyişiklik bəzi əvəzləşdirmə meyarlarının tətbiq edilməsi zamanı müəyyən edilmiş uyğunsuzluqların aradan qaldırılması üçün 32 sayılı BMS-in tətbiqi üzrə təlimatı əlavə edir. Buraya "əvəzləşdirmə üçün hazırda qanunvericiliklə müəyyən edilmiş hüquqa malikdir" anlayışının izahı və netto əsasda hesablaşma aparılan bəzi sistemlərin xalis əsasda hesablaşma aparılan sistemlərə ekvivalent hesab edilməsi daxildir.

Yenidən işlənmiş digər standartlar və onlara dair şərhlər: Yüksək hiperinflasiyaya aid olan və müəyyən icbari və könüllü istisnalar üzrə müəyyən edilmiş tarixlərə istinadları aradan qaldıran BMHS 1 "BMHS-in ilk dəfə qəbul edilməsi" standartına dəyişiklik hazırkı maliyyə hesabatlarına təsir göstərməyəcək. Ədalətli dəyərlə uçota alınan investisiya mülkiyyətinin dəyərinin tam olaraq satış hesabına bərpə edilməsi ilə bağlı təkzib edilə bilən ehtimalı irəli sürən BMS 12 "Mənfəət vergisi" standartına dəyişiklik hazırkı maliyyə hesabatlarına təsir göstərməyəcək. BMHŞK 20 "Həsilat mərhələsində açıq işlənmə zamanı əməl məsrəfləri" əməl işləri nəticəsində yaranan mənfəətin nə vaxt və necə uçota alınması məsələsini nəzərdən keçirir.

Yuxarıda başqa cür nəzərdə tutulmadığı hallarda, yeni standartlar və şərhlərin Bankın maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsiri gözlənilmir.

7 Pul Vəsaitləri və Onların Ekvivalentləri

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	31 dekabr 2011	31 dekabr 2010
Nağd pul	16,201	20,935
Mərkəzi Bankdakı qalıqlar (məcburi ehtiyat depozitlərindən başqa)	1,353	28,001
Mərkəzi Bankda saxlanılan məcburi ehtiyatlar	6,253	371
Digər banklardakı müxbir hesablar və overnayt depozitlər:		
- Digər ölkələrdə	12,279	5,329
- Azərbaycan Respublikasında	2,582	3,540
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	38,668	58,176

7 Pul Vəsaitləri və Onların Ekvivalentləri (davamı)

Mərkəzi Bankda saxlanılan məcburi ehtiyatların 2010-cu ilə müqayisədə artması müştəri hesablarındakı qalıqların 2011-ci ildə çoxalması və 2011-ci ildə Mərkəzi Bank tərəfindən məcburi ehtiyat məbləğinin müəyyən edilməsi qaydalarında dəyişikliklərin edilməsi ilə əlaqədardır. 31 dekabr 2010-cu il tarixinə məcburi ehtiyat məbləği bütün valyutalarda müştəri hesabları və borc götürülmüş vəsaitlərin hesabat ayı üzrə ortalama qalıqlarının 0.5%-i həcmində müəyyən edilmişdir. 31 dekabr 2011-ci il tarixinə məcburi ehtiyat məbləği milli valyutada müştəri hesabları və borc götürülmüş vəsaitlərin hesabat dövrü üzrə ortalama qalıqlarının 2%-i və xarici valyutada müştəri hesabları və borc götürülmüş vəsaitlərin hesabat ayı üzrə ortalama qalıqlarının 3%-i həcmində müəyyən edilmişdir.

31 dekabr 2011-ci il tarixinə pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin kredit keyfiyyətinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	Mərkəzi Bankdakı qalıqlar	Müxbir hesablar və overnayt depozitlər	Cəmi
<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>			
<i>Vaxtı keçməmiş və dəyersizləşməmiş</i>			
- Azərbaycan Hökuməti	1,353	-	1,353
- Reytingli Azərbaycan bankları:			
B2 sabit proqnoz (Moody's)	-	56	56
B sabit proqnoz (Fitch)	-	14	14
Ba2 mənfə proqnoz (Moody's)	-	26	26
B mənfə proqnoz (Fitch)	-	22	22
- Reytingsiz digər Azərbaycan bankları	-	2,464	2,464
- İƏİT-yə üzv ölkələrin bankları	-	11,496	11,496
- İƏİT-yə üzv olmayan ölkələrin bankları	-	783	783
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri, nağd pul çıxılmaqla	1,353	14,861	16,214

Beynəlxalq reyting agentlikləri Azərbaycan Respublikasına təyin etdikləri BBB-/Positive (18 may 2011 – Fitch Ratings), Ba2/Positive (9 mart 2011 – Moody's Investors' Service) və BB+/Positive/B (9 noyabr 2011 – Standard&Poor's) reytingləri təsdiqləmişdir.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin faiz dərəcələri üzrə təhlili 27 sayılı Qeyddə göstərilir.

31 dekabr 2010-cu il tarixinə pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin kredit keyfiyyətinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	Mərkəzi Bankdakı qalıqlar	Müxbir hesablar və overnayt depozitlər	Cəmi
<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>			
<i>Vaxtı keçməmiş və dəyersizləşməmiş</i>			
- Azərbaycan Hökuməti	28,001	-	28,001
- Reytingli Azərbaycan bankları:			
B2 sabit proqnoz (Moody's)	-	143	143
B sabit proqnoz (Fitch)	-	12	12
Ba2 mənfə proqnoz (Moody's)	-	1	1
B mənfə proqnoz (Fitch)	-	11	11
- Reytingsiz digər Azərbaycan bankları	-	3,373	3,373
- İƏİT-yə üzv ölkələrin banklarında	-	4,999	4,999
- İƏİT-yə üzv olmayan ölkələrin banklarında	-	330	330
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri, nağd pul çıxılmaqla	28,001	8,869	36,870

8 Digər Banklardan Alınacaq Vəsaitlər

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	31 dekabr 2011	31 dekabr 2010
Banklardakı qısamüddətli yerləşdirmələr	2,364	7,023
Cəmi digər banklardan alınacaq vəsaitlər	2,364	7,023

24 dekabr 2011-ci il tarixində Bank ilə AccessBank Tanzania LTD arasında 23 aprel 2012-ci il tarixində ödənilmək şərtlə bazar faiz dərəcəsinə uyğun faiz dərəcəsi ilə 3,000 min ABŞ dolları məbləğində depozit müqaviləsi imzalanmışdır. 31 dekabr 2011-ci il tarixinə həmin depozit üzrə qalıq 3,000 min ABŞ dolları və ya 2,359 min AZN təşkil etmişdir.

12 noyabr 2010-cu il tarixində Bank ilə reytingli yerli bank arasında 12 may 2011-ci il tarixində ödənilmək şərtlə bazar faiz dərəcəsinə uyğun faiz dərəcəsi ilə 3,000 min AZN məbləğində depozit müqaviləsi imzalanmışdır. 31 dekabr 2010-cu il tarixinə həmin depozit üzrə qalıq 3,023 min AZN təşkil etmişdir.

23 dekabr 2010-cu il tarixində Bank ilə reytingli yerli bank arasında 1 iyul 2011-ci il tarixində ödənilmək şərtlə bazar faiz dərəcəsinə uyğun faiz dərəcəsi ilə 4,000 min AZN məbləğində depozit müqaviləsi imzalanmışdır. 31 dekabr 2010-cu il tarixinə həmin depozit üzrə qalıq 4,000 min AZN təşkil etmişdir.

31 dekabr 2010-cu il tarixinə qüvvədə olan hər iki depozit 2011-ci il ərzində bağlanmışdır.

31 dekabr 2011-ci il tarixinə digər banklardan alınacaq vəsaitlərin kredit keyfiyyətinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	Digər banklardakı qısamüddətli yerləşdirmələr
<i>Vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş</i> - Reytingsiz banklar:	2,364
Cəmi digər banklardan alınacaq vəsaitlər	2,364

Bankın rəhbərliyi digər banklardan alınacaq vəsaitlərin dəyərsizləşməsinə dair obyektiv dəlil müəyyən etmədiyinə görə 31 dekabr 2011-ci və 31 dekabr 2010-cu il tarixlərinə dəyərsizləşmə üzrə hər hansı ehtiyat qeydə alınmamışdır.

Digər banklardan alınacaq vəsaitlər təminatlıdır. 31 dekabr 2010-cu il il tarixinə digər banklardan alınacaq vəsaitlərin kredit keyfiyyətinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	Digər banklardakı qısamüddətli yerləşdirmələr
<i>Vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş</i> - Reytingli Azərbaycan bankları: B- sabit proqnoz (Fitch)	7,023
Cəmi digər banklardan alınacaq vəsaitlər	7,023

Digər banklardan alınacaq vəsaitlərin faiz dərəcələri üzrə təhlili 27 sayılı Qeyddə göstərilir. Digər banklardan alınacaq vəsaitlərin hər bir kateqoriyasının təxmin edilən ədalətli dəyəri haqqında məlumat üçün 30 sayılı Qeydə baxın. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar haqqında məlumat 32 sayılı Qeyddə açıqlanır.

9 Müştərilərə Verilmiş Kreditlər və Avanslar

	31 dekabr 2011	31 dekabr 2010
<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>		
Mikro kreditlər (16,000 AZN-ə qədər)	145,236	142,718
Kiçik və orta müəssisələrə verilmiş kreditlər ("KOS kreditləri" – 16,000 AZN-dən çox)	122,704	108,477
Peşəkar şəxslərə verilmiş parakəndə kreditlər	25,229	17,275
İşçilərə verilmiş kreditlər	6,347	5,350
Çıxışın: Kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat	(7,816)	(7,635)
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	291,700	266,185

2011-ci il ərzində kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatın hərəkəti aşağıdakı kimidir:

	Mikro kreditlər	KOS kreditləri	Peşəkar şəxslərə verilmiş parakəndə kreditlər	İşçilərə verilmiş kreditlər	Cəmi
<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>					
1 yanvar 2011-ci il tarixinə dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat	3,977	3,115	435	108	7,635
İl ərzində ehtiyatın yaradılması	720	564	79	20	1,383
İl ərzində ümitsiz borclar kimi silinmiş məbləğlər	(1,011)	(473)	(56)	-	(1,540)
Əvvəlki dövrlərdə silinmiş kreditlərin qaytarılması	95	236	7	-	338
31 dekabr 2011-ci il tarixinə dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat	3,781	3,442	465	128	7,816

2010-cu il ərzində kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatın hərəkəti aşağıdakı kimidir:

	Mikro kreditlər	KOS kreditləri	Peşəkar şəxslərə verilmiş parakəndə kreditlər	İşçilərə verilmiş kreditlər	Cəmi
<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>					
1 yanvar 2010-cu il tarixinə dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat	2,918	3,250	330	96	6,594
İl ərzində ehtiyatın yaradılması	1,318	590	147	12	2,067
İl ərzində ümitsiz borclar kimi silinmiş məbləğlər	(280)	(1,048)	(47)	-	(1,375)
Əvvəlki dövrlərdə silinmiş kreditlərin qaytarılması	21	323	5	-	349
31 dekabr 2010-cu il tarixinə dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat	3,977	3,115	435	108	7,635

9 Müşərilərə Verilmiş Kreditlər və Avanslar (davamı)

Kredit portfelinin iqtisadi sektorlar üzrə bölgüsü aşağıdakı kimidir:

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	31 dekabr 2011		31 dekabr 2010	
	Məbləğ	%	Məbləğ	%
Ticarət	152,932	51.1	146,339	53.4
Xidmət	52,142	17.4	44,054	16.1
Kənd təsərrüfatı	40,070	13.4	37,124	13.6
İstehlak	31,635	10.6	22,707	8.3
İstehsal	17,005	5.7	16,882	6.2
Nəqliyyat	5,732	1.8	6,714	2.4
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar (ehtiyat ayırmalarından əvvəl)	299,516	100	273,820	100

31 dekabr 2011-ci il tarixinə Bankın kredit portfelində hər birinin ümumi kredit qalığı 500 min AZN-dən yuxarı olan 14 borcalanı (31 dekabr 2010: 14 borcalan) olmuşdur. Həmin kreditlərin cəmi 12,339 min AZN (31 dekabr 2010: 10,672 min AZN) və ya ümumi kredit portfelinin 4.1%-ni (31 dekabr 2010: 3.9%) təşkil edir. Bank əsasən kənd təsərrüfatı, mikro və kiçik biznes sahəsində fəaliyyət göstərən sahibkarlara kreditlər verir. 31 dekabr 2011-ci il tarixinə bir borcalana verilmiş kreditlərin maksimum məbləği yerli şirkətə verilmiş 1,544 min AZN (31 dekabr 2010: 1,099 min AZN) məbləğində kreditin qalığını əks etdirir.

31 dekabr 2011-ci il tarixinə girov təminatı haqqında məlumat aşağıda göstərilir:

	Mikro kreditlər	KOS kreditləri	Peşəkar şəxslərə verilmiş parakəndə kreditlər	İşçilərə verilmiş kreditlər	Cəmi
<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>					
Təminatı olmayan kreditlər	-	-	16,979	687	17,666
Girovla təmin edilmiş kreditlər:					
- daşınmaz əmlak	12,798	102,287	872	5,579	121,536
- nəqliyyat vasitələri	1,684	1,207	634	24	3,549
- mal-material ehtiyatları və avadanlıq	130,655	17,787	5,041	18	153,501
- sair aktivlər	99	1,423	1,703	39	3,264
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	145,236	122,704	25,229	6,347	299,516

31 dekabr 2010-cu il tarixinə girov təminatı haqqında məlumat aşağıda göstərilir:

	Mikro kreditlər	KOS kreditləri	Peşəkar şəxslərə verilmiş parakəndə kreditlər	İşçilərə verilmiş kreditlər	Cəmi
<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>					
Təminatı olmayan kreditlər	-	-	8,568	707	9,275
Girovla təmin edilmiş kreditlər:					
- daşınmaz əmlak	10,856	92,372	68	4,564	107,860
- nəqliyyat vasitələri	1,492	690	723	10	2,915
- mal-material ehtiyatları və avadanlıq	130,303	14,637	7,190	10	152,140
- sair aktivlər	67	778	726	59	1,630
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	142,718	108,477	17,275	5,350	273,820

9 Müşərilərə Verilmiş Kreditlər və Avanslar (davamı)

Girov qoyulmuş sair aktivlərə əsasən mebel, avadanlıqlar və qızıl daxildir. Yuxarıda qeyd olunan məlumatda kreditin girov qoyulmuş aktivlər üzrə balans dəyəri göstərilir.

31 dekabr 2011-ci il tarixinə kreditlərin keyfiyyətinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	Mikro kreditlər	KOS kreditləri	Peşəkar şəxslərə verilmiş pərakəndə kreditlər	İşçilərə verilmiş kreditlər	Cəmi
<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>					
Cəmi cari və dəyersizləşməmiş	143,430	120,231	25,144	6,343	295,148
<i>Vaxtı keçmiş, lakin dəyersizləşməmiş</i>					
- ödənişin 7 gündən az gecikdirilməsi və/və ya restrukturizasiya olunmuş kreditlər	344	1,602	4	-	1,950
Cəmi vaxtı keçmiş, lakin dəyersizləşməmiş	344	1,602	4	-	1,950
<i>Fərdi şəkildə dəyersizləşmiş kreditlər (ümumi məbləğ)</i>					
- ödənişin 8 gündən 30 günədək gecikdirilməsi və/və ya restrukturizasiya olunmuş kreditlər	67	54	11	-	132
- ödənişin 30 gündən 90 günədək gecikdirilməsi və/və ya restrukturizasiya olunmuş kreditlər	135	96	22	-	253
- ödənişin 90 gündən artıq gecikdirilməsi və/və ya restrukturizasiya olunmuş kreditlər	1,260	721	48	4	2,033
Cəmi fərdi şəkildə dəyersizləşmiş kreditlər (ümumi məbləğ)	1,462	871	81	4	2,418
Kreditlərin ümumi balans dəyəri	145,236	122,704	25,229	6,347	299,516
Dəyersizləşmə üzrə ehtiyat çıxılmaqla	(3,781)	(3,442)	(465)	(128)	(7,816)
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	141,455	119,262	24,764	6,219	291,700

9 Müştərilərə Verilmiş Kreditlər və Avanslar (davamı)

31 dekabr 2010-cu il tarixinə kreditlərin keyfiyyətinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	Mikro kreditlər	KOS kreditləri	Peşəkar şəxslərə verilmiş pərakəndə kreditlər	İşçilərə verilmiş kreditlər	Cəmi
<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>					
Cəmi cari və dəyersizləşməmiş	140,414	106,506	17,160	5,344	269,424
<i>Vaxtı keçmiş, lakin dəyersizləşməmiş</i>					
- ödənişin 7 gündən az gecikdirilməsi və/və ya restrukturizasiya olunmuş kreditlər	571	806	8	-	1,385
Cəmi vaxtı keçmiş, lakin dəyersizləşməmiş	571	806	8	-	1,385
<i>Fərdi şəkildə dəyersizləşmiş kreditlər (ümumi məbləğ)</i>					
- ödənişin 8 gündən 30 günədək gecikdirilməsi və/və ya restrukturizasiya olunmuş kreditlər	582	157	52	-	791
- ödənişin 30 gündən 90 günədək gecikdirilməsi və/və ya restrukturizasiya olunmuş kreditlər	194	195	15	-	404
- ödənişin 90 gündən artıq gecikdirilməsi və/və ya restrukturizasiya olunmuş kreditlər	957	813	40	6	1,816
Cəmi fərdi şəkildə dəyersizləşmiş kreditlər (ümumi məbləğ)	1,733	1,165	107	6	3,011
Kreditlərin ümumi balans dəyəri	142,718	108,477	17,275	5,350	273,820
Dəyersizləşmə üzrə ehtiyat çıxılmaqla	(3,977)	(3,115)	(435)	(108)	(7,635)
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	138,741	105,362	16,840	5,242	266,185

Vaxtı keçmiş, lakin dəyersizləşməmiş kreditlərə əsasən təminatlı kreditlər daxildir. Təminatın ədalətli dəyəri gecikdirilmiş faiz ödənişləri və əsas məbləğin ödənilməsinə kifayət edir. Vaxtı keçmiş, lakin dəyersizləşməmiş kimi göstərilən məbləğlər kreditin yalnız ayrı-ayrı ödənişlərinin vaxtı keçmiş məbləğini deyil, bu cür kreditlərin bütöv qalığını əks etdirir.

9 Müşərilərə Verilmiş Kreditlər və Avanslar (davamı)

Bank BMS 39, *Maliyyə Aletləri: Tanınması və Qiymətləndirilməsi*, Standartında nəzərdə tutulan portfel üzrə ehtiyatın yaradılması metodologiyasını tətbiq etmiş və baş vermiş, lakin hesabat dövrünün sonuna heç bir fərdi kredit üzrə konkret olaraq müəyyən edilməmiş dəyərsizləşmə zərərləri üçün portfel üzrə ehtiyat yaratmışdır. Bankın siyasəti kreditin dəyərsizləşməsinə dair konkret olaraq obyektiv dəlil müəyyən edilməyə qədər hər bir krediti "cari və dəyərsizləşməmiş" kateqoriyasına təsnifləşdirməkdir. Bu siyasət və portfelin dəyərsizləşməsi metodologiyasının tətbiqi ilə əlaqədar olaraq dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş kreditlərin ümumi məbləğindən artıq ola bilər.

Kreditin dəyərsizləşməsinə müəyyən edərək Bankın nəzərə aldığı əsas amillər onun vaxtı keçmiş statusu və müvafiq girov təminatının (əgər varsa) dəyərini realizasiya etmək imkanındır. Bunun əsasında yuxarıdakı cədvəldə fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş kreditlərin ödəmə müddətləri üzrə təhlili göstərilir.

31 dekabr 2011-ci il tarixinə vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş kreditlər və fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş kreditlər üzrə təminatın ədalətli dəyəri aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	Mikro kreditlər	KOS kreditləri	Peşəkar şəxslərə verilmiş parakəndə kreditlər	Cəmi
<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>				
<i>Vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş kreditlər üzrə təminatın ədalətli dəyəri</i>				
- daşınmaz əmlak	626	4,561	-	5,187
- nəqliyyat vasitələri	10	41	6	57
- mal-material ehtiyatları və	1,758	1,865	12	3,635
<i>Fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş kreditlər üzrə təminatın ədalətli dəyəri</i>				
- daşınmaz əmlak	606	2,125	1	2,732
- nəqliyyat vasitələri	46	-	6	52
- mal-material ehtiyatları və avadanlıq	4,817	1,238	95	6,150
Cəmi	7,863	9,830	120	17,813

31 dekabr 2010-cu il tarixinə vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş kreditlər və fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş kreditlər üzrə təminatın ədalətli dəyəri aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	Mikro kreditlər	KOS kreditləri	Peşəkar şəxslərə verilmiş parakəndə kreditlər	Cəmi
<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>				
<i>Vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş kreditlər üzrə təminatın ədalətli dəyəri</i>				
- daşınmaz əmlak	116	2,897	-	3,013
- mal-material ehtiyatları və	733	799	3	1,535
<i>Fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş kreditlər üzrə təminatın ədalətli dəyəri</i>				
- daşınmaz əmlak	621	3,853	-	4,474
- nəqliyyat vasitələri	47	62	19	128
- mal-material ehtiyatları və avadanlıq	5,295	319	198	5,812
Cəmi	6,812	7,930	220	14,962

Müşərilərə verilmiş kreditlər və avansların hər bir kateqoriyasının təxmin edilən ədalətli dəyəri haqqında məlumat üçün 30 sayılı Qeydə baxın. Müşərilərə verilmiş kreditlər və avansların faiz dərəcəsi üzrə təhlili 27 sayılı Qeyddə göstərilir. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar haqqında məlumat 32 sayılı Qeyddə açıqlanır.

10 Satıla Bilən İnvestisiya Qiymətli Kağızları

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	2011	2010
Mərkəzi Bankın notları	8,000	-
Pay qoyuluşları	40	40
Cəmi qiymətli kağızlar	8,040	40
Korporativ səhmlər	-	-
Cəmi satıla bilən investisiya qiymətli kağızları	8,040	40

31 dekabr 2011-ci il tarixinə Bank Mərkəzi Bank tərəfindən buraxılmış 7,996 min AZN (31 dekabr 2010: sıfır) dəyərində notları əldə etmişdir. Bu qiymətli kağızlar dövriyyədə olan pul kütləsinin tənzimlənməsi üçün Mərkəzi Bank tərəfindən nəzərdə tutulmuş pul-kredit siyasəti vasitəsidir.

11 Ödəniş Tarixinədək Saxlanılan İnvestisiya Qiymətli Kağızları

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	2011	2010
REPO müqavilələrinə əsasən milli valyutada alınmış qiymətli kağızlar	5,004	-
Cəmi ödəniş tarixinədək saxlanılan investisiya qiymətli kağızları	5,004	-

31 dekabr 2011-ci ilin sonuna ödəniş tarixinədək saxlanılan investisiya qiymətli kağızları repo və əks-repo müqavilələrinə əsasən girov qoyulmuş və balans dəyəri 5,004 min AZN olan (31 dekabr 2010: sıfır) qiymətli kağızları əks etdirir. Bu maliyyə aktivləri geri alındıqdan sonra bir gün müddətinə saxlanılan dövlət qiymətli kağızlarıdır. 31 dekabr 2011-ci il tarixinə balans məbləği 2012-ci maliyyə ilinin birinci iş günündə geri alınmışdır. Mərkəzi Bank ilə imzalanmış belə müqavilələrin şərtlərinə uyğun olaraq, bu cür qiymətli kağızlar üzrə gəlir onların müddəti başa çatdıqda yaranır.

AccessBank QSC
31 dekabr 2011-ci il tarixinə Maliyyə Hesabatları Üzrə Qeydlər

12 Əmlak, Avadanlıqlar və Qeyri-Maddi Aktivlər

MİN AZƏRBAYCAN MƏNƏDİRİ

	Kompüter	Məbel və ofis avadanlığı	Nəqliyyat vasitələri	Binalar və icarəyə götürülmüş aktivlərin yaxşılaşdırılması	Cəmi əmlak və avadanlıqlar	Proqram təminatı üzrə lisenziyalar	Cəmi
1 yanvar 2010-cu il tarixinə dəyər							
Yığılmış köhnəmə / amortizasiya	1,441 (755)	3,778 (1,582)	322 (159)	4,838 (760)	10,379 (3,256)	2,548 (554)	12,927 (3,810)
1 yanvar 2010-cu il tarixinə balans dəyəri	686	2,196	163	4,078	7,123	1,994	9,117
Əlavələr							
Silinmələr	626 (61)	1,068 (55)	183	2,252	4,129 (116)	221 (1)	4,350 (117)
Köçürmələr	33	9	-	-	42	(42)	-
Silinmələr üzrə yığılmış köhnəmə/amortizasiya	54	34	-	-	88	1	89
Köhnəmə/amortizasiya ayırmaları (Qeyd 23)	(369)	(898)	(97)	(520)	(1,884)	(558)	(2,442)
31 dekabr 2010-cu il tarixinə balans dəyəri	969	2,354	249	5,810	9,382	1,615	10,997
31 dekabr 2010-cu il tarixinə dəyər							
Yığılmış köhnəmə / amortizasiya	2,039 (1,070)	4,800 (2,446)	505 (256)	7,090 (1,280)	14,434 (5,052)	2,726 (1,111)	17,160 (6,163)
31 dekabr 2010-cu il tarixinə balans dəyəri	969	2,354	249	5,810	9,382	1,615	10,997
Əlavələr							
Silinmələr	854 (114)	955 (36)	45	1,222 (468)	3,076 (618)	3,043 (152)	6,119 (770)
Köçürmələr	-	15	-	(15)	-	-	-
İnvestisiya mülkiyyəti kateqoriyasından yenidən təsnifləşdirmə	-	-	-	21,708	21,708	-	21,708
Əvvəlki dövrlərdə tanınmış dəyersizləşmənin ləğv edilməsi	-	-	-	257	257	-	257
Silinmələr üzrə yığılmış köhnəmə/amortizasiya	110	25	-	467	602	152	754
Köhnəmə/amortizasiya ayırmaları (Qeyd 23)	(473)	(1,013)	(107)	(1,687)	(3,280)	(543)	(3,823)
31 dekabr 2011-ci il tarixinə balans dəyəri	1,346	2,300	187	27,294	31,127	4,115	35,242
31 dekabr 2011-ci il tarixinə dəyər							
Yığılmış köhnəmə / amortizasiya	2,779 (1,433)	5,734 (3,434)	550 (363)	29,794 (2,500)	38,857 (7,730)	5,617 (1,502)	44,474 (9,232)
31 dekabr 2011-ci il tarixinə balans dəyəri	1,346	2,300	187	27,294	31,127	4,115	35,242

12 Əmlak, Avadanlıqlar və Qeyri-Maddi Aktivlər (davamı)

İnvestisiya mülkiyyəti kateqoriyasından yenidən təsnifləşdirmə. 2010-cu maliyyə ilində Bank tərəfindən alınmış və amortizasiya dəyərində "İnvestisiya Mülkiyyəti" kimi təsnifləşdirilmiş bina 2011-ci maliyyə ilində Maliyyə Vəziyyəti haqqında Hesabatda əsas vəsaitlər və qeyri-maddi aktivlər kimi təsnifləşdirilmişdir. Bu təsnifləşdirmə əvvəlki dövrlər üzrə Bankın maliyyə vəziyyətinə, əməliyyat nəticələrinə və səhmdar kapitalına hər hansı təsir göstərməmişdir.

13 Sair Maliyyə Aktivləri

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	31 dekabr 2011	31 dekabr 2010
Plastik kartlarla hesablaşmalar	162	83
Pul köçürmə sistemləri üzrə operatorlarla hesablaşmalar	131	126
Sair	188	318
Cəmi sair maliyyə aktivləri	481	527

31 dekabr 2011-ci il tarixinə sair maliyyə aktivlərinin kredit keyfiyyətinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	Pul köçürmə sistemləri üzrə operatorlarla hesablaşmalar	Plastik kartlarla hesablaşmalar	Sair	Cəmi
<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>				
<i>Vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş</i> - Hesabat dövrü başa çatdıqdan sonra alınmış və ya ödənilmişdir	131	162	188	481
Cəmi vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş	131	162	188	481

31 dekabr 2010-cu il tarixinə sair maliyyə aktivlərinin kredit keyfiyyətinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	Pul köçürmə sistemləri üzrə operatorlarla hesablaşmalar	Plastik kartlarla hesablaşmalar	Sair	Cəmi
<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>				
<i>Vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş</i> - Hesabat dövrü başa çatdıqdan sonra alınmış və ya ödənilmişdir	126	83	318	527
Cəmi vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş	126	83	318	527

Sair maliyyə aktivinin dəyərsizləşməsinə müəyyən edərkən Bankın nəzərə aldığı əsas amillər onun vaxtı keçmiş statusu və müvafiq girov təminatının (əgər varsa) dəyərini realizasiya etmək imkanındır.

Sair maliyyə aktivlərinin hər bir kateqoriyasının ədalətli dəyəri haqqında məlumat 30 sayılı Qeyddə göstərilir.

14 Sair Aktivlər

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	31 dekabr 2011	31 dekabr 2010
Qeyri-maddi aktivlər və avadanlıqların alınması üçün qabaqcadan ödənişlər	1,137	496
Əməliyyat lizinqi üzrə müqavilələr ilə bağlı qabaqcadan ödənişlər	409	102
Qabaqcadan ödənilmiş xərclər	250	356
Sair	270	362
Cəmi sair aktivlər	2,066	1,316
Cari	929	820
Uzunmüddətli	1,137	496

15 Müştəri Hesabları

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	31 dekabr 2011	31 dekabr 2010
Dövlət müəssisələri və ictimai təşkilatlar		
- Müddətli depozitlər	-	6,173
Digər hüquqi şəxslər		
- Cari/hesablaşma hesabları	12,174	5,027
- Müddətli depozitlər	21,133	26,228
Fiziki şəxslər		
- Cari/tələbli hesablar	21,820	10,649
- Müddətli depozitlər	91,793	78,594
Cəmi müştəri hesabları	146,920	126,671

Müştəri hesablarının iqtisadi sektorlar üzrə bölgüsü aşağıdakı kimidir:

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	31 dekabr 2011		31 dekabr 2010	
	Məbləğ	%	Məbləğ	%
Fiziki şəxslər	113,613	77.3	89,243	70.5
Sığorta və digər maliyyə xidmətləri	29,515	20.1	28,217	22.3
Ticarət, xidmət və istehsal	3,792	2.6	3,038	2.4
Dövlət müəssisələri	-	-	6,173	4.8
Cəmi müştəri hesabları	146,920	100	126,671	100

31 dekabr 2011-ci il tarixinə Bankın müştəri hesablarında hər birinin vəsaitlərinin ümumi qalığı 150 min AZN-dən yuxarı olan 108 müştərisi (31 dekabr 2010: 97 müştəri) olmuşdur. Həmin vəsaitlərin ümumi qalığı 60,498 min AZN (31 dekabr 2010: 59,737 min AZN) və ya müştəri hesablarının 31%-ni (31 dekabr 2010: 47%) təşkil edir.

Müştəri hesablarının hər bir kateqoriyasının ədalətli dəyəri haqqında məlumat üçün 30 sayılı Qeydə baxın. Müştəri hesablarının faiz dərəcəsi üzrə təhlili 27 sayılı Qeyddə göstərilir. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar haqqında məlumat 32 sayılı Qeyddə açıqlanır.

16 Borc Götürülmüş Digər Vəsaitlər

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	31 dekabr 2011	31 dekabr 2010
(FMO - sindikatlaşdırılmış) Nederlandse Financierings-Maatschappij Voor Ontwikkelingslanden N.V.	15,646	-
Kreditanstalt für Wiederaufbau	11,717	18,291
Developing World Markets Securitizations S.A. - MFBA BOND 1	10,156	20,568
Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyası	10,129	12,263
Pettelaar Effectenbewaarderbedrijf N.V.	10,042	10,078
Global Microfinance Facility	7,996	8,112
Blue Orchard Loan for Development	6,342	9,636
Microfinance Enhancement Facility – Cyrano	5,980	6,018
Microfinance Enhancement Facility S.A. S.I.C.A.V-SIF, Cyrano Pool, Luxemburg	5,936	-
European Fund for Southeast Europe	5,901	-
Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı	5,883	20,698
Bank im Bistum Essen	5,629	5,697
DWM INCOME FUNDS S.C.A.—S.I.C.A.V SIF	5,560	2,404
responsAbility S.I.C.A.V.	4,947	-
OPEC Beynəlxalq İnkişaf Fondu	4,376	5,310
Triodos Custody B.V (custodian of Triodos Fair Share Fund)	4,316	8,341
MINLAM Microfinance Offshore Master Fund LP	4,113	4,124
Triodos S.I.C.A.V II - Triodos MicroFinance Fund	3,933	-
Impulse Microfinance Investment Fund	3,600	3,645
İsveçrə İnkişaf etməkde olan Bazarlar üçün İnvestisiya Fondu	2,408	3,663
VDK Spaarbank N.V.	2,360	2,389
Qara Dəniz Ticarət və İnkişaf Bankı	1,060	1,789
Vantage Mutual Fund	298	288
OikoCredit Ecumenical Development Cooperative Society U.A.	290	882
Developing World Markets Securitizations S.A – SNS Microfinance Fund	-	1,604
Dexia Micro Credit Fund	-	2,876
Microfinance Loan Obligations S.A. - Compartment Local	-	2,450
Dual Return Fund S.I.C.A.V.	-	1,251
Finethic Microfinance Fund	-	798
Asiya İnkişaf Bankı	-	517
Cəmi borc götürülmüş digər vəsaitlər	138,618	153,692

24 dekabr 2010-cu il tarixində Bank ilə "Nederlandse Financierings-Maatschappij Voor Ontwikkelingslanden N.V." arasında 20,000 min ABŞ dolları məbləğində kredit müqaviləsi imzalanmışdır. Kredit 28 mart 2011-ci və 23 avqust 2011-ci il tarixlərində iki bərabər tranşla (hər bir tranş 10,000 ABŞ dolları olmaqla) Banka təqdim edilmişdir. Kredit üzrə əsas borcun 9 dekabr 2013-cü il tarixinədək dörd yarımillik hissələrlə ödənilməsi nəzərdə tutulur. Kredit üzrə hesablanmış faizlər 9 iyun 2011-ci il tarixindən başlayaraq yarımillik hissələrlə ödəniləcəkdir. 31 dekabr 2011-ci il tarixinə "Nederlandse Financierings-Maatschappij Voor Ontwikkelingslanden N.V"-dən götürülmüş borc vəsaiti üzrə qalıq 15,646 min AZN (12,306 min ABŞ dolları) təşkil etmişdir.

26 avqust 2011-ci il tarixində Bank "Minlam Microfinance Offshore Master Fund LP" ilə ilkin olaraq imzalanmış 15 avqust 2008-ci il tarixli kredit müqaviləsinə 5,000 min ABŞ dollarının AZN ekvivalenti məbləğində əlavə imzalamışdır. Bu əlavəyə əsasən kredit müqaviləsinin müddəti 26 avqust 2011-ci il tarixindən 26 avqust 2013-cü il tarixinədək uzadılmışdır.

30 avqust 2011-ci il tarixində Bank "Triodos MicroFinance Fund" ilə ilkin olaraq imzalanmış 1 sentyabr 2009-cu il tarixli kredit müqaviləsinə 5,000 min ABŞ dolları məbləğində əlavə imzalamışdır. Bu əlavəyə əsasən kredit müqaviləsinin müddəti 1 oktyabr 2011-ci il tarixindən 1 oktyabr 2014-cü il tarixinədək uzadılmışdır.

16 Borc Götürülmüş Digər Vəsaitlər (davamı)

3 oktyabr 2011-ci il tarixində Bank ilə "Microfinance Enhancement Facility S.A. SICAV – SIF" arasında 7,500 min ABŞ dolları məbləğində kredit müqaviləsi imzalanmışdır. Kredit üzrə əsas borcun 16 oktyabr 2014-cü il tarixində ödənilməsi nəzərdə tutulur. Kredit üzrə hesablanmış faizlər 31 yanvar 2012-ci il tarixindən başlayaraq yarımillik hissələrlə ödəniləcəkdir. 31 dekabr 2011-ci il tarixinə "Microfinance Enhancement Facility S.A. SICAV – SIF"-dən götürülmüş borc vəsaiti üzrə qalıq 5,936 min AZN (4,669 min ABŞ dolları) təşkil etmişdir.

22 noyabr 2011-ci il tarixində Bank ilə "responsAbility S.I.C.A.V (Lux)" arasında 7,500 min ABŞ dolları məbləğində kredit müqaviləsi imzalanmışdır. 31 dekabr 2011-ci il tarixinə qədər Bank həmin borc vəsaitinin 6,250 min ABŞ dolları məbləğində olan hissəsini istifadə etmişdir. Kredit üzrə əsas borcun 22 noyabr 2014-cü il tarixində ödənilməsi nəzərdə tutulur. Kredit üzrə hesablanmış faizlər 22 may 2012-ci il tarixindən başlayaraq yarımillik hissələrlə ödəniləcəkdir. 31 dekabr 2011-ci il tarixinə "responsAbility S.I.C.A.V (Lux)"-dən götürülmüş borc vəsaiti üzrə qalıq 4,947 min AZN (3,891 min ABŞ dolları) təşkil etmişdir.

1 dekabr 2011-ci il tarixində Bank "Pettelaar Effectenbewaarbedrijf N.V." ilə ilkin olaraq imzalanmış 13 noyabr 2007-ci il tarixli kredit müqaviləsinə 5,000 min ABŞ dollarının AZN ekvivalenti məbləğində əlavə imzalanmışdır. Bu əlavəyə əsasən kredit müqaviləsinin müddəti 6 dekabr 2011-ci il tarixindən 6 mart 2014-cü il tarixinədək uzadılmışdır.

1 dekabr 2011-ci il tarixində Bank "Pettelaar Effectenbewaarbedrijf N.V." ilə ilkin olaraq imzalanmış 1 dekabr 2009-cu il tarixli kredit müqaviləsinə 2,000 min ABŞ dollarının AZN ekvivalenti məbləğində əlavə imzalanmışdır. Bu əlavəyə əsasən kredit müqaviləsinin müddəti 18 dekabr 2011-ci il tarixindən 18 mart 2014-cü il tarixinədək uzadılmışdır.

12 dekabr 2011-ci il tarixində Bank ilə "European Fund For Southeast Europe S.A., S.I.C.A.V-SIF" arasında 7,500 min ABŞ dolları məbləğində kredit müqaviləsi imzalanmışdır. Kredit üzrə əsas borcun 15 dekabr 2016-cı il tarixinə qədər yeddi yarımillik hissələrlə ödənilməsi nəzərdə tutulur. Kredit üzrə hesablanmış faizlər 15 iyun 2012-ci il tarixindən başlayaraq yarımillik hissələrlə ödəniləcəkdir. 31 dekabr 2011-ci il tarixinə "European Fund For Southeast Europe S.A., S.I.C.A.V-SIF"-dən götürülmüş borc vəsaiti üzrə qalıq 5,901 min AZN (4,641 min ABŞ dolları) təşkil etmişdir.

23 dekabr 2011-ci il tarixində Bank ilə "DWM INCOME FUNDS S.C.A.—S.I.C.A.V SIF" arasında 4,000 min ABŞ dollarının AZN ekvivalenti məbləğində kredit müqaviləsi imzalanmışdır. Kredit üzrə əsas borcun 28 dekabr 2013-cü və 28 mart 2014-cü il tarixlərində iki bərabər hissələrlə ödənilməsi nəzərdə tutulur. Kredit üzrə hesablanmış faizlər 29 fevral 2012-ci il tarixindən başlayaraq rüblük hissələrlə ödəniləcəkdir. 31 dekabr 2011-ci il tarixinə "DWM INCOME FUNDS S.C.A.—S.I.C.A.V SIF"-dən götürülmüş borc vəsaiti üzrə qalıq 3,149 min AZN təşkil etmişdir və bu məbləğ həmin təşkilatdan alınmış 5,560 min AZN məbləğində (2,477 min ABŞ) cəmi borc məbləğine daxil edilmişdir.

Yuxarıda qeyd olunan bütün borc vəsaitləri, o cümlədən keçmiş illərdə alınmış borc vəsaitləri bazar faiz dərəcələri ilə əldə edilmişdir.

Bankın yuxarıda qeyd olunan kredit müqavilələrində nəzərdə tutulan bəzi xüsusi şərtlərə riayət etməsi tələb olunur. 31 dekabr 2011-ci il tarixinə rəhbərlik Bank tərəfindən həmin şərtlərə riayət olunduğunu hesab edir.

Borc götürülmüş digər vəsaitlərin hər bir kateqoriyasının ədalətli dəyəri haqqında məlumat üçün 30 sayılı Qeydə baxın. Borc götürülmüş digər vəsaitlərin faiz dərəcəsi üzrə təhlili 27 sayılı Qeyddə göstərilir. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar haqqında məlumat 32 sayılı Qeyddə açıqlanır.

17 Sair Öhdəliklər

Sair öhdəliklərə aşağıdakılar daxildir:

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	31 dekabr 2011	31 dekabr 2010
İşçilər üzrə hesablanmış xərclər	3,179	2,140
Sair	211	129
Cəmi sair öhdəliklər	3,390	2,269

Sair öhdəliklərin hər bir kateqoriyasının ədalətli dəyəri haqqında məlumat üçün 30 sayılı Qeydə baxın.

18 Subordinasiyalı Borc Öhdəlikləri

2 iyul 2007-ci il tarixində Bank ilə Deutsche Bank Aktiengesellschaft (Almaniya) arasında bazar faiz dərəcəsinə uyğun faiz dərəcəsi ilə 10,211 min ABŞ dolları məbləğində subordinasiyalı kredit müqaviləsi imzalanmışdır. Kreditin əsas hissəsinin 31 dekabr 2014-cü il tarixində geri qaytarılması nəzərdə tutulur. Kredit üzrə faizlər 31 avqust 2007-ci il tarixindən rüblük ödənilir. Bankın likvidasiyası halında subordinasiyalı borc öhdəlikləri bütün digər kreditörün tələbləri yerinə yetirildikdən sonra ödənilir. Bankın yuxarıda qeyd olunan kredit müqaviləsində nəzərdə tutulan müəyyən xüsusi şərtlərə riayət etməsi tələb olunur. 31 dekabr 2011-ci il tarixinə rəhbərlik Bank tərəfindən həmin şərtlərə riayət olunduğunu hesab edir. 31 dekabr 2011-ci il tarixinə bu borc vəsaiti üzrə qalıq 10,266 min ABŞ dolları və ya 8,074 min AZN (31 dekabr 2010: 10,252 min ABŞ dolları və ya 8,180 min AZN) təşkil etmişdir.

Subordinasiyalı borc öhdəliklərinin ədalətli dəyəri haqqında məlumat üçün 30 sayılı Qeydə baxın. Subordinasiyalı borc öhdəliklərinin faiz dərəcəsi üzrə təhlili 27 sayılı Qeyddə göstərilir.

19 Nizamnamə Kapitalı

<i>Səhmlərin sayı istisna olmaqla, min AZN ilə</i>	Qüvvədə olan səhmlərin sayı	Adi səhmlər	Cəmi
1 yanvar 2010-cu il	20,000	20,000	20,000
Səhmlərin nominal dəyərində artım	-	21,800	21,800
1 yanvar 2011-ci il	20,000	41,800	41,800
Səhmlərin nominal dəyərində artım	-	26,000	26,000
31 dekabr 2011-ci il	20,000	67,800	67,800

Bankın təsdiq edilmiş səhmlərinin hər birinin nominal dəyəri 3.39 AZN (31 dekabr 2010: bir səhmin nominal dəyəri 2.09 AZN) olmaqla cəmi 20,000 ədəd səhmdən (31 dekabr 2010: 20,000 min) ibarətdir. Emissiya edilmiş bütün adi səhmlər tamamilə ödənilmişdir və hər biri bir səs hüququ verir. 31 dekabr 2011-ci il tarixində tamamlanan il ərzində Bank yeni səhmlər emissiya etməmişdir. Buna baxmayaraq, Bank bölüşdürülməmiş mənfəətindən 26,000 min AZN (2010: 21,800 min AZN) yönəltməklə səhmlərin nominal dəyərini artırmışdır. Hesabat tarixindən sonrakı dövr ərzində nizamnamə kapitalındakı 17,200 min AZN məbləğində artım ilə bağlı məlumat 33 sayılı Qeyddə açıqlanır.

19 Nizamnamə Kapitalı (davamı)

31 dekabr 2011-ci və 2010-cu il tarixlərinə Bankın təsisçilərinin strukturu aşağıdakı kimidir:

Təsisçilər	31 dekabr 2011, % iştirak payı	31 dekabr 2010, % iştirak payı
Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyası	20.00	20.00
Qara Dəniz Ticarət və İnkişaf Bankı	20.00	20.00
Kreditanstalt für Wiederaufbau	20.00	20.00
Avropa Yenidənqurma və İnkişaf bankı	20.00	20.00
Access Microfinance Holding AG	16.53	16.53
LFS Financial Systems GmbH	3.47	3.47
Cəmi	100.0	100.0

20 Faiz Gəlirləri və Xərcləri

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	2011	2010
Faiz gəlirləri		
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	84,418	86,861
Digər banklardan alınacaq vəsaitlər	320	815
Satıla bilən investisiya qiymətli kağızları	80	27
Ödəniş tarixinədək saxlanılan investisiya qiymətli kağızları	24	-
Cəmi faiz gəlirləri	84,842	87,703
Faiz xərcləri		
Müştəri hesabları	12,780	10,491
Borc götürülmüş digər vəsaitlər	11,789	14,163
Subordinasiyalı borc öhdəlikləri	920	935
Cəmi faiz xərcləri	25,489	25,589
Xalis faiz gəlirləri	59,353	62,114

21 Haqq və Komissiya Gəlirləri və Xərcləri

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	2011	2010
Haqq və komissiya gəlirləri		
- Hesablama əməliyyatları	358	351
- Plastik kartlarla əməliyyatlar üzrə komissiya gəlirləri	283	253
- Xarici valyuta əməliyyatları üzrə komissiya gəlirləri	254	185
- Nağd pul əməliyyatları	250	280
- Təqdim edilmiş zəmanət məktubları	45	35
- Sair	33	25
Cəmi haqq və komissiya gəlirləri	1,223	1,129
Haqq və komissiya xərcləri		
- Plastik kartlarla əməliyyatlar	151	101
- Hesablama əməliyyatları	59	57
- Kassa əməliyyatları	-	2
- Sair	20	15
Cəmi haqq və komissiya xərcləri	230	175
Xalis haqq və komissiya gəlirləri	993	954

22 Sair Əməliyyat Gəlirləri

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	2011	2010
İcarə gəlirləri	1,094	68
Sair	1	10
Cəmi sair əməliyyat gəlirləri	1,095	78

2010-cu ildə alınmış binanın icarəsindən 1,094 min AZN (2010: 68 min AZN) məbləğində icarə gəlirləri əldə edilmişdir.

23 İnzibati və Sair Əməliyyat Xərcləri

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	Qeyd	2011	2010
İşçilər üzrə xərclər		25,493	21,013
Əmlak və avadanlıqların amortizasiyası	12	3,280	1,884
Reklam və marketing xidmətləri		1,735	2,150
Mətbəə, dəftərxana və ofis xərcləri		1,693	1,698
Ofis binalarının icarəsi		1,492	1,384
Təmir və istismar xərcləri		1,346	1,258
Xidmət və üzvlük haqları		1,343	1,154
Mühafizə xidmətləri		1,319	1,132
Proqram təminatının dəstəklənməsi xərcləri		894	717
Rəbitə xidmətləri		797	803
Proqram təminatının amortizasiyası	12	543	558
Kommunal xidmətlər		344	182
Əmanətlərin Sığortalanması Fonduna üzvlük haqları		318	144
Ezamiyyə xərcləri		278	226
Sair		1,472	1,094
Cəmi inzibati və sair əməliyyat xərcləri		42,347	35,397

İşçilər üzrə xərclərə 4,135 min AZN (2010: 3,524 min AZN) məbləğində sosial sığorta ayırmaları daxildir.

24 Mənfəət Vergisi

Məcmu mənfəət haqqında hesabatda uçota alınmış mənfəət vergisi krediti aşağıdakı komponentlərdən ibarətdir:

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	2011	2010
Cari vergi xərci	300	130
Təxirə salınmış vergi	365	(51)
İl üzrə mənfəət vergisi xərci	665	79

31 dekabr 2011-ci il tarixində tamamlanan il ərzində Bankın mənfəətinin böyük hissəsinə 20% (2010: 20%) mənfəət vergisi hesablanmışdır. Gözlənilən və faktiki tətbiq edilən vergi xərclərinin tutuşdurulması aşağıda göstərilir.

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	2011	2010
Vergidən əvvəlki mənfəət	17,933	26,249
Qanunvericiliklə müəyyən edilmiş vergi dərəcəsinə əsasən hesablanmış mənfəət vergisi xərci (20%)	3,587	5,250
Müvəqqəti fərlərin vergi təsiri	358	29
Əvvəlki illər üzrə təxirə salınmış vergi aktivinin geri qaytarılması	51	-
Digər müvəqqəti fərqlər	109	-
Kapitalaşdırılmış mənfəət üzrə üç illik vergi güzəştinə görə hesablanmamış cari vergi öhdəliyi	(3,440)	(5,200)
İl üzrə mənfəət vergisi xərci	665	79

14 noyabr 2008-ci il tarixində Azərbaycan Respublikasında "Bankların, sığorta və təkrarsığorta şirkətlərinin kapitallaşma səviyyəsinin artırılmasının stimullaşdırılması haqqında" yeni qanun tətbiq olunmuşdur. Bu qanuna əsasən bankların, sığorta və təkrarsığorta şirkətlərinin mənfəətinin nizamnamə kapitalının artırılmasına yönəldilmiş hissəsi 1 yanvar 2009-cu il tarixindən etibarən 3 il müddətində mənfəət vergisindən azad olunmuşdur. Rəhbərlik 2011-ci ilin mənfəətindən 17,200 min AZN-i (2010: 26,000 min AZN) nizamnamə kapitalının artırılmasına yönəltməyi planlaşdırdığına görə, rəhbərlik mənfəətin qalan hissəsi üzrə 300 AZN məbləğində cari mənfəət vergisi öhdəliyi hesablamışdır. Bu məbləğ nizamnamə kapitalının artırılmasına yönəldilməyəcəkdir.

BMHS və Azərbaycanın vergi qanunvericiliyi arasındakı fərqlər nəticəsində maliyyə hesabatlarının hazırlanması və mənfəət vergisinin hesablanması məqsədilə aktiv və öhdəliklərin balans dəyəri arasında müvəqqəti fərqlər əmələ gəlir. Həmin müvəqqəti fərqlər üzrə hərəkətlərin vergi təsiri aşağıda göstərilir:

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	1 yanvar 2011	Mənfəət və ya zərərə gəlir kimi yazılmışdır	31 dekabr 2011
Vergi bazasını azaldan müvəqqəti fərqlərin vergi təsiri			
Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər	51	(553)	(502)
Kreditlər üzrə ehtiyatlar	-	190	190
Sair aktivlər	-	84	84
Sair öhdəliklər	-	(86)	(86)
Təxirə salınmış xalis vergi aktivli/(öhdəliyi)	51	(365)	(314)

24 Mənfəət Vergisi (davamı)

	1 yanvar 2010	Mənfəət və ya zərəre gəlir kimi yazılmışdır	31 dekabr 2010
<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>			
Vergi bazasını azaldan/(artıran) müvəqqəti fərqlərin vergi təsiri			
Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər	-	51	51
Təxirə salınmış xalis vergi aktivli	-	51	51

25 Səhm üzrə Mənfəət

Səhm üzrə əsas mənfəət/(zərəre) pay səhmləri istisna olmaqla, Bankın səhmdarlarına aid olan xalis mənfəəti və ya zərəri il ərzində dövrüyyədə olan adi səhmlərin orta sayına bölməklə hesablanır.

Bank, mənfəətin azaldılması effektivə malik olan potensial adi səhmlərə malik deyil. Buna görə, səhm üzrə azaldılmış mənfəət səhm üzrə əsas mənfəətə bərabərdir. Səhm üzrə mənfəətin hesablanması aşağıda göstərilir:

<i>Səhmlərin sayı istisna olmaqla, min AZN ilə</i>	2011	2010
İl üzrə adi səhmlərin sahiblərinə aid olan mənfəət	17,268	26,170
Dövrüyyədə olan adi səhmlərin orta sayı (min ədədlə)	20,000	20,000
Adi səhm üzrə əsas və azaldılmış mənfəət (bir səhm üzrə AZN ilə)	0.86	1.31

26 Seqment üzrə Məlumatlar

Əməliyyat məsələləri ilə bağlı əsas qərarları qəbul edən İdarə Heyəti, fəaliyyətin qiymətləndirilməsi və resursların bölüşdürülməsi məqsədilə, əsasən BMHS-ə uyğun hesabatların hazırlanması üçün tələb olunan məlumatları əks etdirən Bankın daxili hesabatlarını nəzərdən keçirir. Həmin hesabatlara əsasən müəyyən edilmiş əməliyyat seqmentləri aşağıda göstərilir:

- Mikro – sahibkarlara və fermerlərə verilmiş 8 min AZN-dək olan kreditlərdir;
- Etibarlı girovla verilmiş kreditlər – sahibkarlara və fermerlərə verilmiş 8-16 min AZN-dək olan kreditlərdir;
- Kiçik və orta müəssisələrə verilmiş kreditlər – sahibkarlara və kiçik və orta həcmli müəssisələrə verilmiş 16 min AZN-dən yuxarı olan kreditlərdir;
- Pərakəndə kreditlər – Peşəkar şəxslərə verilmiş pərakəndə kreditlər, cəlb edilmiş depozitlər və bank əməliyyat xidmətləridir; və
- İşçilərə verilmiş kreditlər – Bankın işçilərinə verilmiş kreditlərdir.

Hazırkı maliyyə hesabatlarının hazırlanması məqsədilə Bank, "Mikro" və "Etibarlı girovla verilmiş kreditlər" seqmentlərini birləşdirərək bu hesabat seqmentini "Mikro" seqmenti adlandırmış; və "Pərakəndə kreditlər" və "İşçilərə verilmiş kreditlər" seqmentlərini birləşdirərək bu hesabat seqmentini "Pərakəndə kreditlər" seqmenti adlandırmışdır. Bank, bu seqmentləri BMHS 8-də nəzərdə tutulan kəmiyyət və keyfiyyət tələblərinə uyğun olaraq birləşdirmişdir.

26 Seqment üzrə Məlumatlar (davamı)

İdarə Heyəti əməliyyat seqmentləri üzrə maliyyə nəticələrini vergidən əvvəl düzəliş edilmiş mənfəətin hesablanması əsasında müəyyən edir. Bu qiymətləndirməyə aşağıdakı müvafiq üzleşdirmədə göstərilən əməliyyat seqmentləri üzrə bəzi xərclərin təsiri daxil deyil. İdarə Heyətinə təqdim edilmiş digər məlumatlar aşağıdakı müvafiq üzleşdirmədə göstərilən maddələr istisna olmaqla, hazırkı maliyyə hesabatlarında göstərilən qaydaya uyğun olaraq qiymətləndirilir. Üzleşdirilən maddələr Bank səviyyəsində idarə olunur və idarəetmə və/və ya hesabat məqsədləri üçün seqmentlər arasında bölüşdürülmür.

31 dekabr 2011-ci və 31 dekabr 2010-cu il tarixlərində tamamlanan illər üzrə Bankın hesabat seqmentləri haqqında məlumat aşağıda təqdim edilir:

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	Mikro kreditlər	KOS kreditləri	Parakəndə kreditlər	Cəmi
31 dekabr 2011-ci il tarixində tamamlanan il				
Üçüncü tərəflərdən əldə edilmiş gəlirlər:				
- Faiz gəlirləri	49,354	25,621	9,300	84,275
- Haqq və komissiya gəlirləri	-	-	1,223	1,223
- Sair əməliyyat gəlirləri	-	-	1	1
- Xarici valyuta ilə əməliyyatlar üzrə gəlir – zərər	-	-	474	474
Üçüncü tərəflərdən əldə edilmiş gəlirlər	49,354	25,621	10,998	85,973
Üçüncü tərəflərdən əldə edilmiş xərclər:				
- Faiz xərcləri	12,375	10,433	2,681	25,489
- Haqq və komissiya xərcləri	-	-	230	230
- Kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat	720	564	99	1,383
Üçüncü tərəflərdən əldə edilmiş xərclər	13,095	10,997	3,010	27,102
Qeyri-seqment fəaliyyəti üzrə gəlirlər, inzibati və sair əməliyyat xərcləri və mənfəət vergisindən əvvəl düzəliş edilmiş mənfəət	36,259	14,624	7,988	58,871
Cəmi hesabat aktivləri	141,455	119,261	30,984	291,700
31 dekabr 2010-cu il tarixində tamamlanan il				
Üçüncü tərəflərdən əldə edilmiş gəlirlər:				
- Faiz gəlirləri	54,393	25,601	6,631	86,625
- Haqq və komissiya gəlirləri	-	-	1,129	1,129
- Sair əməliyyat gəlirləri	-	-	10	10
- Xarici valyuta ilə əməliyyatlar üzrə gəlir – zərər	-	-	749	749
Üçüncü tərəflərdən əldə edilmiş gəlirlər	54,393	25,601	8,519	88,513
Üçüncü tərəflərdən əldə edilmiş xərclər:				
- Faiz xərcləri	13,360	10,118	2,111	25,589
- Haqq və komissiya xərcləri	-	-	175	175
- Kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat	1,288	622	157	2,067
Üçüncü tərəflərdən əldə edilmiş xərclər	14,648	10,740	2,443	27,831
Qeyri-seqment fəaliyyəti üzrə gəlirlər, inzibati və sair əməliyyat xərcləri və mənfəət vergisindən əvvəl düzəliş edilmiş mənfəət	39,745	14,861	6,076	60,682
Cəmi hesabat aktivləri	138,741	105,362	22,082	266,185

26 Seqment üzrə Məlumatlar (davamı)

Vergidən əvvəl düzəliş edilmiş mənfəət ilə cəmi vergidən əvvəlki mənfəətin üzleşdirilməsi aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	31 dekabr 2011-ci il tarixində tamamlanan il	31 dekabr 2010-cu il tarixində tamamlanan il
Qeyri-seqment fəaliyyəti üzrə gəlirlər, inzibati və sair əməliyyat xərcləri və mənfəət vergisindən əvvəl düzəliş edilmiş mənfəət	58,871	60,682
Qeyri-seqment fəaliyyəti üzrə faiz gəlirləri	567	1,078
Əsas vəsaitlər üzrə dəyərsizləşmənin qaytarılması/(zərərin yaranması)	257	(257)
Məzənnə fərqi üzrə xalis (zərər)/gəlir	(509)	75
Qeyri-seqment fəaliyyəti üzrə sair əməliyyat gəlirləri	1,094	68
Inzibati və sair əməliyyat xərcləri	(42,347)	(35,397)
Mənfəət vergisindən əvvəlki mənfəət	17,933	26,249

Hesabat seqmentinə aid olan aktivlərin cəmi aktivlər ilə üzleşdirilməsi aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	31 dekabr 2011	31 dekabr 2010
Cəmi seqment aktivləri (müşətilərə verilmiş kreditlər və	291,700	266,185
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	32,415	57,805
Əsas vəsaitlər	31,127	9,382
Satıla bilən investisiya qiymətli kağızları	8,040	40
Mərkəzi Bankda saxlanılan məcburi ehtiyatlar	6,253	371
Ödəniş tarixinədək saxlanılan investisiya qiymətli kağızları	5,004	-
Qeyri-maddi aktivlər	4,115	1,615
Digər banklardan alınacaq vəsaitlər	2,364	7,023
Sair aktivlər	2,066	1,316
Sair maliyyə aktivləri	481	527
Investisiya mülkiyyəti	-	21,708
Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivi	-	51
Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat üzrə cəmi aktivlər	383,565	366,023

Yuxarıdakı cədvəldə göstərilən seqment məlumatları ABŞ dolları ilə hazırlanmış və hazırkı maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı AZN-ə çevrilmişdir. Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdakı maddələr hesabat tarixinə qüvvədə olan rəsmi valyuta məzənnəsinə uyğun olaraq çevrilmişdir. Rəhbərliyin fikrincə, gəlir və xərclərin çevrilməsi üçün istifadə edilmiş valyuta məzənnələri müvafiq əməliyyatların həyata keçirildiyi tarixdə qüvvədə olan məzənnəyə təxminən bərabər olmuşdur.

Bankın bütün əməliyyatları Azərbaycan Respublikasının ərazisində həyata keçirildiyinə görə Bank coğrafi seqmentləri haqqında məlumat təqdim etmir.

Bankın BMHS 8-ə müvafiq olaraq təyin olunmuş etibar etdiyi hər hansı böyük müştərisi olmadığına görə böyük müştərilər haqqında əlavə məlumat təqdim edilmir.

27 Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi

Bank maliyyə riskləri, o cümlədən kredit, likvidlik, bazar və əməliyyat risklərinə məruz qalır. Risklərə üzləşmə Bankın fəaliyyətinin ayrılmaz hissəsidir. Risklərin idarə edilməsi funksiyasının məqsədi risk və fayda arasında müvafiq balansın təmin edilməsi və Bankın maliyyə fəaliyyətinə mümkün mənfi təsiri azaltmaqdan ibarətdir.

Risklərin idarə edilməsi sistemi. Bankda risklərin idarə edilməsi funksiyasına görə başlıca məsuliyyəti Bankın İdarə Heyəti daşıyır. Bank daxilində risklərin idarə edilməsi funksiyası maliyyə riskləri (kredit, bazar və likvidlik riskləri) və əməliyyat riskləri ilə əlaqədar həyata keçirilir. Maliyyə risklərinə bazar riski (o cümlədən xarici valyuta, faiz dərəcəsi və digər qiymət riskləri), kredit riski və likvidlik riski daxildir. İdarə Heyətinin maliyyə risklərinin idarə edilməsi funksiyasının əsas məqsədi risk limitlərinin müəyyən edilməsi və bu limitlərə riayət edilməsidir. İdarə Heyəti həmçinin, risk və fayda arasında müvafiq balansın təmin edilməsi və Bankın maliyyə fəaliyyətinə mümkün mənfi təsiri azaltmaqdan ibarətdir. Əməliyyat və hüquqi risklərin idarə edilməsində məqsəd, bu risklərin azaldılması üçün nəzərdə tutulan daxili qayda və prosedurlara müvafiq qaydada riayət edilməsini təmin etməkdən ibarətdir.

Bankda risklərin idarə edilməsi metodologiyası, qaydaları və qiymətləndirmə prosedurlarının məqsədi Bankın üzləşdiyi risklərin müəyyənləşdirilməsi, təhlil edilməsi, azaldılması və idarə edilməsindən ibarətdir. Bu, risk səviyyəsi üzrə müvafiq limitlərin və nəzarət mexanizmlərinin yaradılması, eləcə də davamlı qaydada risk səviyyələrinin monitorinqi və limitlər və prosedurlara riayət edilməsi vasitəsilə yerinə yetirilir. Risklərin idarə edilməsi qayda və prosedurları Bankda "qabaqcıl təcrübənin" tətbiq edilməsi məqsədilə bazar şərtləri, yeni təklif olunan məhsul və xidmətlərdə baş verən dəyişiklikləri əks etdirmək üçün müntəzəm olaraq nəzərdən keçirilir.

Risklərin idarə edilməsi strukturu. Risklərin qiymətləndirilməsi, təsdiqlənməsi və monitorinqi ilə bağlı riskləri idarə etmə qayda və prosedurları Bankın bir sıra ixtisaslaşmış bölmələri, o cümlədən Azərbaycan qanunvericiliyinin tələblərinə, Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının təlimatlarına və qabaqcıl təcrübəyə riayət edən komitələr və departamentlər tərəfindən həyata keçirilir.

Müşahidə Şurası risklərin idarə edilməsi strukturuna nəzarətə görə ümumi məsuliyyət daşıyır. Buraya əsas risklərin idarə edilməsi, risklərin idarə edilməsi qaydaları, eləcə də bəzi əsas risk limitlərinin, o cümlədən iri kredit riskləri, iqtisadi və sənaye sektoru üzrə risk limitlərinin nəzərdən keçirilməsi və təsdiqlənməsi daxildir. Müşahidə Şurası, həmçinin risklərə nəzarət üzrə müəyyən səlahiyyətləri İdarə Heyəti, Risklərin İdarə Edilməsi Komitəsi, Kredit Komitəsi və Aktiv və Passivlərin İdarə Edilməsi Komitəsinə ("APIK") həvalə edir.

Risklərin idarə edilməsi strukturunun ümumi vəzifə və səlahiyyətləri aşağıda göstərilir:

Risk	Qərar verən orqan	İcra edən orqan
Risklərin idarəedilməsinə dair qayda və prosedurların hazırlanması	İdarə Heyəti səviyyəsində	
Bazar və likvidlik riski	Risklərin İdarə Edilməsi Komitəsi	
Kredit, ölkə və cəmləşmə riski	APIK	Xəzinədarlıq
Əməliyyat riskləri	Risk Komitəsi	Kredit Departamenti
Strateji və təşkilati risk	İdarə Heyəti	Bankın Departamentləri
	Müşahidə Şurası	İdarə Heyəti

Kredit riski. Maliyyə aləti üzrə əməliyyat aparan bir tərəf öz öhdəliyini yerinə yetirməməsi nəticəsində digər tərəfə maliyyə zərəri vurduqda, Bank kredit riskinə məruz qalır. Kredit riski Bankın qarşı tərəflərlə həyata keçirdiyi kredit və digər əməliyyatlar nəticəsində ortaya çıxır ki, bu da maliyyə aktivlərinin yaranmasına, o cümlədən borcalanın və ya qarşı tərəfin müqavilə üzrə öhdəliklərini yerinə yetirə bilməsinə gətirib çıxarır.

Bankın məruz qaldığı kredit riskinin maksimal səviyyəsi maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda maliyyə aktivlərinin balans dəyərində əks olunur. Kredit şəklində verilən zəmanət və öhdəliklər üçün maksimal kredit riski öhdəliyin məbləğinə bərabərdir. 29 sayılı Qeydə baxın. Kredit riski girov təminatı və kreditin keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması üçün 9 sayılı Qeyddə göstərilən digər tədbirlər vasitəsilə azaldılır.

27 Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi (davamı)

Əsas kredit risklərinin idarə edilməsi metodları Bankın qəbul etdiyi Kredit Siyasətində qeyd olunur. Bu, əvvəlcədən müəyyənləşdirilmiş meyarlara əsasən (saə, müddət, əlaqəli tərəflər, region və.s) limitlərin təyin edilməsi və kredit portfelinin diversifikasiyasını əhatə edir. Kreditlər, həmçinin başlanğıcda və müddətin sonuna qədər "ən yaxşı praktika reytingi" əsasında təyin edilmiş risk dərəcələrinə görə təsnifləşdirilir. Bu vasitələr həmçinin potensial itkilər üçün münasib ehtiyatların yaradılmasında da istifadə ediləcək. Kredit əməliyyatları ilə bağlı Mərkəzi Bank tərəfindən müəyyənləşdirilən bütün məhdudiyyət və normativlər Bankın Kredit Siyasətində nəzərə alınıb.

Bundan əlavə, Bank məruz qaldığı kredit riskinə bir borcalan və ya borcalanlar qrupu, eləcə də coğrafi və ya fəaliyyət seqmentləri üzrə limitlər müəyyən etməklə nəzarət edir. Kredit riski səviyyəsinin məhsul, borcalan və sənaye sahələri üzrə limitləri müntəzəm olaraq İdarə Heyəti tərəfindən təsdiqlənir. Bu cür risklərə gündəlik nəzarət olunur və onlar mütəmadi olaraq nəzərdən keçirilir.

Hüquqi şəxslər, fiziki şəxslər və maliyyə təşkilatları üçün kredit risklərinin təsdiqlənməsi üzrə ümumi struktur aşağıdakı kimidir:

Təminatlı kreditlər üzrə:

- Müşahidə Şurası məcmu kapitalın 3%-dən 20%-dək olan kredit limitlərini təhlil edərək təsdiqləyir və müntəzəm olaraq yığışır;
- Kredit Komitəsi məcmu kapitalın 3%-dək olan kredit limitlərini təhlil edərək təsdiqləyir və müntəzəm olaraq yığışır.

Müştəri münasibətləri üzrə müvafiq kredit işçiləri tərəfindən yaradılmış kredit ərizələri kredit limitinin təsdiqlənməsi üçün müvafiq kredit komitəsinə təqdim edilir. Kredit riski həmçinin hüquqi və fiziki şəxslərin təminat və zəmanətlərini almaqla idarə olunur.

Bank, kredit riskinin monitorinqi üçün rəsmiləşdirilmiş daxili kredit reytinglərindən istifadə edir. Bankın kredit departamenti kredit qalıqlarının ödəmə müddətləri üzrə təhlil aparır və vaxtı keçmiş kreditlərə xüsusi nəzarət edir. Bununla əlaqədar olaraq, rəhbərlik 8 və 9 sayılı Qeydlərdə göstəriləyi kimi kreditlərin ödəmə müddətləri və kredit riski haqqında məlumatları təqdim edir.

Balansdankənar maliyyə alətləri üzrə kredit riski həmin maliyyə aləti üzrə əməliyyatların digər iştirakçısı tərəfindən müqavilə üzrə öz öhdəliklərini yerinə yetirə bilməməsi nəticəsində zərərin yaranması ehtimalı kimi müəyyən edilir. Bank şərti öhdəlikləri və balans üzrə maliyyə alətləri ilə əlaqədar əməliyyatların təsdiqlənməsi prosedurları, riskləri məhdudlaşdıran limitlərdən istifadə və monitorinq prosedurlarına əsaslanan eyni kredit siyasətini tətbiq edir.

Bazar riski. Bank bazardakı ümumi və spesifik dəyişikliklərə məruz qalan (a) valyuta, (b) faiz dərəcəsi və (c) pay alətləri üzrə açıq mövqələr ilə əlaqədar bazar risklərinə məruz qalır. Rəhbərlik qəbul edilə bilən risklərin səviyyəsi üzrə limitlər müəyyən edir və bu limitlərə hər gün nəzarət edir. Buna baxmayaraq, bu cür yanaşmadan istifadə edilməsi bazarda daha əhəmiyyətli dəyişikliklərin baş verdiyi halda, müəyyən edilmiş limitlərdən artıq zərərlərin yaranmasının qarşısını almır.

Xarici valyuta riski. Bank yerli/xarici valyuta məzənnələrindəki dəyişikliklərin onun maliyyə vəziyyətinə təsiri ilə əlaqədar xarici valyuta riskinə məruz qalır. Xarici valyuta riski valyuta məzənnələrindəki dəyişikliklərin Bankın mənfəətinə və ya maliyyə alətləri üzrə portfelin dəyərində təsir göstərdiyi zaman yaranan riskdir.

Bank aktiv və öhdəliklərini valyutalar üzrə uyğunlaşdırmaq üçün bütün səylərindən istifadə edir. Bankın məruz qaldığı xarici valyuta riski həmçinin Mərkəzi Bankın normativ tələblərinə uyğun olaraq tənzimlənir. Bu normativlərə əsasən Bankın hər hansı bir xarici valyuta üzrə açıq valyuta mövqeyi Bankın məcmu kapitalının 10%-dən, bütün xarici valyutalar üzrə isə 20%-dən artıq olmamalıdır.

Rəhbərlik xarici valyuta riski ilə bağlı hər bir valyuta üzrə və ümumilikdə risklərin səviyyəsi ilə əlaqədar günün sonuna, həmçinin bir gün ərzində limitlər müəyyən edir və bu limitlərə gündəlik nəzarət edir.

27 Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi (davamı)

Hesabat dövrünün sonuna Bankın məruz qaldığı valyuta riski üzrə ümumi təhlil aşağıdakı cədvəldə əks olunur:

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	31 dekabr 2011			31 dekabr 2010		
	Pul maliyyə aktivləri	Pul maliyyə öhdəlikləri	Xalis mövqə	Pul maliyyə aktivləri	Pul maliyyə öhdəlikləri	Xalis mövqə
AZN	163,602	114,791	48,811	140,882	96,661	44,221
ABŞ dolları	175,677	175,674	3	188,068	188,177	(109)
Avro	6,557	3,773	2,784	2,902	4,315	(1,413)
Sair	421	-	421	99	16	83
Cəmi	346,257	294,238	52,019	331,951	289,169	42,782

Bütün digər dəyişənlərin sabit qalması şərtlə, hesabat dövrünün sonuna tətbiq edilən valyuta məzənnələrindəki mümkün dəyişikliklər nəticəsində mənfəət/zərər və kapitalda dəyişikliklər aşağıdakı cədvəldə əks etdirilir:

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	31 dekabr 2011	31 dekabr 2010
	Mənfəət və ya zərərə təsir	Mənfəət və ya zərərə təsir
ABŞ dollarının 10% möhkəmlənməsi	-	(11)
ABŞ dollarının 10% zəifləməsi	-	11
Avronun 10% möhkəmlənməsi	279	(141)
Avronun 10% zəifləməsi	(279)	141

31 dekabr 2011-ci və 31 dekabr 2010-cu il tarixlərinə satıla bilən bütün investisiya qiymətli kağızları AZN ilə ifadə olunduğuna görə valyuta məzənnələrindəki mümkün dəyişikliklərin Bankın kapitalına hər hansı təsiri gözənilməirdi.

Risk yalnız Bankın əməliyyat valyutasından fərqli valyutalarda ifadə olunan pul qalıqları üçün hesablanmışdır.

Faiz dərəcəsi riski. Bank bazar faiz dərəcələrinin dəyişməsinin onun maliyyə vəziyyətinə və pul vəsaitlərinin hərəkətinə təsiri ilə əlaqədar riskə məruz qalır. Bu cür dəyişikliklər nəticəsində faiz marjaları arta bilər, lakin faiz dərəcələri üzrə gözlənilməyən dəyişikliklər baş verdiyi təqdirdə faiz marjaları həmçinin azala və ya zərərin yaranmasına səbəb ola bilər. Rəhbərlik faiz dərəcələrinin dəyişməsinin qəbul edilə bilən səviyyəsi üzrə limitlər müəyyən edir və bu limitlərə hər gün nəzarət edir.

27 Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi (davamı)

Aşağıdakı cədvəldə Bankın məruz qaldığı faiz dərəcəsi riski üzrə ümumi təhlil əks olunur. Aşağıdakı cədvəldə Bankın cəmi maliyyə aktiv və öhdəlikləri müqavilə üzrə faiz dərəcələrinin dəyişməsi tarixlərinə və ya ödəmə tarixlərinə görə (bunlardan hansı daha tez olarsa) təsnifləşdirilir.

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	Tələb edilənədək və 1 aydan az	1-6 ay ərzində	6-12 ay ərzində	1 ildən çox	Cəmi
31 dekabr 2011					
Cəmi maliyyə aktivləri	67,597	102,680	87,026	88,954	346,257
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	45,305	68,144	82,251	98,538	294,238
31 dekabr 2011-ci il tarixinə faiz dərəcələrinə həssaslıq üzrə xalis çatışmazlıq	22,292	34,536	4,775	(9,584)	52,019
31 dekabr 2010					
Cəmi maliyyə aktivləri	79,395	104,466	80,908	67,182	331,951
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	20,593	79,876	71,983	116,717	289,169
31 dekabr 2010-cu il tarixinə faiz dərəcələrinə həssaslıq üzrə xalis çatışmazlıq	58,802	24,590	8,925	(49,535)	42,782

Bütün digər dəyişənlərin sabit qalması şərtlə 31 dekabr 2011-ci il tarixində faiz dərəcələri həmin tarixdə 1% (2010: 1%) aşağı olsaydı, il üzrə mənfəət əsasən dəyişən faiz öhdəlikləri üzrə aşağı faiz xərcləri nəticəsində 594 min AZN (2010: 621 min AZN) çox olardı. Bu dəyişikliyin səhmdar kapitalının digər komponentlərinə təsiri əhəmiyyətli deyil. Bölüşdürülməmiş mənfəət üzrə dəyişikliyin təsirindən başqa, bazar faiz dərəcələrindəki mümkün dəyişikliyin səhmdar kapitalının digər komponentlərinə təsiri əhəmiyyətli deyil.

Bütün digər dəyişənlərin sabit qalması şərtlə faiz dərəcələri 1% (2010: 1%) yuxarı olsaydı, mənfəət əsasən dəyişən faiz öhdəlikləri üzrə yuxarı faiz xərcləri nəticəsində 594 min AZN (2010: 621 min AZN) az olardı. Bölüşdürülməmiş mənfəət üzrə dəyişikliyin təsirindən başqa, bazar faiz dərəcələrindəki mümkün dəyişikliyin səhmdar kapitalının digər komponentlərinə təsiri əhəmiyyətli deyil.

Bank öz maliyyə alətləri üzrə faiz dərəcələrinə nəzarət edir. Bankın baş rəhbərliyi tərəfindən təhlil edilmiş hesabatlara əsaslanan effektiv faiz dərəcələri, o cümlədən, xidmət haqqı, komissiya və/və ya ödəniləcək sair vergi öhdəlikləri aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

<i>İllik %</i>	31 dekabr 2011			31 dekabr 2010		
	AZN	USD	EUR	AZN	USD	EUR
Aktivlər						
Digər banklardan alınacaq vəsaitlər	-	9.0	-	9.6	-	-
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	31.5	22.7	13.5	34.6	26.4	15.0
Satıla bilən investisiya qiymətli kağızları	2.2	-	-	-	-	-
Ödəniş tarixində saxlanılan investisiya qiymətli kağızları	0.5	-	-	-	-	-
Öhdəliklər						
Müddətli depozitlər	8.8	10.3	4.4	12.1	13.1	8.0
Borc götürülmüş digər vəsaitlər	9.5	7.6	-	11.1	8.1	-
Subordinasiyalı borc öhdəlikləri	-	11.1	-	-	11.1	-

Yuxarıdakı cədvəldə göstərilən "-" işarəsi Bankın müvafiq valyutada aktiv və öhdəliklərə malik olmadığını bildirir.

27 Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi (davamı)

Coğrafi risk konsentrasiyası. 31 dekabr 2011-ci il tarixinə Bankın maliyyə aktiv və öhdəliklərinin coğrafi konsentrasiyasının təhlili aşağıda göstərilir:

	Azərbaycan	İƏİT-yə üzv olan ölkələr	İƏİT-yə üzv olmayan ölkələr	Cəmi
<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>				
Aktivlər				
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	20,136	11,444	835	32,415
Mərkəzi Bankda saxlanılan məcburi ehtiyatlar	6,253	-	-	6,253
Digər banklardan alınacaq vəsaitlər	-	-	2,364	2,364
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	291,700	-	-	291,700
Satıla bilən investisiya qiymətli kağızları	8,040	-	-	8,040
Ödəniş tarixinədək saxlanılan investisiya qiymətli kağızları	5,004	-	-	5,004
Sair maliyyə aktivləri	-	351	130	481
Cəmi maliyyə aktivləri	331,133	11,795	3,329	346,257
Öhdəliklər				
Müştəri hesabları	146,920	-	-	146,920
Borc götürülmüş digər vəsaitlər	-	126,330	12,288	138,618
Sair maliyyə öhdəlikləri	390	219	17	626
Subordinasiyalı borc öhdəlikləri	-	8,074	-	8,074
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	147,310	134,623	12,305	294,238
Xalis mövqe	183,823	(122,828)	(8,976)	52,019
Kreditlərlə bağlı öhdəliklər	1,508	-	-	1,508

27 Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi (davamı)

31 dekabr 2010-cu il tarixinə Bankın maliyyə aktiv və öhdəliklərinin coğrafi konsentrasiyasının təhlili aşağıda göstərilir:

	Azərbaycan	İƏİT-yə üzv olan ölkələr	İƏİT-yə üzv olmayan ölkələr	Cəmi
<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>				
Aktivlər				
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	52,477	4,999	329	57,805
Mərkəzi Bankda saxlanılan məcburi ehtiyatlar	371	-	-	371
Digər banklardan alınacaq vəsaitlər	7,023	-	-	7,023
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	266,185	-	-	266,185
Satıla bilən investisiya qiymətli kağızları	40	-	-	40
Sair maliyyə aktivləri	121	332	74	527
Cəmi maliyyə aktivləri	326,217	5,331	403	331,951
Öhdəliklər				
Müştəri hesabları	126,671	-	-	126,671
Borc götürülmüş digər vəsaitlər	-	140,939	12,753	153,692
Sair maliyyə öhdəlikləri	470	134	22	626
Subordinasiyalı borc öhdəlikləri	-	8,180	-	8,180
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	127,141	149,253	12,775	289,169
Xalis mövqə	199,076	(143,922)	(12,372)	42,782
Kreditlərlə bağlı öhdəliklər	796	-	-	796

Aktivlər, öhdəliklər və kreditlərlə bağlı öhdəliklər adətən qarşı tərəfin fəaliyyət göstərdiyi ölkə üzrə təsnifləşdirilmişdir. Azərbaycanlı qarşı tərəflərin ofşor şirkətləri ilə aparılmış əməliyyatlar üzrə qalıqlar həmin qarşı tərəflər ilə qalıqlar kimi "Azərbaycan Respublikası" sütununda göstərilir. Nağd pul, mülkiyyət və avadanlıqlar fiziki olaraq saxlanıldığı ölkə üzrə təsnifləşdirilmişdir.

Likvidlik riski. Likvidlik riski maliyyə öhdəliklərinin ödəmə müddəti başa çatdıqda zaman öhdəlikləri icra etmək üçün kifayət qədər maliyyə vəsaiti mövcud olmadıqda, müəssisənin çətinliklərlə üzləşəcəyi riskdir. Bank overnəyət depozitləri, müştəri hesabları, ödəmə müddəti başa çatdıqda depozitlər və kreditlərlə bağlı gündəlik ödənişlər etmək riski ilə üzləşir. Bank yuxarıda qeyd olunan bütün öhdəliklərin eyni zamanda yerinə yetirilməsi üçün adətən kifayət qədər pul vəsaiti saxlamır, belə ki, təcrübəyə əsasən həmin öhdəliklərin yerinə yetirilməsi üçün pul vəsaitlərinin lazımi səviyyəsini kifayət qədər dəqiqliklə proqnozlaşdırmaq olar.

Gündəlik likvidlik Aktiv və Passivlərin İdarə Edilməsi Komitəsi tərəfindən təyin edilmiş və İdarə Heyəti tərəfindən nəzarət edilən təfərrüatlı cədvəl əsasında Xəzinədarlıq departamenti tərəfindən təmin edilir. Bank izafi likvidliyin maliyyəni optimallaşdırarkən aktivlərdəki artımı ödəmək məqsədi ilə kifayət qədər pul vəsaiti və ya onların ekvivalentlərinin mövcud olmasına, öhdəliklərdəki azalmaya və digər qanuni tələblərin yerinə yetirilməsinə xüsusi diqqət yetirərək gündəlik likvidlik riskinə nəzarət edir və hesabat verir.

27 Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi (davamı)

Likvidlik risklərinin idarə edilməsi məqsədilə, Bank aktiv və öhdəliklərin idarə edilməsi prosesi çərçivəsində müştərilərin və bankların əməliyyatları üzrə gözlənilən gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinə gündəlik nəzarət edir. Bank, həmçinin Mərkəzi Bankın müəyyən etdiyi minimal likvidlik tələblərinə riayət etməlidir. Bank əsasən digər banklara ödəniləcək vəsaitlər, hüquqi və fiziki şəxslərdən cəlb edilmiş depozitlərdən ibarət olan davamlı maliyyələşdirmə bazasının saxlanması üçün çalışır. Bank, həmçinin likvidlik üzrə gözlənilməyən tələblərin tez bir zamanda və asanlıqla yerinə yetirilməsi üçün likvid aktivlərin diversifikasiya edilmiş portfellerinə sərmayə yatırır.

Bankda likvidliyin idarə edilməsi aşağıdakı tədbirlərin həyata keçirilməsini tələb edir: öhdəliklərin ödəmə müddəti başa çatan zaman onların yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan likvid aktivlər üzrə təhlilin aparılması; müxtəlif maliyyələşdirmə mənbələrindən istifadənin təmin edilməsi; maliyyələşdirmə ilə bağlı problemlərin yaranacağı təqdirdə planların mövcud olması və qanunvericilikdə nəzərdə tutulan balans üzrə likvidlik əmsallarına riayət edilməsinə nəzarət edilməsi. Bank ani likvidlik əmsalını Mərkəzi Bankın tələblərinə uyğun olaraq hər ay hesablayır. Həmin əmsal yüksək likvidli aktivlərin tələb edildikdə ödənilən öhdəliklərə nisbəti kimi hesablanır. Mərkəzi Bankın normativi 30% olduğu halda, 31 dekabr 2011-ci il tarixinə bu əmsal 145% təşkil etmişdir.

Bankın Xəzinədarlıq Departamenti maliyyə aktivləri və öhdəlikləri üzrə likvidlik profilinə dair məlumat əldə edir. Bundan sonra, Xəzinədarlıq Departamenti Bankda kifayət qədər likvidliyin təmin edilməsi məqsədilə, əsasən satış üçün nəzərdə tutulan qısamüddətli likvid qiymətli kağızlardan, banklardakı depozitlərdən və digər banklararası kreditlərdən ibarət olan qısamüddətli likvid aktivlər üzrə portfelin adekvatlığını təmin edir.

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2011-ci il tarixinə aktiv və öhdəliklər müqavilə üzrə ödəmə müddətlərinə görə təsnifləşdirilir. Cədvəldə göstərilən məbləğlər müqavilə üzrə diskont edilməmiş pul vəsaitlərinin hərəkətini, o cümlədən kreditlərin verilməsi üzrə ümumi öhdəliklərə görə mübadilə edilməli məbləğləri əks etdirir. Bu cür diskont edilməmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdakı məbləğlərdən fərqlənir, belə ki, maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdakı məbləğlər diskont edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkətinə əsaslanır.

Ödəniləcək məbləğ sabit olmadıqda, cədvəldə göstərilən məbləğlər hesabat dövrünün sonuna mövcud olan şərtlərə əsasən müəyyən edilir. Valyuta ödənişləri hesabat dövrünün sonuna mövcud olan spot məzənnəsindən istifadə etməklə çevrilir.

27 Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi (davamı)

31 dekabr 2011-ci il tarixinə maliyyə alətlərinin ödəmə müddətlərinə görə təhlili aşağıda göstərilir:

	Teleb edilənədək və 1 aydan az	1-6 ay ərzində	6-12 ay ərzində	1-5 il ərzində	5 ildən çox	Cəmi
<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>						
Aktivlər						
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	32,415	-	-	-	-	32,415
Mərkəzi Bankda saxlanılan məcburi ehtiyatlar	-	-	-	-	6,253	6,253
Digər banklardan alınacaq vəsaitlər	-	-	2,364	-	-	2,364
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	21,893	102,680	84,662	81,736	729	291,700
Satıla bilən investisiya qiymətli kağızları	8,000	-	-	-	40	8,040
Ödəniş tarixinədək saxlanılan investisiya qiymətli kağızları	5,004	-	-	-	-	5,004
Sair maliyyə aktivləri	285	-	-	-	196	481
Cəmi	67,597	102,680	87,026	81,736	7,218	346,257
Öhdəliklər						
Müştəri hesabları	44,825	36,222	50,733	18,146	-	149,926
Borc götürülmüş digər vəsaitlər	-	29,374	37,361	89,106	-	155,841
Sair maliyyə öhdəlikləri	626	-	-	-	-	626
Subordinasiyalı borc öhdəlikləri	-	449	449	10,765	-	11,663
Maliyyə zəmanətləri	-	-	1,508	-	-	1,508
Maliyyə öhdəlikləri üzrə cəmi potensial gələcək ödənişlər	45,451	66,045	90,051	118,017	-	319,564
Maliyyə alətləri üzrə likvidlik çatışmazlığı	22,146	36,635	(3,025)	(36,281)	7,218	
Məcmu likvidlik çatışmazlığı	22,146	58,781	55,756	19,475	26,693	

27 Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi (davamı)

31 dekabr 2010-cu il tarixinə maliyyə alətlərinin ödəmə müddətlərinə görə təhlili aşağıda göstərilir:

	Tələb edilənədək və 1 aydan az	1-6 ay ərzində	6-12 ay ərzində	1-5 il ərzində	5 ildən çox	Cəmi
<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>						
Aktivlər						
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	57,805	-	-	-	-	57,805
Mərkəzi Bankda saxlanılan məcburi ehtiyatlar	-	-	-	-	371	371
Digər banklardan alınacaq vəsaitlər	-	3,023	4,000	-	-	7,023
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	21,334	101,443	76,908	66,244	256	266,185
Satıla bilən investisiya qiymətli kağızları	-	-	-	-	40	40
Sair maliyyə aktivləri	256	-	-	-	271	527
Cəmi	79,395	104,466	80,908	66,244	938	331,951
Öhdəliklər						
Müştəri hesabları	20,060	31,666	48,589	30,208	-	130,523
Borc götürülmüş digər vəsaitlər	-	28,984	37,634	108,911	-	175,529
Sair maliyyə öhdəlikləri	626	-	-	-	-	626
Subordinasiyalı borc öhdəlikləri	-	454	454	10,906	-	11,814
Maliyyə zəmanətləri	293	399	52	52	-	796
Maliyyə öhdəlikləri üzrə cəmi potensial gələcək ödənişlər	20,979	61,503	86,729	150,077	-	319,288
Maliyyə alətləri üzrə likvidlik çatışmazlığı	58,416	42,963	(5,821)	(83,833)	938	
Məcmu likvidlik çatışmazlığı	58,416	101,379	95,558	11,725	12,663	

Zəmanətlər və akkreditivlər üzrə likvidlik tələbləri yuxarıdakı ödəmə müddətləri üzrə təhlildə göstərilən müvafiq öhdəliklərin məbləğindən çox aşağıdır. Belə ki, Bank adətən müqavilələrə əsasən vəsaitlərin üçüncü şəxslər tərəfindən tələb edilməsini proqnozlaşdırmır. Yuxarıdakı cədvəldə göstərilən kreditlərin verilməsi üzrə müqavilələrdə nəzərdə tutulan öhdəliklərin ümumi məbləği gələcəkdə ödənilməsi tələb olunan nağd vəsaitləri mütləq şəkildə əks etdirmir. Belə ki, bu cür öhdəliklərin əksər hissəsi onların ödəmə müddətlərinin başa çatmasından əvvəl ləğv oluna bilər.

27 Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi (davamı)

Bank, likvidliyin idarə edilməsi üçün yuxarıda göstərilən diskontlaşdırmanı nəzərə almadan öhdəliklərin ödəmə müddətləri üzrə yuxarıda göstərilən təhlildən istifadə etmir. Bunun əvəzində, Bank aşağıda göstəriləyi kimi gözlənilən ödəmə müddətlərinə və likvidlik çatışmazlığına nəzarət edir:

	Tələb edilənədək və 1 aydan az	1-6 ay ərzində	6-12 ay ərzində	1-5 il ərzində	5 ildən çox	Cəmi
<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>						
31 dekabr 2011						
Maliyyə aktivləri	67,597	102,680	87,026	81,736	7,218	346,257
Maliyyə öhdəlikləri	45,305	65,024	83,206	100,703	-	294,238
Gözlənilən ödəmə müddətlərinə əsasən xalis likvidlik çatışmazlığı	22,292	37,656	3,820	(18,967)	7,218	52,019
31 dekabr 2010						
Maliyyə aktivləri	79,395	104,466	80,908	66,244	938	331,951
Maliyyə öhdəlikləri	20,593	60,026	80,293	128,257	-	289,169
Gözlənilən ödəmə müddətlərinə əsasən xalis likvidlik çatışmazlığı	58,802	44,440	615	(62,013)	938	42,782

Yuxarıda göstərilən cədvəl gözlənilən ödəmə müddətlərinə əsaslanır. Belə ki, rəhbərlik tərəfindən aparılan likvidlik təhlillərinə əsasən satıla bilən investisiya qiymətli kağızları "tələb edilənədək və 1 aydan az" kateqoriyasına daxil edilmişdir.

Bankın rəhbərliyinin fikrincə aktiv və öhdəliklərin ödəmə müddətlərinin və faiz dərəcələrinin uyğunluğu və/və ya nəzarət olunan uyğunsuzluğu Bankın idarə olunması üçün əsas amillərdir. Ümumiyyətlə, banklarda bu göstəricilərə tam uyğunluq təmin edilmir. Belə ki, əməliyyatlar çox zaman qeyri-müəyyən müddətə aparılır və fərqli xarakterli daşıyır. Bu göstəricilər üzrə uyğunsuzluq potensial olaraq gəlirliliyi artırır, lakin eyni zamanda zərərin baş vermə riskini yüksəldə bilər. Aktiv və öhdəliklərin ödəmə müddətləri, eləcə də ödəmə müddətləri tamamlandıqdan sonra faiz hesablanan öhdəliklərin münasib dəyərlə əvəz edilməsi imkanı, Bankın likvidliyinin və faiz dərəcələri və mübadilə məzənnələrinin dəyişəcəyi halda onun risklərinin qiymətləndirilməsi üçün əsas amillər hesab olunur.

Rəhbərlik hesab edir ki, müştəri hesablarının böyük hissəsinin "tələb edilənədək" statusuna malik olmasına baxmayaraq, həmin vəsaitlərin əmanətçilərin sayına və növünə görə diversifikasiyası, eləcə də Bankın keçmiş təcrübəsi göstərir ki, bu cür vəsaitlər Bankın fəaliyyəti üçün uzunmüddətli və sabit maliyyə mənbəyi yaradır.

28 Kapitalın İdarə Edilməsi

Bankın kapitalının idarə olunmasında məqsəd (i) Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının kapitalın məbləği ilə bağlı müəyyən etdiyi tələblərə riayət edilməsini və (ii) Bankın fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin təmin etməkdir. Mərkəzi Bankın müəyyən etdiyi kapital adekvatlığı əmsallarına riayət edilməsinə Maliyyə Direktoru tərəfindən baxılmış və təsdiqlənmiş müvafiq hesablamalardan ibarət aylıq hesabatlar vasitəsilə nəzarət edilir. Kapitalın idarə olunmasının digər məqsədləri hər il qiymətləndirilir.

Mərkəzi Bankın kapitalın məbləği ilə bağlı mövcud tələblərinə görə banklar: (a) məcmu kapitalın minimum məbləğini 10,000 min AZN həcmində saxlamalı; (b) məcmu kapitalın risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş aktivlərə nisbətini ("məcmu kapitalın adekvatlıq əmsalı") minimum 12% və (c) 1-ci dərəcəli kapitalın risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş aktivlərə nisbətini ("1-ci dərəcəli kapitalın adekvatlıq əmsalı") minimum 6% və ya yuxarı saxlanılmasını təmin etməlidir. Bankın məcmu kapitalı Mərkəzi Bankın təlimatlarına uyğun hazırlanmış hesablara əsasən hesablanır və aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	31 dekabr 2011	31 dekabr 2010
Mərkəzi Bankın normativləri əsasında hesablanmış xalis aktivlər	68,055	48,285
İnvestisiyalar çıxılmaqla	(40)	(40)
Qeyri-maddi aktivlər çıxılmaqla	(4,115)	(1,568)
İl üzrə yerli standartlara uyğun mənfəəti üstə gəlməklə	17,532	26,372
Dəyersizləşmə üzrə ümumi ehtiyatı üstə gəlməklə	4,045	3,984
Subordinasiyalı borc öhdəliyini üstə gəlməklə	4,819	6,518
Cəmi məcmu kapital	90,296	83,551
Cəmi kapitalın adekvatlıq əmsalı	27.71%	28.2%

Bank eyni zamanda kredit müqavilələrində nəzərdə tutulan kapitalın minimum məbləği ilə bağlı tələblərə, o cümlədən Kapitalın Qiymətləndirilməsi və Kapital Standartları haqqında Beynəlxalq Konvergensiya (aprel 1998-ci il tarixində yenidən işlənmişdir) və "Bazel I" adlanan bazar risklərini əks etdirən Kapital haqqında Bazel Sazişinə Əlavədə (noyabr 2005-ci ildə yenidən işlənmişdir) müəyyən edilən Bazel sazişinin tələbləri əsasında hesablanmış kapitalın adekvatlığı səviyyəsinə riayət etməlidir. Bankın Bazel Sazişi əsasında hesablanmış kapital strukturu aşağıdakı cədvəldə təqdim edilir:

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	2011	2010
1-ci dərəcəli kapital		
Nizamnamə kapitalı	67,800	41,800
Bölüşdürülməmiş mənfəət	17,523	32,655
Cəmi 1-ci dərəcəli kapital	85,323	74,455
2-ci dərəcəli kapital		
Risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş aktivlər üçün ehtiyat	4,073	3,757
Subordinasiyalı borc öhdəlikləri	4,819	6,518
Maliyyə institutlarındakı investisiyalar çıxılmaqla	(40)	(40)
Cəmi 2-ci dərəcəli kapital	8,852	10,235
Məcmu kapital	94,175	84,690
Cəmi kapitalın adekvatlıq əmsalı	28.90%	28.2%

Bank 31 dekabr 2011-ci il tarixində tamamlanan il ərzində kapitalın məbləği ilə bağlı bütün kənar qurumların tələblərinə riayət etmişdir.

29 Şərti Öhdəliklər

Məhkəmə prosedurları. Vaxtaşırı olaraq və adi fəaliyyət gedişində Banka qarşı irəli sürülə biləcək iddialarla əlaqədar, Bankın rəhbərliyi öz təxminlərinə və daxili peşəkarların məsləhətlərinə əsasən hesab edir ki, bu iddialarla bağlı heç bir əhəmiyyətli zərər baş verməyəcəkdir və müvafiq olaraq hazırkı maliyyə hesabatlarında zərərlərin ödənilməsi üçün hər hansı ehtiyat yaradılmamışdır.

Vergi qanunvericiliyi. Azərbaycan Respublikasının vergi, valyuta və gömrük qanunvericiliyi müxtəlif şərtlərə və tez-tez baş verə bilən dəyişikliklərə məruz qalır. Bankın əməliyyatlarına və fəaliyyətinə tətbiq edilən bu cür qanunvericiliyə dair rəhbərliyin şərtlərinə müvafiq vergi orqanları tərəfindən etiraz edilə bilər. Bunun nəticəsində, Banka qarşı böyük məbləğdə əlavə vergilər, cərimələr və faizlər hesablanı bilər. Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsinə uyğun olaraq, vergi orqanları tərəfindən vergi ödəyicisinin son üç təqvim ilindən çox olmayan fəaliyyəti yoxlanıla bilər. Qanunvericiliklə müəyyən olunmuş xüsusi hallarda yoxlama daha artıq dövrləri əhatə edə bilər.

Bankın rəhbərliyi hesab edir ki, onun tərəfindən müvafiq qanunvericiliyin şərti düzgündür və vergi, xarici valyuta və gömrüklə bağlı Bankın mövqeləri qorunacaqdır. Müvafiq olaraq, 31 dekabr 2011-ci il tarixinə potensial vergi öhdəlikləri üzrə hər hansı ehtiyat yaradılmamışdır.

Kapital məsrəfləri ilə bağlı öhdəliklər. 31 dekabr 2011-ci il tarixinə Bankın 725 min Avro məbləğində proqram təminatı üzrə lisenziyanın alınması və bu proqram təminatının tətbiqi üçün 553 min Avro məbləğində ödənişin həyata keçirilməsi ilə bağlı kapital məsrəfləri üzrə öhdəlikləri olmuşdur.

Əməliyyat lizinqi ilə bağlı öhdəliklər. 31 dekabr 2011-ci il tarixinə Bankın ləğv oluna bilməyən lizinq müqavilələri üzrə öhdəlikləri olmamışdır.

Xüsusi şərtlərə riayət olunması. 31 dekabr 2011-ci il tarixinə və həmin tarixdə tamamlanan il ərzində Bankın riayət etməli olduğu xüsusi şərtlər mövcud olmuşdur. Bank, borc vəsaitləri üzrə müqavilələrdə nəzərdə tutulan xüsusi şərtlərə riayət etmək məcburiyyətindədir. Bu cür xüsusi şərtlərə əməl edilməməsi Bank üçün mənfi nəticələrə, o cümlədən borc vəsaitləri ilə əlaqədar xərclərin artmasına və defolt halının elan edilməsinə gətirib çıxara bilər. 31 dekabr 2011-ci il tarixinə Bank beynəlxalq maliyyə institutları və yerli tənzimləyici orqanlar tərəfindən tətbiq edilmiş bütün xüsusi şərtlərə riayət etmişdir.

Kreditlərlə bağlı öhdəliklər. Bu maliyyə alətlərinin əsas məqsədi lazım olduqda müştərilərə maliyyə vəsaitlərinin təqdim edilməsini təmin etməkdir. Müştərinin üçüncü tərəflər qarşısında öz öhdəliklərini yerinə yetirə bilməyəcəyi halda, Bankın ödənişlər aparması ilə bağlı mütləq öhdəlikləri əks etdirən zəmanətlər və zəmanət akkreditivləri kreditlərlə eyni kredit risk daşıyır. Müəyyən şərtlər çərçivəsində müştərilər adından nəzərdə tutulan məbləğlərdə ödənişlərin həyata keçirilməsi üzrə Bankın yazılı öhdəliklərini əks etdirən sənədli və kommersiya akkreditivlərinə müvafiq mal təchizatı və ya nağd pul depozitləri formasında təminat alınır. Həmin sənədli və kommersiya akkreditivləri birbaşa kreditləşdirmə ilə müqayisədə az risk daşıyır.

Kreditlərin təqdim edilməsi üzrə öhdəliklərə kreditlər, zəmanətlər və ya akkreditivlər formasında kreditlərin verilməsi üçün rəhbərlik tərəfindən təsdiqlənməmiş məbləğlərin istifadə edilməyən hissəsi daxildir. Kreditlərin verilməsi üzrə öhdəliklər ilə əlaqədar, Bank potensial olaraq istifadə edilməmiş öhdəliklərin ümumi məbləğinə bərabər məbləğdə zərərin yaranması riskinə məruz qalır. Lakin, kreditlərin verilməsi üzrə öhdəliklərin böyük hissəsi müştərilərin ödəmə qabiliyyəti ilə bağlı müəyyən tələblərə əməl etməsindən asılı olduğuna görə, ehtimal edilən zərərlərin məbləği istifadə edilməmiş öhdəliklərin ümumi məbləğindən azdır. Adətən uzunmüddətli öhdəliklər qısamüddətli öhdəliklər ilə müqayisədə daha yüksək kredit riskinə malik olduğu üçün, Bank kreditlərlə bağlı öhdəliklərin ödəmə müddətinə qədər qalan müddətə nəzarət edir. Kreditlərlə bağlı öhdəliklər və onların ədalətli dəyərləri aşağıdakı kimi olmuşdur:

29 Şərti Öhdəliklər (davamı)

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	31 dekabr 2011	31 dekabr 2010
İstifadə edilməmiş kredit xətləri	832	48
Təqdim edilmiş zəmanətlər	676	748
Cəmi kreditlərlə bağlı öhdəliklər və kredit xətləri	1,508	796

31 dekabr 2011-ci il tarixinə kreditlərlə bağlı öhdəliklər Azərbaycan Manatı ilə ifadə olunmuşdur. 31 dekabr 2011-ci il tarixinə kreditlərlə bağlı öhdəliklər üzrə diskont edilməmiş gələcək nağd pul axınları 45 min AZN (31 dekabr 2010: 10 min AZN) təşkil etmişdir.

30 Maliyyə Alətlərinin Ədalətli Dəyəri

(a) Amortizasiya edilmiş dəyerdə qeydə alınan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri.

31 dekabr 2011-ci il tarixinə amortizasiya edilmiş dəyerdə qeydə alınan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri təxminən onların balans dəyərinə bərabərdir.

Ədalətli dəyər məcburi satış və ya ləğvetmə halları istisna olmaqla, maraqlı tərəflər arasında cari əməliyyat zamanı maliyyə alətinin mübadilə edilə bildiyi məbləği əks etdirir və ən yaxşı olaraq aktiv bazar qiyməti ilə təsdiqlənir. Bazar qiymətləri mövcud olmadıqda, Bank qiymətləndirmə üsullarından istifadə etmişdir. Bəzi qiymətləndirmə üsulları tətbiq edildiyi zaman müşahidə edilə bilən bazar məlumatlarına əsaslanmayan fərziyyələr tələb edilmişdir.

Fəal bazar qiyməti olmayan sabit faizli maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri analogi kredit riskinə və ödəmə müddətinə malik yeni alətlər üçün mövcud faiz dərəcələrini tətbiq etməklə diskont edilmiş gələcək pul vəsaitlərinin hərəkəti metoduna əsaslanır. İstifadə edilmiş diskont dərəcələri maliyyə alətinin valyutasından, ödəmə müddətindən və qarşı tərəfin kredit riskindən asılıdır. Bu dərəcələrin təhlili aşağıda göstərilir:

	31 dekabr 2011	31 dekabr 2010
Ödəniş tarixinədək saxlanılan investisiya qiymətli kağızları		
Mərkəzi Bank ilə imzalanmış repo müqaviləsi	illik 0.5 %	-
Digər banklardan alınacaq vəsaitlər		
Digər banklardakı qısamüddətli yerləşdirmələr	illik 9%	illik 9% - 10%
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar		
Müştərilərə verilmiş kreditlər – KOS və mikro kreditlər	illik 12% - 36%.	illik 12% - 36%
Müştərilərə verilmiş kreditlər – Peşəkar şəxslərə verilmiş perakəndə kreditlər	illik 12% - 39%.	illik 12% - 39%
Müştəri hesabları		
- Müştəri hesabları	illik 1% - 20%.	illik 1% - 20%
Borc götürülmüş digər vəsaitlər		
- Şirkətlərdən/dövlət agentliklərindən alınmış müddətli borc öhdəlikləri	illik 3.4% - 11%.	illik 3.5% - 12%
Subordinasiyalı borc öhdəlikləri		
- Subordinasiyalı borc öhdəlikləri	illik 11%	illik 11%

31 Maliyyə Alətlərinin Qiymətləndirmə Kategoriyaları üzrə Təqdim Edilməsi

BMS 39, *Maliyyə Alətləri: Tanınması və Qiymətləndirilməsi* Standartına uyğun olaraq Bank maliyyə aktivlərini aşağıdakı kateqoriyalara təsnifləşdirir: (a) kreditlər və debitor borcları; (b) satıla bilən maliyyə aktivləri; (c) ödəniş tarixinədək saxlanılan maliyyə aktivləri və (d) mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərle əks etdirilən maliyyə aktivləri ("MZHƏD"). "Mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərle əks etdirilən maliyyə aktivləri" kateqoriyası iki alt-kateqoriyaya bölünür: (i) ilkin uçot zamanı bu kateqoriyaya aid edilmiş aktivlər və (ii) satış üçün maliyyə aktivləri.

31 dekabr 2011-ci il tarixinə maliyyə aktivlərinin növləri ilə yuxarıda qeyd edilən qiymətləndirmə kateqoriyalarının üzləşdirilməsi aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	Kreditlər və debitor borcları	Satıla bilən investisiya qiymətli kağızları (kapitalda qeyd olunmuşdur)	Ödəniş tarixinədək saxlanılan investisiya qiymətli kağızları	Cəmi
<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>				
AKTİVLƏR				
<i>Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri</i>	32,415	-	-	32,415
<i>Mərkəzi Bankda saxlanılan məcburi ehtiyatlar</i>	6,253	-	-	6,253
<i>Satıla bilən investisiya qiymətli kağızları</i>		8,040	-	8,040
<i>Ödəniş tarixinədək saxlanılan investisiya qiymətli kağızları</i>		-	5,004	5,004
<i>Digər banklardan alınacaq vəsaitlər</i>				
- Digər banklardakı qısamüddətli	2,364	-	-	2,364
<i>Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar</i>				
- Mikro kreditlər	141,455	-	-	141,455
- KOS kreditləri	119,262	-	-	119,262
- Peşəkar şəxslərə verilmiş pərakəndə kreditlər	24,764	-	-	24,764
- İşçilərə verilmiş kreditlər	6,219	-	-	6,219
<i>Sair maliyyə aktivləri</i>	481	-	-	481
CƏMİ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	333,213	8,040	5,004	346,257
QEYRİ-MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	37,308	-	-	37,308
CƏMİ AKTİVLƏR	370,521	8,040	5,004	383,565

31 Maliyyə Alətlərinin Qiymətləndirmə Kateqoriyaları üzrə Təqdim Edilməsi (davamı)

31 dekabr 2010-cu il tarixinə maliyyə aktivlərinin növləri ilə yuxarıda qeyd edilən qiymətləndirmə kateqoriyalarının özləşdirilməsi aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	Kreditlər və debitor borcları	Satıla bilən investisiya qiymətli kağızları (kapitalda qeyd olunmuşdur)	Cəmi
<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>			
AKTİVLƏR			
<i>Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri</i>	57,805	-	57,805
<i>Mərkəzi Bankda saxlanılan məcburi ehtiyatlar</i>	371	-	371
<i>Satıla bilən investisiya qiymətli kağızları</i>	-	40	40
<i>Digər banklardan alınacaq vəsaitlər</i>			
- Digər banklardakı qısamüddətli	7,023	-	7,023
<i>Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar</i>			
- Mikro kreditlər	138,741	-	138,741
- KOS kreditləri	105,362	-	105,362
- Peşəkar şəxslərə verilmiş parakəndə kreditlər	16,840	-	16,840
- İşçilərə verilmiş kreditlər	5,242	-	5,242
<i>Sair maliyyə aktivləri</i>	527	-	527
CƏMİ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	331,911	40	331,951
QEYRİ-MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	34,072	-	34,072
CƏMİ AKTİVLƏR	365,983	40	366,023

32 Əlaqəli Tərəflərlə Əməliyyatlar

Tərəflər o zaman əlaqəli hesab olunur ki, onlar bir və ya bir neçə qrupun nəzarəti altında olsun və ya onlardan biri digərinə nəzarət edə bilsin və yaxud maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti ilə bağlı qərar qəbul edərkən digər tərəfə əhəmiyyətli təsir göstərə bilsin. Əlaqəli tərəflər ilə hər hansı mümkün münasibətlər nəzərdən keçirilərkən həmin münasibətlərin mahiyyətinin onların hüquqi formasından üstünlüyü prinsipi tətbiq olunur.

31 dekabr 2011-ci il tarixinə əlaqəli tərəflərlə aparılmış əməliyyatlar üzrə qalıqlar aşağıdakı kimidir:

	Səhmdarlar	Ümumi nəzarətdə olan müəssisələr	Baş rəhbərlik
<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>			
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avansların ümumi məbləği	-	-	336
Banklardan alınacaq vəsaitlər	-	2,364	-
Cari hesablar	-	-	34
Müddətli depozitlər	-	-	757
Borc götürülmüş digər vəsaitlər	34,723	-	-

32 Əlaqəli Tərəflərlə Əməliyyatlar (davamı)

31 dekabr 2010-cu il tarixinə əlaqəli tərəflərlə aparılmış əməliyyatlar üzrə qalıqlar aşağıdakı kimidir:

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	Səhmdarlar	Ümumi nəzarətdə olan müəssisələr	Baş rəhbərlik
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avansların ümumi	-	-	128
Cari hesablar	-	-	58
Müddətli depozitlər	-	-	288
Borc götürülmüş digər vəsaitlər	53,041	-	-

31 dekabr 2011-ci il tarixində tamamlanan il üzrə əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlardan yaranan gəlir və xərclər aşağıda göstərilir:

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	Səhmdarlar	Baş rəhbərlik
Faiz gəlirləri	-	44
Faiz xərcləri	3,278	86
İdarəetmə və proqram təminatının dəstəklənməsi	1,316	-

31 dekabr 2010-cu il tarixində tamamlanan il üzrə əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlardan yaranan gəlir və xərclər aşağıda göstərilir:

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	Səhmdarlar	Baş rəhbərlik
Faiz gəlirləri	-	22
Faiz xərcləri	4,229	23
İdarəetmə və proqram təminatının dəstəklənməsi	1,410	-

Rəhbərliyə ödənişlər haqqında məlumat aşağıda təqdim edilir:

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	31 dekabr 2011		31 dekabr 2010	
	Xərclər	Hesablanmış öhdəliklər	Xərclər	Hesablanmış öhdəliklər
<i>Qısamüddətli ödənişlər:</i>				
- Əmək haqları və fəaliyyətə görə bonuslar	981	256	762	222
Cəmi	981	256	762	222

33 Hesabat Dövründən Sonra Baş Vermiş Hadisələr

Hesabat tarixindən sonrakı dövr ərzində 15 dekabr 2011-ci il tarixində keçirilmiş Bankın Səhmdarlarının Ümumi Yığıncağında Bankın nizamnamə kapitalı 31 dekabr 2011-ci il tarixində tamamlanan il üzrə 17,200 min AZN məbləğində yerli qanunvericiliyə uyğun vergiyə cəlb edilən mənfəət hesabına 67,800 min AZN-dən 85,000 min AZN-dək artırılmışdır. Bununla əlaqədar olaraq, səhmlərin nominal dəyəri 3.39 AZN-dən 4.25 AZN-ə qədər artmışdır. Səhmlərin səhmdarlar arasında paylanma nisbəti və ya sayında hər hansı dəyişiklik olmamışdır. Yeni səhm sertifikatları 6 mart 2012-ci il tarixində emissiya edilmişdir və 14 mart 2012-ci il tarixində Qiymətli Kağızlar üzrə Dövlət Komitəsi tərəfindən qeydiyyatla alınmışdır.

Hesabat tarixindən sonrakı dövr ərzində Bank 14,095 min AZN məbləğində əsas borc və 3,737 min AZN məbləğində hesablanmış faizləri ödəməklə, ümumilikdə 17,832 min AZN məbləğində borc götürülmüş digər vəsaitini geri qaytarmışdır.

18 noyabr 2011-ci il tarixində Bank ilə "responsAbility S.I.C.A.V (Lux)" arasında 7,500 min ABŞ dolları məbləğində kredit müqaviləsi imzalanmışdır. Həmin müqaviləyə əsasən 1 mart 2012-ci il tarixində kreditin 1,250 min ABŞ dolları məbləğində ikinci tranşı Banka təqdim edilmişdir. Kredit üzrə əsas borc və hesablanmış faizlərin müvafiq olaraq 22 noyabr 2014-cü il tarixində bir hissədə və 22 may 2012-ci il tarixindən başlayaraq yarımillik hissələrlə ödənilməsi nəzərdə tutulur. Bu kredit üzrə hesablanmış faizlər bazar faiz dərəcələrinə uyğundur.

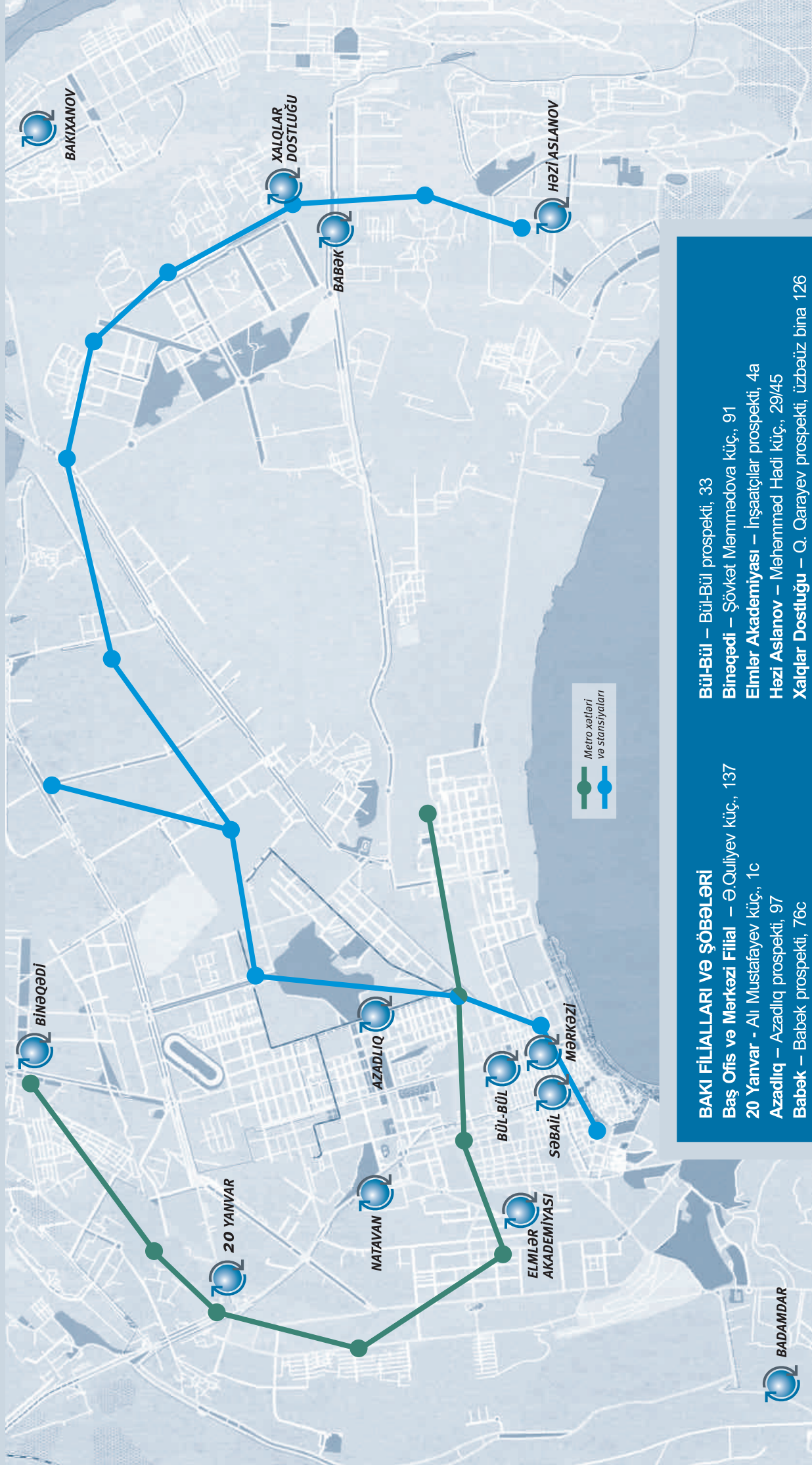
12 dekabr 2011-ci il tarixində Bank ilə "European Fund For Southeast Europe S.A., S.I.C.A.V-SIF" arasında 15,000 min ABŞ dolları məbləğində kredit müqaviləsi imzalanmışdır. Həmin müqaviləyə əsasən 15 fevral 2012-ci il tarixində kreditin 7,500 min ABŞ dolları məbləğində ikinci tranşı Banka təqdim edilmişdir. Kredit üzrə əsas borc və hesablanmış faizlərin müvafiq olaraq 15 dekabr 2013-cü il tarixindən başlayaraq yeddi yarımillik hissələrlə və 15 iyun 2012-ci il tarixindən başlayaraq yarımillik hissələrlə ödənilməsi nəzərdə tutulur. Bu kredit üzrə hesablanmış faizlər bazar faiz dərəcələrinə uyğundur.

16 aprel 2012-ci il tarixində Bank ilə Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı arasında 15,000 min ABŞ dolları məbləğində kredit müqaviləsi imzalanmışdır. Kredit üzrə əsas borcun 11 may 2014-cü il tarixindən başlayaraq yeddi bərabər yarımillik hissələrlə, hesablanmış faizlərin isə 11 noyabr 2012-ci il tarixindən başlayaraq yarımillik hissələrlə ödənilməsi nəzərdə tutulur. Bu kredit üzrə hesablanmış faizlər bazar faiz dərəcələrinə uyğundur.

26 aprel 2012-ci il tarixində Səhmdarların Ümumi Yığıncağında aşağıdakı səhmdarlar Bankdakı səhmlərinin bir hissəsini: QDTİB, AYİB, BMK və KfW hər biri bir milyon beş yüz on min (1,510,000), LFS şirkəti isə altı yüz yetmiş dörd min beş yüz iyirmi bir olmaqla, cəmi altı milyon yeddi yüz on dörd min beş yüz iyirmi bir (6,714,521) ədədini satmaq niyyətində olduqlarını bildirmişdirlər. Hər bir səhm üzrə təklif olunan qiymət 6.98 AZN (altı manat doxsan səkkiz qəpik) təşkil etmişdir. Səhmdarların Ümumi Yığıncağı AccessBankın təklif edilən səhmləri güzəştli alması hüququnu ləğv etmiş, eləcə də, AccessHolding-dən başqa hər bir səhmdarın da təklif edilən səhmləri güzəştli almaq hüququnu ləğv etmişdir. Bütün səhmdarlar bununla razı olduqlarını bildirmiş və Səhmdarların Ümumi Yığıncağı səhmdarlar tərəfindən təklif edilən bütün səhmlərin alınmasını təsdiqləmişdir. Bu əməliyyat nəticəsində QDTİB, AYİB, BMK və KfW-nin hər birinin səhmdar kapitalındakı payı iki milyon dörd yüz doxsan min (2,490,000) ədəd səhm və ya məcmu kapitalın 12.45%-ni, LFS şirkətinin səhmdar kapitalındakı payı isə iyirmi min (20,000) ədəd səhm və ya məcmu kapitalın 0.10%-ni təşkil edəcəkdir. Bununla da, AccessHolding-in səhmdar kapitalındakı payı on milyon iyirmi min (10,020,000) ədəd səhm və ya məcmu kapitalın 50.10%-ni təşkil edəcəkdir. Bu əməliyyat Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının razılığını almaq şərtlə həyata keçiriləcəkdir.

Aprelin 26-da Səhmdarların Ümumi Yığıncağında Bankın İdarə Heyətinin hazırkı sədri Dr. Endryu Pospilovskinin tutduğu vəzifədən gedəcəyi nəzərə alınaraq, bu vəzifəyə Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı tərəfindən təsdiqləndikdən sonra, Mixael Hoffmanın təyin ediləcəyi bildirilmişdir.

FİLİALLAR VƏ ŞÖBƏLƏR ŞƏBƏKƏSİ - BAKI

BAKİ FİLİALLARI VƏ ŞÖBƏLƏRİ

Baş Ofis və Mərkəzi Filial – Ə.Quliyev küç., 137

20 Yanvar - Alı Mustafayev küç., 1c

Azadlıq – Azadlıq prospekti, 97

Babək – Babək prospekti, 76c

Badamdar – Badamdar şosesi, 34

Bakıxanov – M. Fətəliyev küç., 70

Bül-Bül – Bül-Bül prospekti, 33

Bineqedi – Şövkət Məmmədova küç., 91

Elmlər Akademiyası – İnşaatçılar prospekti, 4a

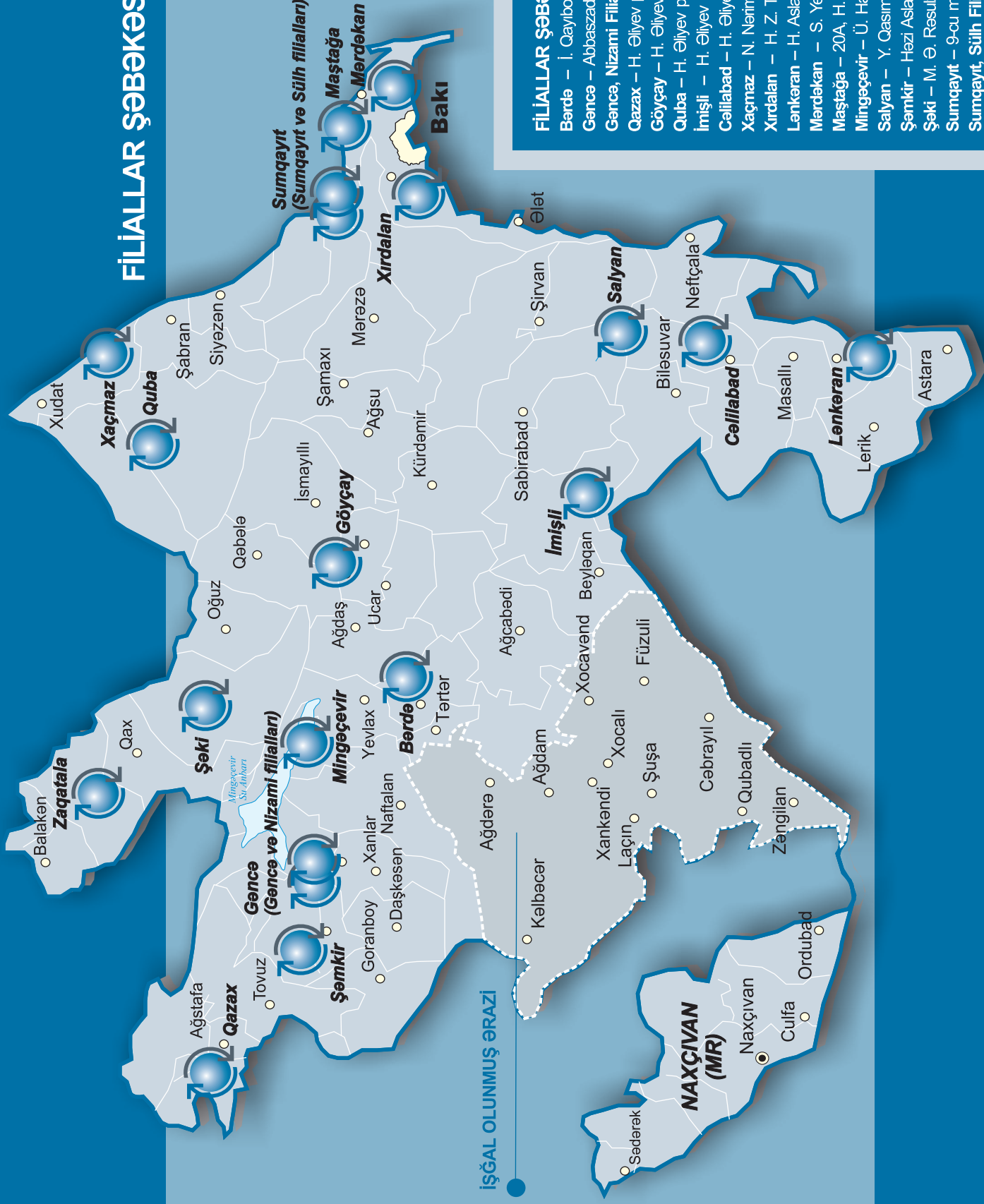
Həzi Aslanov – Məhəmməd Hədi küç., 29/45

Xalqlar Dostluğu – Q. Qarayev prospekti, üzbeiz bina 126

Nəvəqədi – Tbilisi prospekti, 3

Səbail – R. Rza küç., 15

FİLİALLAR ŞƏBƏKƏSİ - BAKIDAN KƏNAR

FİLİALLAR ŞƏBƏKƏSİ - BAKIDAN KƏNAR

- Berdə – İ. Qayıbov küç., 8 A, Berdə
- Gəncə – Abbaszadə küç., 32, Gəncə
- Gəncə, Nizami Filiali – Xətai pr., 110, Gəncə
- Qazax – H. Əliyev pr., Qazax
- Göyçay – H. Əliyev pr., 96, Göyçay
- Quba – H. Əliyev pr., 196 A, Quba
- İmişli – H. Əliyev pr., 144, İmişli
- Cəlilabad – H. Əliyev pr., Cəlilabad
- Xaçmaz – N. Nərimanov pr., 215, Xaçmaz
- Xızı – H. Z. Tağıyev küç., 27 mäh., Xızı
- Lənkəran – H. Aslanov pr., Lənkəran
- Mərdəkan – S. Yeseinin küç., 2 A, Mərdəkan qes.
- Mashtağa – 20A, H. Heybatov St, Mashtağa settlement
- Mingəçevir – Ü. Hacıbəyov küç., 98a, Mingəçevir
- Salyan – Y. Qasımov küç., Salyan
- Şəmkir – Həzi Aslanov küç., 24, Şəmkir
- Şəki – M. Ə. Rəsulzadə küç., 17, Şəki
- Sumqayıt – 9-cu mkr., Ş. Bədəlbəyli küç., 50 A, Sumqayıt
- Sumqayıt, Sülh Filiali – 1-ci mkr., Sülh küç., 9/11, Sumqayıt
- Zaqatala – F. Əmirov küç., 29/1, Zaqatala

Bizim Səhmdarlar

www.accessbank.az

AccessBank Azərbaycan
Ələvsət Quliyev küç., 137
Bakı, AZ 1000 Azərbaycan
Tel: (994 12) 493 07 26
Faks: (994 12) 493 07 96

Bu hesabat yenidən emal olunmuş kağız üzərində çap olunub

Hesabat İngilis dilində də mövcuddur.

Hesabatın hər iki dildə variantı ilə həmçinin bizim saytımızda tanış ola bilərsiniz.
This report is also available in English. Both versions are on our website.